การพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป

ปริญญานิพนธ์

ของ

ชนัย วรรณะลี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา
พฤษภาคม 2546

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป

บทคัดย่อ

ของ

ชนัย วรรณะลี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา
พฤษภาคม 2546

ชนัย วรรณะลี. (2546). *การพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : อาจารย์ ดร.สมสุข ธีระพิจิตร, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิสาร, อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกุลคู.

การวิจัยเรื่องการพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างและพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการและเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) ซึ่งมีขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการกำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ จากการศึกษา เอกสาร ตำรา บทความ และรายงานการวิจัย โดยนำผลการศึกษามาวิเคราะห์เนื้อหาในเบื้องต้น ได้องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป จำนวน 90 ตัวบ่งชี้ นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อหาค่าความสอดคล้อง ว่าเป็นดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป จากนั้นนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เป็นดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ 52 ตัวบ่งชี้ และไม่เป็นดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ 38 ตัวบ่งชี้ โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 และปรับปรุงดัชนีที่มีค่าความสอดคล้องต่ำกว่า 0.50 รวมทั้งนำข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิมาจัดทำเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ดัชนีบ่งชี้คุณภาพจำนวน 92 ตัวบ่งชี้

ขั้นตอนที่ 2 นำแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความแม่นตรงเชิงเนื้อหา จากนั้นจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 25 คน ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในการวิจัยตอบ ในรอบที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เป็นดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ จำนวน 82 ตัวบ่งชี้ และไม่เป็นดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการจำนวน 10 ตัวบ่งชี้ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสมมากกว่า 2.60 ขึ้นไป และปรับปรุงดัชนีที่มีค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสมตั้งแต่ 2.60 ลงไป รวมทั้งนำข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิมาจัดทำเป็นแบบสอบถามในรอบที่ 2 ได้ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ จำนวน 82 ตัวบ่งชี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตอบในรอบที่ 2 มาหาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ พร้อมทั้งแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาทบทวนตอบยืนยันหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบเป็นรอบที่ 3 คำตอบของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 3 ที่มีค่ามัธยฐาน คำนวณได้ตั้งแต่ 3.41 ขึ้นไป และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ตั้งแต่ 1.00 ลงมา แสดงว่าเป็นดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีถึงดีมาก

ขั้นตอนที่ 3 เป็นการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป โดยการจัดการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจกรรม หัวหน้าภาควิชาสามัญ หัวหน้าภาควิชาดุริยางค์ไทย หัวหน้าภาควิชาศิลปสากล จำนวน 7 คน ร่วมกันพิจารณากำหนดคุณลักษณะตัวบ่งชี้มาตรฐานทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลปให้มีประสิทธิภาพ เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในวิทยาลัยนาฏศิลป

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 9 องค์ประกอบ คือ ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนงาน การเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนานักศึกษา การวิจัยและงานสร้างสรรค์ การบริหารทางวิชาการแก่สังคม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การบริหารจัดการ การเงินและงบประมาณ ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา

2. ได้ดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป ที่มีความเหมาะสมตั้งแต่ระดับมากขึ้นไปจำนวน 82 ดัชนี จำแนกแต่ละองค์ประกอบดังนี้

2.1 องค์ประกอบด้านปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจและแผนงาน มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพระดับเหมาะสมมากที่สุด 9 ดัชนีและเหมาะสมมาก 1 ดัชนี

2.2 องค์ประกอบด้านการเรียนการสอน มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพระดับเหมาะสมมากที่สุด 25 ดัชนี และเหมาะสมมาก 5 ดัชนี

2.3 องค์ประกอบด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษา มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพระดับเหมาะสมมากที่สุด 10 ดัชนี

2.4 องค์ประกอบด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพระดับเหมาะสมมากที่สุด 2 ดัชนี

2.5 องค์ประกอบด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพระดับเหมาะสมมากที่สุด 5 ดัชนี

2.6 องค์ประกอบด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพระดับเหมาะสมมากที่สุด 5 ดัชนี

2.7 องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพระดับเหมาะสมมากที่สุด 14 ดัชนี

2.8 องค์ประกอบด้านการเงินและงบประมาณ มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพระดับเหมาะสมมากที่สุด 5 ดัชนี

2.9 องค์ประกอบด้านระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพระดับเหมาะสมมากที่สุด 3 ดัชนี

3. จากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพทางวิชาการ สรุปได้ว่า เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพทางวิชาการ ที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องการจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลปให้มีคุณภาพ มี 19 มาตรฐานประกอบด้วย 1) ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจและแผนงาน 2) การคัดเลือกนักศึกษา 3) คุณภาพคณาจารย์ 4) การเงินและงบประมาณ 5) ปริมาณและคุณภาพของทรัพยากร 6) ภาวะผู้นำ 7) ทุนสนับสนุนงานวิจัย 8) เจ้าหน้าที่บุคลากรช่วยวิชาการ 9) บรรยากาศองค์กร 10) การบริหารและการจัดองค์การ 11) หลักสูตรและกิจกรรมทางวิชาการ 12) การสอน 13) กิจกรรมเสริมวิชาการ 14) งานบุคลากรนักศึกษา 15) งานวิจัย 16) บริการวิชาการ 17) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 18) การประเมินสถาบัน 19) ความรู้ความสามารถของนักศึกษา

A DEVELOPMENT OF ACADEMIC PERFORMANCE INDICATORS IN THE DRAMATIC ARTS COLLEGE

AN ABSTRACT

BY

CHANAI VANNALEE

Presented in partial fulfillment of the requirements

for the Doctor of Education degree in Higher Education

at Srinakharinwirot University

May 2003

Chanai Vannalee . (2003) . *A Development of Academic Performance Indicators in the Dramatic Arts College*. Dissertation, Ed.D. (Higher Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Dr.Somsuke Terapigittra , Assist. Prof. Dr.Pitoon Photisarn , Dr.Jaruwan Skulkhu.

The main purposes of this research entitled "A Development of Academic Performance Indicators in the Dramatic Arts College" were to construct and develop the academic performance indicators and the academic standard criteria by using Delphi Technique and focus group discussion. The research consisted of three stages.

Stage 1 : The study of components and the indicators of quality through library research of texts, documents, papers and research reports. The findings of study were analyzed and then conformed as dominantly 90 academic performance indicators (PIs). These indicators were constructed as the questionnaire from index of congruency (IC) with three answers from 5 academic excellence professionalists.

Stage 2 : The researcher developed the questionnaire with 5 Likert rating scales using those accepted performance indicators and improved unaccepted ones to use in the first phrase questionnaire, as dominantly 92 PIs. The data were analyzed using arithmetic mean and standard deviation. The experts agreed to consent that the performance indicators that had the values above 2.60 and standard deviation below 1.21. The experts had agreed to accept 82 academic performance indicators, and 10 were cut off. The second phase data were analyzed by median and interquatile range. The experts agreed to consent that the academic performance indicators with the values above 2.60 and interquatile range below 1.01 be appropriate academic performance indicators in the Dramatic Arts College in the third phrase.

Stage 3 : There was the determination of academic standard criterion in the Dramatic Arts College by using focus group discussion. The 7 experts included the Director of Dramatic Arts College, the Assist. Director for Administrative, the Assist. Director for Academic, the Assist. Director for Activities, Head of Division for General Subjects, Head of Division for Thai Music and Head of Division for Western Arts.

The findings of this research were as follows:

1. The principle components and the indicators of quality of Dramatic Arts College, were in the section of philosophy, intention, vision, mission and plan, learning

and teaching, student activities, research and creativity, public service, art and culture preservation, administration and management, finance and budget, systems and mechanism of quality assurance.

2. Eighty - two academic performance indicators of " good level and above" can be grouped into 9 components as follows:

2.1 philosophy, intention, vision, mission and plan : 9 academic performance indicators were found excellent and 1 good.

2.2 learning and teaching: 25 academic performance indicators were found excellent and 5 good.

2.3 student activities: 10 academic performance indicators were found excellent.

2.4 research and creativity : 2 academic performance indicators were found excellent.

2.5 public service: 5 academic performance indicators were found excellent.

2.6 art and culture preservation: 5 academic performance indicators were found excellent.

2.7 administration and management: 14 academic performance indicators were found excellent.

2.8 finance and budget: 5 academic performance indicators were found excellent.

2.9 system and mechanism of quality assurance: 3 academic performance indicators were found excellent.

3. Nineteen academic standard criteria and 84 indicators for Dramatic Arts College can be grouped as follow : 1) philosophy intention vision mission and plan 2) student recruit recruitment 3) quality of instructors 4) finance and budget 5) quantity and quality of resource 6) leadership 7) research support 8) academic staff 9) organizational atmosphere 10) administrative and organizational management 11) curriculum and academic activities 12) teaching 13) academic activities 14) student personal 15) research 16) public service 17) art and culture preservation 18) quality assessment, and 19) student ability

งานวิจัยเล่มนี้ ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย
"งบประมาณแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ 2546" จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป

ของ
นายชนัย วรรณะลี

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.นภาภรณ์ หะวานนท์)
วันที่..9...เดือน พฤษภาคม พ.ศ.2546

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

.....ประธาน
(อาจารย์ ดร.สมสุข ธีระพิจิตร)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิสาร)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกุลคู)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ ดร.สุวพร ตั้งสมวรพงษ์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ศรีกาพสินธุ์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณาของท่านอาจารย์ ดร.สมสุข ธีระพิจิตร ประธานกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิสาร และ อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกุลคู กรรมการควบคุม ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความเมตตาของอาจารย์ทั้ง 3 ท่าน และความเมตตาปราณีของท่านทั้งสามจะตรึงอยู่ในหัวใจตราบนานเท่านาน และจะขอจดจำไว้เป็นแบบอย่างปฏิบัติแก่ศิษย์ของผู้วิจัยต่อไป

ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ ดร.สุวพร ตั้งสมวรพงษ์ ที่ได้กรุณารับเป็นกรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม เพื่อดำเนินการสอบปากเปล่า และศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ ที่กรุณารับเป็นกรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม การสอบครั้งนี้จะไม่สามารถบรรลุผลหากขาดท่านอาจารย์ทั้งสอง ผู้วิจัยสำนึกในพระคุณของท่านทั้งสองอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ ท่านผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป คณาจารย์ภาควิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชาดุริยางค์ไทย ภาควิชาศิลปสากล น้อง ป.เอก รุ่น 6 และน้อง ป.โท ที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือเป็นอย่างดีในขณะที่ผู้วิจัยเสนอเค้าโครงปริญญานิพนธ์ จนกระทั่งถึงการสอบปริญญานิพนธ์

ขอขอบใจ นางสาวกุลวรรณ วรรณะลี บุตรสาวคนเดียวของผู้วิจัย และขอขอบพระคุณ อาจารย์นิลวรรณ ถมังรักษ์สัตว์ ที่ให้กำลังใจจนผู้วิจัยมุมานะในการเขียนปริญญานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณครูบาอาจารย์ของผู้วิจัยในวิทยาลัยนาฏศิลปที่อบรมสั่งสอนผู้วิจัยให้มีความรู้ความสามารถจนสามารถเรียนถึงปริญญาเอก และขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร สินสิริ และจุดประกายความคิดทางด้านการศึกษาให้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่สมัยผู้วิจัยเรียนปริญญาโท

ท้ายสุดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้มีพระคุณแก่ผู้วิจัยคือ อาจารย์ทองสุก และอาจารย์พยงค์ ทองหลิม หากขาดสองท่านนี้แล้วผู้วิจัยคงไม่มีโอกาสได้เรียนถึงปริญญาเอก ท่านทั้งสองมีพระคุณต่อผู้วิจัยเปรียบดังบิดามารดา

สุดท้ายที่ผู้วิจัยจะกล่าวถึงคือพระอรหันต์ของผู้วิจัย ซึ่งได้แก่พ่อและแม่ ซึ่งมีพระคุณหาที่เปรียบมิได้ หากไม่มีท่านทั้งสองเลี้ยงดูผู้วิจัยมาแต่น้อย ผู้วิจัยคงไม่สามารถยืนหยัดมาจนถึงปัจจุบันนี้ ผู้วิจัยสำนึกในบุญคุณของพ่อแม่ตลอดมาและจะตลอดไปจนชีวิตหาไม่

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	9
	ความสำคัญของการวิจัย	9
	ขอบเขตการวิจัย	10
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	10
	ตัวแปรที่ศึกษา	10
	นิยามศัพท์เฉพาะ	11
	กรอบแนวคิดในการวิจัย	11
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ	15
	ความหมายของคุณภาพ	16
	ความหมายของคุณภาพการศึกษา	18
	การประกันคุณภาพ	19
	การประกันคุณภาพการศึกษา	20
	ความเป็นมาของการประกันคุณภาพด้านวิชาการ	21
	หลักและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา	23
	แนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา	24
	ความสำคัญของมาตรฐานการศึกษา	25
	ระบบประกันคุณภาพการศึกษา	27
	ระบบการรับรองวิทยฐานะ	27
	ระบบการตรวจสอบกลไกประกันคุณภาพ	30
	ระบบการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร	32
	ระบบควบคุมคุณภาพ	35
	ระบบมาตรฐาน ISO 9000	38
	ระบบการใช้ดัชนีบ่งชี้สมรรถภาพการดำเนินงาน	42
	ระบบการประเมินคุณภาพโปรแกรมวิชา	44
	สรุปหลักการสำคัญในการประกันคุณภาพการศึกษา	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	การพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านวิชาการ	47
	องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพวิชาการ	48
	ตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ	49
	เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย	57
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพ	59
3	วิธีดำเนินการวิจัย	
	ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป	63
	วัตถุประสงค์	63
	วิธีดำเนินการ	63
	แหล่งข้อมูล	63
	กลุ่มตัวอย่าง	64
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	65
	วิธีการสร้างเครื่องมือ	66
	ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป	66
	วัตถุประสงค์	66
	วิธีดำเนินการ	66
	วิธีการรวบรวมข้อมูล	67
	การวิเคราะห์ข้อมูล	68
	ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป โดยใช้เทคนิคการสนทนาแบบ Focus Group	69
	วัตถุประสงค์	69
	วิธีดำเนินการ	70

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
	การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัย	73
	การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 การวิเคราะห์หาระดับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ ของวิทยาลัยนาฏศิลป	83
	การวิเคราะห์ข้อมูลคำตอบของผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 1	86
	การวิเคราะห์ข้อมูลคำตอบของผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 2	95
	การวิเคราะห์ข้อมูลคำตอบของผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 3	105
	การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป	115
	วัตถุประสงค์	115
	วิธีดำเนินการ	116
	ผลสรุปการสนทนากลุ่มเรื่องเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป	120
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	128
	กลุ่มตัวอย่าง	128
	ขั้นตอนการวิจัย	128
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	129
	การวิเคราะห์ข้อมูล	130
	สรุปผลการวิจัย	130
	อภิปรายผลการวิจัย	135
	ปัญหาและข้อเสนอแนะ	138
	บรรณานุกรม	140
	ภาคผนวก ก	146
	ภาคผนวก ข	148
	ประวัติย่อผู้วิจัย	185

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	องค์ประกอบหลัก จำนวนองค์ประกอบย่อยและจำนวนตัวบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบหลัก	64
2	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่งปัจจุบัน	65
3	ค่าดัชนีความแม่นตรงเชิงเนื้อหา	74
4	แสดงสถานภาพผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม	84
5	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการที่ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามในรอบที่ 1	86
6	ค่าความเหมาะสมและค่าความสอดคล้องของความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2	95
7	ค่าความเหมาะสมและค่าความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลปในรอบที่ 3	106
8	ความคิดเห็นจากการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานของวิทยาลัยนาฏศิลป	116
9	ความคิดเห็นจากการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับความเหมาะสมในการนำตัวดัชนีวัดคุณภาพมากำหนดเป็นเกณฑ์มาตรฐาน	117
10	ความคิดเห็นจากการสนทนากลุ่มด้านการนำเกณฑ์ไปใช้	118
11	ความคิดเห็นจากการสนทนากลุ่มด้านวิธีการตรวจสอบ	119
12	เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพทางวิชาการ	120

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ **หน้า**

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 13
2 ระบบประกันคุณภาพการศึกษา : การรับรองวิทยฐานะ..... 30
3 ระบบประกันคุณภาพการศึกษา : การตรวจสอบกลไกประกันคุณภาพ..... 32
4 ระบบประกันคุณภาพ : การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร..... 34
5 ระบบประกันคุณภาพการศึกษา : การควบคุมคุณภาพ..... 37
6 ระบบประกันคุณภาพการศึกษา : ISO 9000..... 41
7 ระบบประกันคุณภาพการศึกษา : การใช้ดัชนีบ่งชี้สมรรถภาพ
การดำเนินงาน..... 43
8 ระบบประกันคุณภาพการศึกษา : การประเมินคุณภาพโปรแกรมวิชา..... 46
9 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย การพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ
ของวิทยาลัยนาฏศิลป..... 71

บทที่ 1
บทนำ

ภูมิหลัง

ในสภาวการณ์ของโลกที่ผ่านมา คนไทยและสังคมไทยได้เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและหลากหลายในกระแสโลกาภิวัตน์นี้ การที่จะให้ประเทศชาติดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและปลอดภัย ประชากรของประเทศต้องมีความพร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจและภูมิปัญญาที่รู้เท่าทันโลก สามารถสร้างสรรค์และพัฒนาสิ่งใหม่ให้เกิดกับสังคมไทย เพื่อทำให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การศึกษาจึงเป็นกระบวนการสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพประชาชนให้เป็นผู้มีความรู้ความคิด สามารถวิเคราะห์วิจารณ์ รู้จักการแก้ปัญหาและการประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้ รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของโลกและเทคโนโลยีรวมทั้งเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม เลื่อมใสศรัทธาในหลักธรรมแห่งศาสนา และสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (ไพบูลย์ เปานิล. 2543 : 1) จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นเป็นเหตุผลทำให้ประเทศไทยมีความจำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบการบริหารจัดการ หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ นับตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิต การพัฒนาทักษะพื้นฐาน และสมรรถภาพในด้านต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดการศึกษาต้องอยู่ในความรับผิดชอบของชุมชนและสังคม มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจสู่หน่วยปฏิบัติและมีการตรวจสอบการดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา (ชนาธิป พรกุล. 2540 : 1)

การประกันคุณภาพเป็นการวางแผนกระทำกิจกรรมอย่างเป็นระบบและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นและพึงพอใจในผลผลิต ดังนั้นการประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นภารกิจที่สถาบันการศึกษาทุกระดับจะต้องรับผิดชอบจัดการศึกษา โดยใช้กระบวนการและวิธีการที่จะทำให้การศึกษามีคุณภาพและได้มาตรฐานทางวิชาการ (ศรีนวล สถิตวิทยานันท์. 2542 : 1; อ้างอิงจาก Higher Education Quality Council. 1995 : 4) สำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษาซึ่งแบ่งการศึกษาออกได้เป็น 3 ระดับ คือ การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี การศึกษาระดับปริญญาตรี และการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อันเป็นระบบที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษาของประเทศ เนื่องจากเป็นการศึกษาขั้นสูงที่มุ่งพัฒนาคนเข้าสู่วิชาชีพในสาขาวิชาต่าง ๆ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาย่อมถือได้ว่าเป็นผู้มีความรู้ในศาสตร์ที่ศึกษาอย่างเพียงพอที่จะเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพได้ตามสมควร รวมทั้งเป็นหลักสำคัญในการพัฒนาประเทศ (วันชัย ศิริชนะ. 2539 : 21) ปัจจุบันนี้สถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยมีความหลากหลายทั้งด้านขนาด ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ และ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงและหน่วยงานอิสระ เช่น ทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม กระทรวงคมนาคม กระทรวงยุติธรรม และสภากาชาดไทย หน่วยงานเหล่านี้ต่างมีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของตนเองแตกต่างกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539 : 54) ซึ่งทำให้คุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีความแตกต่างกันออกไป ความแตกต่างเหล่านี้มิใช่สิ่งที่ผิดปกติ แต่ขึ้นอยู่ที่ว่าสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ เหล่านี้ จะยังคงรักษามาตรฐานการจัดการศึกษา การเรียนการสอน และคุณภาพบัณฑิต อย่างน้อยไม่ต่ำกว่าคุณภาพที่ควรจะเป็นและยอมรับได้ ประเสริฐ สุทธิประสิทธิ์ (2541 : 13 - 14) ให้ความเห็นว่า ปัจจุบันนี้สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตามกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่นับวันจะทวีความไร้พรมแดนของโลกมากยิ่งขึ้น แนวโน้มการแข่งขันระหว่างสถาบันการศึกษาสูงขึ้น ดังนั้น เครื่องมือที่ใช้เป็นเกณฑ์ชี้วัดคุณภาพทางการศึกษา จะช่วยให้การแข่งขันระหว่างสถาบันการศึกษาเป็นไปอย่างสร้างสรรค์ และเป็นหลักประกันให้กับประชาชนว่าจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ทำให้สังคมและประชาชนมีความเชื่อมั่น ยอมรับในคุณภาพการศึกษาของสถาบันต่างๆ ความเชื่อมั่นและศรัทธาของประชาชนและสังคมที่มีต่อสถาบันการศึกษาบางแห่งเป็นความเชื่อมั่นที่สืบต่อกันมา จึงทำให้น่าวิตกว่า หากมีการสร้างภาพที่ปราศจากความแข็งแกร่งทางวิชาการที่แท้จริงของสถาบันการศึกษารองรับ ขาดระบบควบคุมภายในสถาบันการศึกษาที่เป็นรูปธรรม สถาบันการศึกษาไทยก็มิอาจเป็นมาตรฐานในระดับสากลและไม่สามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ ความเป็นนานาชาติหรือความเป็นสากลของการอุดมศึกษานั้น หมายถึงความสามารถในการติดต่อสัมพันธ์และการสร้างเครือข่ายร่วมกับนานาชาติได้อย่างทัดเทียมกันตลอดจนมีองค์ความรู้ทางวิชาการด้านต่างๆ และคุณภาพของผลผลิตที่ทัดเทียมกับนานาชาติที่พัฒนาแล้ว (วันชัย ศิริชนะ. 2539 : 7)

จากรายงานสถานภาพการศึกษาของประเทศไทยในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 8 พ.ศ. 2540 - 2544 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539 : 35) สรุปได้ว่า มีการขยายปริมาณการรับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาเพิ่มขึ้นโดยตลอด ที่เป็นดังนี้ เพราะนโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ส่งผลให้มีผู้ต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาสูงขึ้น จึงอาจทำให้คุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาตกต่ำลงได้ เมื่อความต้องการในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษามีปริมาณสูงขึ้นในขณะที่ทรัพยากรมีจำกัด นอกจากนั้นในด้านคุณภาพของผู้สอนก็มีความย่อหย่อนในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ ขาดความเป็นผู้นำทางวิชาการ รวมทั้งมีเทคโนโลยีการเรียนการสอนที่ไม่ทันสมัย กอปรกับคุณค่าของปริญญาบัตร ซึ่งให้คุณค่าของปริญญาบัตรในสาขาวิชาเดียวกันอย่างเท่าเทียมกันโดยที่มิได้คำนึงถึงคุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จจากสถาบันอุดมศึกษาที่อาจจะมี

มาตรฐานการศึกษาแตกต่างกัน จากที่ผ่านมาการควบคุมคุณภาพมาตรฐานยังขาดระบบการตรวจสอบ ติดตามประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ. 2541 : 23 -24) จึงทำให้การศึกษาของประเทศไทยเกิดจุดวิกฤติของระบบการศึกษาตั้งแต่ระดับพื้นฐานขึ้นไป กล่าวคือ ในกระบวนการสอนมุ่งเน้นการท่องจำเพื่อการสอบ มากกว่าการเน้นให้ผู้เรียน รู้จักคิด วิเคราะห์ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ.2539 : 48) อมรวิชช์ นาครทรรพ. (2540 : 10 – 12) กล่าวว่าเหตุที่ทำให้คุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาลดต่ำลงเนื่องจากเหตุ 2 ประการ กล่าวคือ

1. ปริมาณที่สูงขึ้นของผู้ที่ต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
2. ความจำกัดในเรื่องทรัพยากรและงบประมาณที่จะใช้ในการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษา

ด้วยเหตุนี้จึงทำให้สถาบันอุดมศึกษาของไทยเกิดวิกฤติในเรื่องคุณภาพ ผนวกกับการที่นิตยสารเอเชียวีค (Asiaweek) ได้ทำการประเมินและจัดอันดับมหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดของประเทศในเอเชียแปซิฟิกในปี 2540 ปรากฏว่า มหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศไทย ได้แก่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล ติดอยู่ในอันดับท้ายของจำนวนอันดับที่จัดไว้ 50 แห่ง (Bacani.1997 : 34 - 43) และในปี พ.ศ. 2541 นิตยสารเอเชียวีค ได้ทำการจัดอันดับมหาวิทยาลัยเป็นครั้งที่ 2 ในครั้งนี้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ถูกจัดอันดับอยู่ในลำดับที่ 19 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์อยู่ในอันดับที่ 41 และมหาวิทยาลัยมหิดลอยู่ในลำดับที่ 42 จากการที่ได้รับการจัดอันดับไว้ 65 แห่งของมหาวิทยาลัยประเภทสหสาขาวิชา (Bacani.1997 : 34 - 43) และในปี 2542 ผลการจัดอันดับจำนวน 79 แห่งของมหาวิทยาลัยประเภทสหสาขาวิชา ปรากฏว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในอันดับที่ 29 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์อยู่ในอันดับที่ 38 มหาวิทยาลัยมหิดลอยู่ในอันดับที่ 39 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์อยู่ในอันดับที่ 49 และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่อยู่ในอันดับที่ 66 (Bacani.1999 : 46 - 65) จะเห็นได้ว่าสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยล้วนแต่อยู่ในอันดับที่ไม่น่าพึงพอใจ ทั้งนี้ได้มีกระแสวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางจากกลุ่มนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง สื่อมวลชน และผู้ที่สนใจถึงความถูกต้องของข้อมูลและดัชนีที่ใช้ในการประเมิน ย่อมแสดงให้เห็นถึงความสนใจต่อวิธีดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาที่ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าสะท้อนคุณภาพสถาบัน อุดมศึกษาไทย เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก เท่ากับเป็นการจุดประกายให้สถาบันอุดมศึกษาของไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องตระหนักและทบทวนการดำเนินงานตลอดจนคำนึงถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้มีคุณภาพ และมีมาตรฐานสูงขึ้น ด้วยการกำหนดแนวทาง วิธีการ เกณฑ์ และดัชนีในการประเมินเพื่อควบคุมคุณภาพภายในสถาบันการศึกษาและการตรวจสอบคุณภาพภายนอกจากหน่วยงาน

ที่รับผิดชอบ หรือหน่วยงานของรัฐบาลหรือองค์กรอิสระที่จัดตั้งขึ้น แล้วเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนต่อไป

วิทยาลัยนาฏศิลปเป็นสถาบันของชาติแห่งแรกที่ให้การศึกษาทั้งวิชาสามัญและวิชาศิลปะ ขึ้นอยู่กับกรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ เดิมมีชื่อว่า "โรงเรียนนาฏดุริยางคศาสตร์" ผู้ก่อตั้งโรงเรียนคือ พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ อธิบดีคนแรกของกรมศิลปากร ดำเนินการเปิดสอนครั้งแรกเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2477 ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2478 พระสารสาสน์ประพันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการได้มีคำสั่งตั้งโรงเรียนศิลปากร ซึ่งดำเนินการจัดการศึกษา ด้านช่างได้แก่ ช่างปั้น ช่างเขียนและช่างรัก และให้ขึ้นอยู่กับกรมศิลปากร พร้อมกับให้โรงเรียนนาฏดุริยางคศาสตร์ไปรวมเป็นแผนกหนึ่งของโรงเรียนศิลปากร เรียกชื่อเฉพาะแผนกนี้ว่า "โรงเรียนศิลปากรแผนกนาฏดุริยางค์ จัดการศึกษาทางด้านวิชาศิลปะทางดนตรี ปี่พาทย์ ละครและระบำ ยังไม่มีการเรียนการสอนโขน ต่อมาในปี พ.ศ. 2485 มีประกาศพระราชกฤษฎีกาจัดแบ่งส่วนราชการในกรมศิลปากรใหม่ให้ยุบกองโรงเรียนและให้ "แผนกช่าง" ของโรงเรียนศิลปากร ไปขึ้นอยู่กับมหาวิทยาลัยศิลปากรที่ตั้งขึ้นใหม่และโอนกรมศิลปากรไปสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ต่อมาได้มีการปรับปรุงกิจการกองดุริยางคศิลป์ เปลี่ยนชื่อใหม่เป็นกองการสังคีต และได้โอนแผนกดุริยางค์จากโรงเรียนศิลปากรมาขึ้นอยู่กับกองการสังคีต เปลี่ยนชื่อเป็น "โรงเรียนสังคีตศิลป์" ขึ้นอยู่กับแผนกนาฏศิลป์ ในระหว่าง พ.ศ.2485 - พ.ศ.2487 เกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นผลให้การศึกษาของโรงเรียนสังคีตศิลป์ต้องหยุดชะงักไปชั่วเวลาหนึ่ง

ในปี พ.ศ.2488 ภายหลังสิ้นสุดมหาสงครามโลกครั้งที่ 2 จอมพล ป.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ได้มีบัญชาให้แก้ไขปรับปรุงการศึกษาของโรงเรียนสังคีตศิลป์ขึ้นใหม่และเปลี่ยนชื่อเป็น "โรงเรียนนาฏศิลป" โดยมีจุดมุ่งหมาย 3 ประการคือ

1. เพื่อเป็นสถานศึกษานาฏศิลป์และดุริยางคศิลป์ของทางราชการ
2. เพื่อบำรุงรักษาและเผยแพร่นาฏศิลป์และดุริยางคศิลป์ประจำชาติไทย
3. เพื่อให้ศิลปทางดนตรีและโขน ละครภายในประเทศ มีฐานะเป็นที่ยกย่องในนานาประเทศ

ต่อมาเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2504 มีพระราชกฤษฎีกา แบ่งส่วนราชการในกรมศิลปากร ออกเป็นกองต่าง ๆ และมีกองศิลปศึกษาเพิ่มขึ้น โรงเรียนนาฏศิลปจึงโอนจากกองการสังคีตมาขึ้นกับกองศิลปศึกษา และได้รับการยกฐานะให้เป็น "วิทยาลัยนาฏศิลป" เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2515 ในปีการศึกษา 2519 วิทยาลัยนาฏศิลปได้ขยายการศึกษาถึงระดับปริญญาตรีต่อเนื่อง 2 ปี โดยสมทบกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ปัจจุบันคือสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จนกระทั่งถึงปี 2542 กรมศิลปากรได้ขยายการศึกษาจากการศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีเป็นการศึกษาระดับปริญญาตรีต่อเนื่อง 2 ปี โดยจัดตั้งสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประกอบด้วยคณะวิชา 3 คณะ ได้แก่ คณะศิลปวิจิตร คณะศิลปศึกษา

คณะศิลปนาฏดุริยางค์ และได้ยกเลิกการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีต่อเนื่อง 2 ปี ที่เคยสมทบกับสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

ปัจจุบันวิทยาลัยนาฏศิลปได้ผลิตผู้สำเร็จการศึกษาออกไปเป็นจำนวนมากกว่า 50 รุ่น โดยออกไปประกอบอาชีพเป็นศิลปิน ครูศิลปะและบ้างก็ศึกษาต่อทั้งในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์และในสถาบันการศึกษาอื่น ๆ เนื่องจากในปัจจุบันการประกันคุณภาพการศึกษาได้กลายเป็นประเด็นสำคัญที่สถาบันการศึกษาทั้งหลายในทุกระดับชั้นได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง การยอมรับให้มีการตรวจสอบ (Accountability) จะเป็นสิ่งที่แสดงถึงความมีคุณภาพในการจัดการศึกษา เท่าที่ผ่านมาในหลาย ๆ ประเทศ มีการนำวิธีการต่าง ๆ ไปใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีความหลากหลายในการจัดการศึกษาเป็นต้นแบบให้ประเทศต่าง ๆ นำเอาวิธีการเหล่านั้นไปปฏิบัติ ซึ่งจนบัดนี้ยังไม่อาจสรุปได้อย่างชัดเจนว่า วิธีการใดหรือรูปแบบใดเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุด อย่างไรก็ตาม เฉลิมชัย หาญกล้า (2543 : 63 - 64) กล่าวว่า วิธีการที่ได้มีการปฏิบัติกันมาแล้วอย่างเป็นผล ได้แก่

1. ระบบการรับรองวิทยฐานะ (Accreditation)
2. ระบบการตรวจสอบกลไกการประกันคุณภาพ (Quality Audit)
3. ระบบการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Total Quality Management - TQM)
4. ระบบควบคุมคุณภาพ (Quality Control - QC)
5. ระบบมาตรฐาน ISO 9000
6. ระบบการใช้ดัชนีบ่งชี้สมรรถภาพการดำเนินงาน (Performance Indicators - PI)
7. ระบบการประเมินคุณภาพโปรแกรมวิชา Quality Assessment

1. ระบบการรับรองวิทยฐานะ (Accreditation) เป็นระบบการตรวจสอบและให้การรับรองมาตรฐานการศึกษา โดยหน่วยงานภายนอกจะพัฒนาเกณฑ์มาตรฐาน และนำไปตรวจสอบว่าสถาบันนั้น ๆ ทำได้ตามเกณฑ์หรือไม่ หากทำได้ตามเกณฑ์ก็รับรองคุณภาพ

2. ระบบการตรวจสอบกลไกประกันคุณภาพ (Quality Audit) เป็นระบบการประกันคุณภาพที่เน้นบทบาทของกลุ่มเพื่อนแนะนำเพื่อน (Peer Review) โดยมีหน่วยงานกลางอุดมศึกษาตรวจสอบว่าสถาบันอุดมศึกษาแห่งใด มีระบบการควบคุมคุณภาพที่เหมาะสม หน่วยงานกลางอุดมศึกษาก็จะนำมาเผยแพร่

3. ระบบการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Total Quality Management - TQM) เป็นระบบการบริหารทางธุรกิจที่มุ่งเน้นการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของลูกค้าด้านคุณภาพ โดยยึดหลักสำคัญ 11 ประการ ได้แก่

3.1 คุณภาพต้องตรงกับความต้องการของลูกค้า

3.2 คุณภาพเป็นหน้าที่ของทุกคนในองค์กร

3.3 คุณภาพเป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3.4 คุณภาพคือภาวะผู้นำ

3.5 คุณภาพคือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

3.6 คุณภาพเป็นการทำงานที่เป็นระบบ

3.7 คุณภาพเป็นการทำงานที่ปราศจากความหวาดระแวง

3.8 คุณภาพต้องได้รับการยอมรับและมีการให้รางวัล

3.9 คุณภาพต้องมีการสร้างทีมงาน

3.10 คุณภาพต้องมีการวัดและประเมินได้

3.11 คุณภาพคือการแก้ปัญหาที่เป็นระบบ

4. ระบบควบคุมคุณภาพ (Quality Control - QC) เป็นระบบการบริหารแบบควบคุมคุณภาพ ซึ่งพัฒนาขึ้นในประเทศญี่ปุ่น เพื่อนำมาใช้ในระบบธุรกิจ แนวคิดการบริหารแบบควบคุมคุณภาพมีหลักสำคัญ ดังนี้ คือ

4.1 สมาชิกทุกคนในองค์กรต้องมีจิตสำนึกในการแก้ปัญหาร่วมกัน โดยอาศัยหลักการทางวิทยาศาสตร์ กล่าวคือ รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาทางแก้ปัญหา เป็นการแก้ปัญหาจากข้อเท็จจริงที่ได้จากการปฏิบัติงาน

4.2 เป็นระบบที่ยึดหลักการทำงานให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ โดยการทำงานเป็นกลุ่ม เรียกว่า กลุ่มคุณภาพ

4.3 การทำงานที่ก้าวหน้าต้องแก้ปัญหาอยู่เสมอ

4.4 คุณภาพจะเกิดขึ้นได้ก็โดยการสร้างและสอดแทรกเข้าไปอยู่ในกระบวนการปฏิบัติงานมิใช่การตรวจสอบ

4.5 การทำงานเป็นกลุ่มจะต้องมีระบบและต้องปลูกฝังความสามัคคีในหมู่คณะสร้างความรับผิดชอบร่วมกัน

4.6 การทำกิจกรรมร่วมกันนอกจากจะได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นแล้วยังช่วยเสริมสร้างความรู้ความสามารถซึ่งกันและกัน

5. ระบบมาตรฐาน ISO 9000 เป็นระบบบริหารการประกันคุณภาพขั้นพื้นฐาน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มีระบบคุณภาพที่เท่าเทียมกันระหว่างบริษัทหรือระหว่างประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

6. ระบบการใช้ดัชนีบ่งชี้สมรรถภาพการดำเนินงาน (Performance Indicators - PI) เป็นระบบประกันคุณภาพที่มุ่งเน้นการประเมินสมรรถภาพของหน่วยงาน องค์กร หรือสถานศึกษา ว่ามีสมรรถภาพการดำเนินงานได้คุณภาพมากน้อยเพียงใด

7. ระบบการประเมินคุณภาพโปรแกรมวิชา (Quality Assessment) การประเมินคุณภาพการเรียนการสอนโปรแกรมวิชาเป็นอีกระบบหนึ่งที่เน้นการเข้าไปติดตามประเมินผลการ

จัดการเรียนการสอนโดยตรง รวมทั้งการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อให้ได้รับคำตอบว่า หลักสูตรโปรแกรมวิชานั้น ๆ ดีหรือไม่ดีอย่างไร บรรลุวัตถุประสงค์ของการผลิตกำลังคนในโปรแกรมวิชานั้นหรือไม่ และควรต้องปรับปรุงอย่างไร

การประเมินสมรรถภาพการเรียนรู้โดยใช้ดัชนีบ่งชี้ เป็นระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษาเริ่มจะให้ความสนใจในการนำข้อมูลสารสนเทศที่มีอยู่มาเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพของสถาบันหรือโปรแกรมวิชา เช่น เกรดเฉลี่ยของนักศึกษาที่รับเข้า ต้นทุนต่อหัวของนักศึกษา สัดส่วนของอาจารย์ต่อนักศึกษา อัตราการศึกษาต่อและการได้งานทำ ผลงานการวิจัยของนักศึกษาและคณาจารย์ ฯลฯ ตัวบ่งชี้เหล่านี้หน่วยงานหรือองค์กรภายนอกสถาบันการศึกษานิยมนำไปเป็นข้อมูลในการจัดลำดับคุณภาพของสถาบันการศึกษา เช่น วารสารเอเชียวีค เป็นต้น

เคอร์ติส (Curtis. 1997 : 3413 A) ได้ศึกษาวิจัยการประเมินคุณภาพการวิจัยในระดับอุดมศึกษา จากการเน้นการปฏิบัติจริง การสร้างทางเลือกกระบวนการวิจัย และการใช้ดัชนีบ่งชี้สมรรถภาพ ของมหาวิทยาลัยวูลลองกอง (University of Wollongong) ประเทศออสเตรเลีย ปัญหาการวิจัยสืบเนื่องมาจากกระแสแห่งการตรวจสอบคุณภาพในระดับอุดมศึกษาของออสเตรเลีย จึงมีการกำหนดนโยบายด้านการให้ความสำคัญต่อคุณภาพของผลผลิต (Output Oriented)สมรรถภาพพื้นฐาน (Performance - Based) การประเมินคุณภาพของกรอบงาน (Quality Appraisal Framework) และเนื่องจากคุณภาพของอุดมศึกษามีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม การประเมินคุณภาพที่สามารถตรวจสอบได้จึงเป็นจุดมุ่งหมายของงานวิจัยนี้

การวิจัยครั้งนี้ได้พัฒนารูปแบบการประเมินคุณภาพ โดยใช้ดัชนีบ่งชี้กระบวนการ (Process Indicators) รวมทั้งวิธีการประเมินคุณภาพกรอบงาน เพื่อให้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทต่าง ๆ ที่มักจะถูกละเลย โดยให้ความสำคัญกับดัชนีบ่งชี้กระบวนการที่มีตัวเลือกอย่างสมเหตุสมผล แต่การสร้างเครื่องมือบ่งชี้เพื่อให้ครอบคลุมกิจกรรมที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมดจะต้องอาศัยนักวิจัยที่มีประสบการณ์จึงจะทำให้งานวิจัยมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้บอร์นยาด (Bornyard. 1996 : 40 A) ได้ทำการวิจัยทำนายบทบาทของครูที่จะเกิดขึ้น เมื่อนำระบบการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) มาใช้ในโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายในการวิจัยเพื่อทำนายบทบาทของครูที่จะเกิดขึ้น หลังจากใช้ระบบบริหารทั่วทั้งองค์กร (TQM) วิธีดำเนินการวิจัยใช้เทคนิคการวิจัยเดลฟาย โดยการนำเทคนิคการบริหารคุณภาพแบบเดมมิ่งมาสร้างเป็นแบบสอบถามแล้วนำมาใช้กับคณะทำงานสมาคมการศึกษาแห่งชาติ (National Education Association's - NEA) 3 รอบ ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูจะต้องพัฒนาทักษะ 18 ด้าน หากโรงเรียนต้องการผลสำเร็จในการใช้ระบบประกันคุณภาพแบบการบริหารทั่วทั้งองค์การ

2. ครูจะต้องเข้าร่วมกับกิจกรรมหลัก 3 ด้าน เมื่อมาปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่ใช้ระบบ TQM

3. มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ที่ครูในอนาคตจำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมและเรียนรู้อย่างเพียงพอเพื่อนำมาใช้ในระบบ TQM ในโรงเรียน

จากงานวิจัยของบอร์นยาดพบว่า วิธีที่ใช้ในการวิจัย บอร์นยาดได้เลือกดำเนินการวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิจัยเดลฟาย ซึ่งเป็นการวิจัยที่ไม่ต้องใช้การทดสอบสมมุติฐาน เป็นเทคนิคการวิจัยเพื่อศึกษาแนวโน้มความเป็นไปได้ โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิผู้มีประสบการณ์สูงหรือผู้เชี่ยวชาญ (Experts) ซึ่งหมายถึงผู้ที่มีทักษะหรือได้ลงมือปฏิบัติงานนั้น ๆ จนได้ผลดีเป็นที่เป็นที่ยอมรับแก่หน่วยงานหรือสังคม นอกจากนี้ยังเป็นผู้มีทัศนะเชิงวิทยาศาสตร์และสามารถปฏิบัติการใช้วิชาชีพจนได้รับผลสำเร็จด้วยดี ตลอดจนเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญเป็นเลิศในสาขาวิชาการนั้น ๆ เดลฟายเป็นเทคนิคการสื่อสารระหว่างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน ที่จะได้รับข่าวสารแลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญระหว่างกัน โดยไม่มีการเผชิญหน้ากันโดยตรง แตกต่างจากวิธีการระดมสมอง (Brainstorming) หรือการประชุมกลุ่มแบบอื่น ๆ ซึ่งมีการเผชิญหน้ากันโดยตรง

การใช้เทคนิคเดลฟายเป็นการรวบรวมและสรุปความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยมุ่งให้ได้ข้อมูลที่เป็นความคิดอิสระ ไม่มีแรงกดดันบีบคั้นจากการอภิปรายแบบเผชิญหน้า หรือการก่อกวนจากสถานการณ์หรือการใช้อิทธิพลครอบงำใด จึงทำให้ผู้ร่วมในการวิจัยได้ใคร่ครวญปัญหาทั้งหมดด้วยตนเอง เตือนจิตต์ จิตต์อารีย์ (2537 : 4) ได้อ้างถึงการใช้เทคนิคเดลฟายในการวิจัยเกี่ยวกับการกำหนดรูปแบบและการแก้ไขปัญหาในสถาบันอุดมศึกษา โดยใช้เทคนิคเดลฟายระหว่างปี ค.ศ.1970 - 1975 ของนักวิจัยสองท่านคือ Huck Feldt และ Judd พบว่ามีการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย 5 ด้าน คือ

1. การวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย
2. การวางแผนหลักสูตรและวิเคราะห์ทักษะที่พึงประสงค์
3. การกำหนดเป้าหมายของสถาบัน
4. การประเมินผลการสอนของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา
5. การพยากรณ์อนาคตเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงในการอุดมศึกษา

การใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลแบบเดลฟายมีข้อดีดังนี้

1. ผู้ทรงคุณวุฒิไม่ต้องมาประชุมกัน จึงไม่มีอิทธิพลต่อกัน ความคิดที่ได้รับจากแบบสอบถาม จึงเป็นอิสระและมีเวลาในการพิจารณาเท่าเทียมกัน

2. ผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคนสามารถทบทวนคำตอบ โดยการเปรียบเทียบและประเมินความคิดเห็นของตนเองกับผู้เชี่ยวชาญอื่น ๆ ทั้งหมด

จากเหตุผลที่ว่าวิทยาลัยนาฏศิลปได้ดำเนินการจัดการศึกษามาเป็นระยะเวลานานกว่า 60 ปี กอปรกับในปี พ.ศ. 2545 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกระดับ ต้องมีการตรวจสอบคุณภาพ เพื่อเป็นการรับรองว่าสถานศึกษาแต่ละแห่งมีคุณภาพการจัดการศึกษาเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ วิทยาลัยนาฏศิลปก็เป็นสถาบันการศึกษาหนึ่งที่ได้ดำเนินการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ที่จะต้องมีการประเมินคุณภาพเพื่อตรวจสอบว่ามีคุณภาพทางวิชาการอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานใด เพื่อเสนอต่อสาธารณชน แต่เนื่องจากวิทยาลัยนาฏศิลปจัดการศึกษาในลักษณะเป็นการศึกษาวิชาชีพเฉพาะทางหรือวิชาชีพพิเศษ ดั้งนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาดัวดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการที่แสดงถึงคุณภาพและมาตรฐานเป็นลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไปจากสถาบันการศึกษาอื่น ๆ วิธีการที่จะได้ผลงานการพัฒนาตัวบ่งชี้ที่มีความชัดเจน ถูกต้องเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับ จึงจำเป็นที่จะต้องใช้กระบวนการวิจัย ซึ่งมีกระบวนการที่เป็นระบบสามารถตรวจสอบได้ และให้ผลการวิจัยที่ชัดเจน เพื่อให้ได้ตัวดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลปในระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ซึ่งจะใช้เป็นเกณฑ์ในการชี้วัดคุณภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลปในระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านวิชาการ ซึ่งจะใช้เป็นเกณฑ์ในการชี้วัดคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีของวิทยาลัยนาฏศิลป
2. เพื่อพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพทางวิชาการ เพื่อกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีของวิทยาลัยนาฏศิลป

ความสำคัญของการวิจัย

การพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านวิชาการ ระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีของวิทยาลัยนาฏศิลปจะทำให้ได้ดัชนีบ่งชี้คุณภาพที่สามารถนำไปประเมินในการจัดการเรียนการสอนและใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานด้านวิชาการเพื่อพัฒนาวิทยาลัยนาฏศิลปให้เป็นไปในทิศทางที่ชี้ให้เห็นว่า วิทยาลัยนาฏศิลปมีคุณภาพ มีมาตรฐานด้านวิชาการอยู่ในระดับเป็นที่ยอมรับต่อสาธารณชน

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารวิชาการและด้านการเรียนการสอน ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ดังนี้

1. มีประสบการณ์การสอนในวิทยาลัยนาฏศิลปกรุงเทพฯ ไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือ
2. มีผลงานทางวิชาการ เช่น เขียนตำรา ทำวิจัย เขียนบทความที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพนาฏศิลป์ไทยและดนตรี หรือ
3. เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ 3 ระดับ 8 และ อาจารย์ 3 ระดับ 9 หรือ
4. เป็นผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลปกรุงเทพฯ หรือบริหารงานวิชาการ ได้แก่ ผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจกรรม หัวหน้าภาควิชาหรือหัวหน้าหมวดวิชา หรือ
5. เป็นผู้มีประสบการณ์โดยเคยเป็นอาจารย์ หรือ ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลปกรุงเทพฯ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารวิชาการและด้านการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์ ผู้บริหารของวิทยาลัยนาฏศิลปกรุงเทพฯ และบุคคลภายนอก จำนวน 25 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านวิชาการ ประกอบด้วย
   - องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนงาน
   - องค์ประกอบที่ 2 การเรียนการสอน
   - องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา
   - องค์ประกอบที่ 4 การวิจัยและงานสร้างสรรค์
   - องค์ประกอบที่ 5 การบริการทางวิชาการแก่สังคม
   - องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
   - องค์ประกอบที่ 7 การบริหารจัดการ
   - องค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณ
   - องค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา

2. เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพทางวิชาการ ประกอบด้วย
   2.1 มาตรฐานด้านผู้เรียน
   2.2 มาตรฐานด้านกระบวนการ
   2.3 มาตรฐานด้านปัจจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ หมายถึง รายการคุณลักษณะที่บ่งบอกการบรรลุคุณภาพทางวิชาการ ซึ่งมีลักษณะต่างกันตามลักษณะคุณภาพแต่ละองค์ประกอบของคุณภาพทางวิชาการ ซึ่งได้แก่ องค์ประกอบ 9 ด้าน คือ องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนงาน องค์ประกอบที่ 2 การเรียนการสอน องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา องค์ประกอบที่ 4 การวิจัยและงานสร้างสรรค์ องค์ประกอบที่ 5 การบริการทางวิชาการแก่สังคม องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม องค์ประกอบที่ 7 การบริหารจัดการ องค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณ องค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา

2. เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพทางวิชาการ หมายถึง คุณลักษณะที่สำคัญเพื่อใช้เป็นเกณฑ์การวัด การตรวจสอบ มาตรฐานทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจว่า หากวิทยาลัยนาฏศิลปได้พัฒนาเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพทางวิชาการ จะทำให้การจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลปเป็นที่ยอมรับในความเป็นเลิศทางวิชาการ มาตรฐานคุณภาพทางวิชาการดังกล่าว ได้แก่ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านปัจจัย

3. วิทยาลัยนาฏศิลป หมายถึง สถานศึกษาที่ดำเนินการจัดการศึกษาวิชาชีพเฉพาะในระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีวิชาชีพที่เปิดสอนประกอบด้วย วิชานาฏศิลป์ไทยโขน-ละคร วิชาดุริยางค์ไทย ปี่พาทย์เครื่องสายไทย และคีตศิลป์ไทย วิชาศิลปสากล ดนตรีสากล คีตศิลป์สากล และนาฏศิลป์สากล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาและรายละเอียดเรื่องคุณภาพ และการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากเอกสาร หนังสือ และวารสาร ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งปริญญานิพนธ์ ผลจากการศึกษาแนวคิดและจากการปฏิบัติจริงของบุคคลต่าง ๆ ทำให้ผู้วิจัยสามารถนำความรู้ที่ได้มาประมวลเป็นความคิดเชิงสรุป เพื่อเป็นแนวทางและกรอบในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพ เพื่อนำมากำหนดคุณภาพด้านวิชาการ 9 องค์ประกอบ ได้แก่

1. องค์ประกอบด้าน ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนงาน
2. องค์ประกอบด้านการเรียนการสอน
3. องค์ประกอบด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษา
4. องค์ประกอบด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์
5. องค์ประกอบด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม
6. องค์ประกอบด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
7. องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ
8. องค์ประกอบด้านการเงินและงบประมาณ
9. องค์ประกอบด้านระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

2. พัฒนาตัวดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการตามแนวคิดของ เชงและแทม (Cheng and Tam. 1997 : 24) บาร์เนต (Barnett. 1994) แอสเชอรอฟท์และฟอร์แมน พีค (Asheroft and Forman Peek. 1996) กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์ (2539 : 17 - 19) ทบวงมหาวิทยาลัย (2538 : 15 - 21) สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ (2540 : 38 - 87) และ อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์ (2536 : 24 - 28) ทั้ง 9 องค์ประกอบ มาสร้างเป็นกรอบคุณภาพทางวิชาการ เพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน

3. นำผลที่ได้มาสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 25 คน ตรวจสอบโดยใช้เทคนิคเดลฟาย เพื่อวิเคราะห์ตัวดัชนีบ่งชี้คุณภาพ โดยการหาค่าระดับความคิดเห็นในรอบที่ 1

4. นำผลที่ได้จากการสอบถามในรอบที่ 1 มาสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบในรอบที่ 2 เพื่อวิเคราะห์ตัวดัชนีบ่งชี้คุณภาพ โดยการหาค่าระดับความเหมาะสมและค่าความสอดคล้องในรอบที่ 2

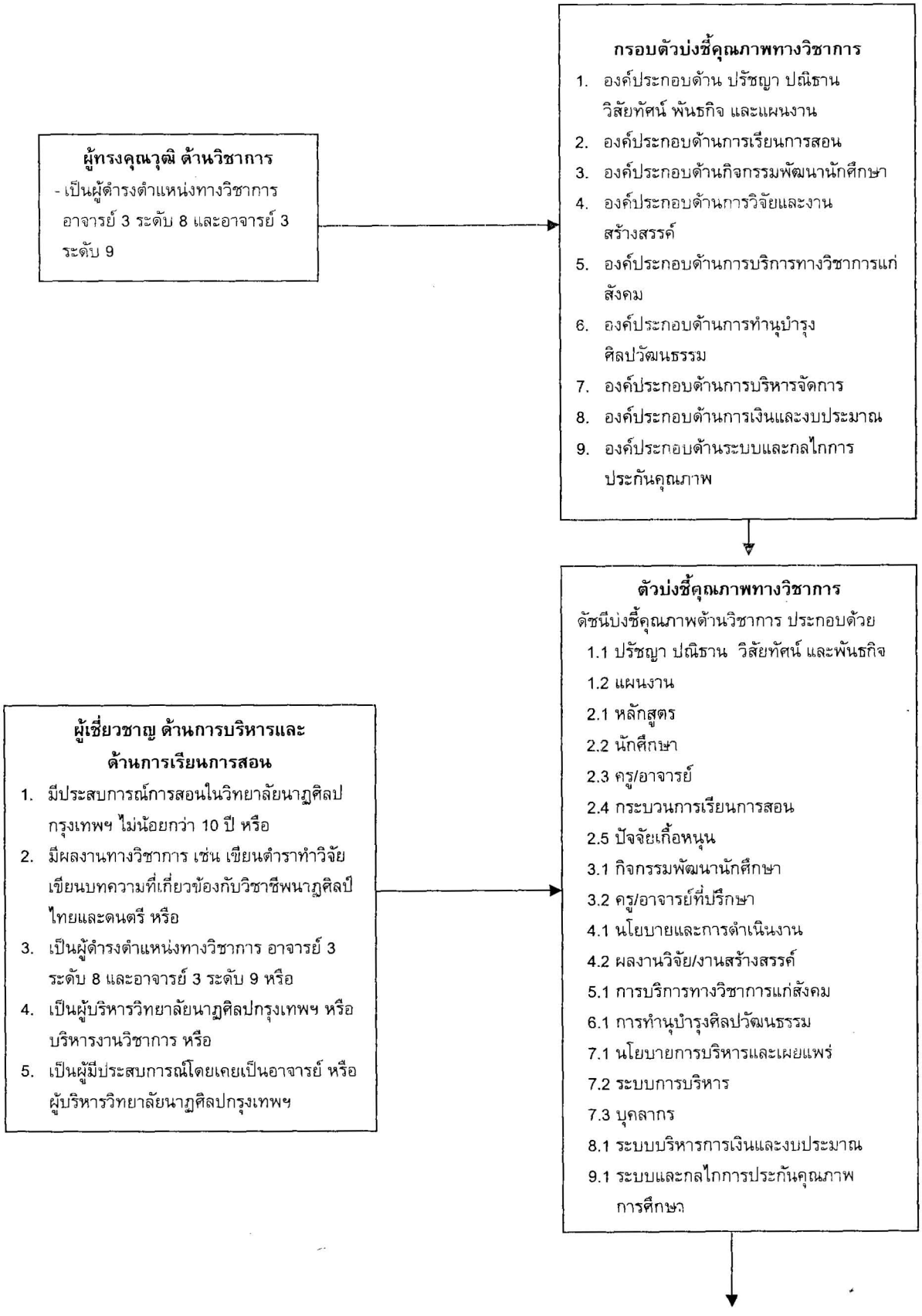
5. นำผลที่ได้จากการสอบถามในรอบที่ 2 มาสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 25 คน เพื่อลงมติรับรองตัวดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป

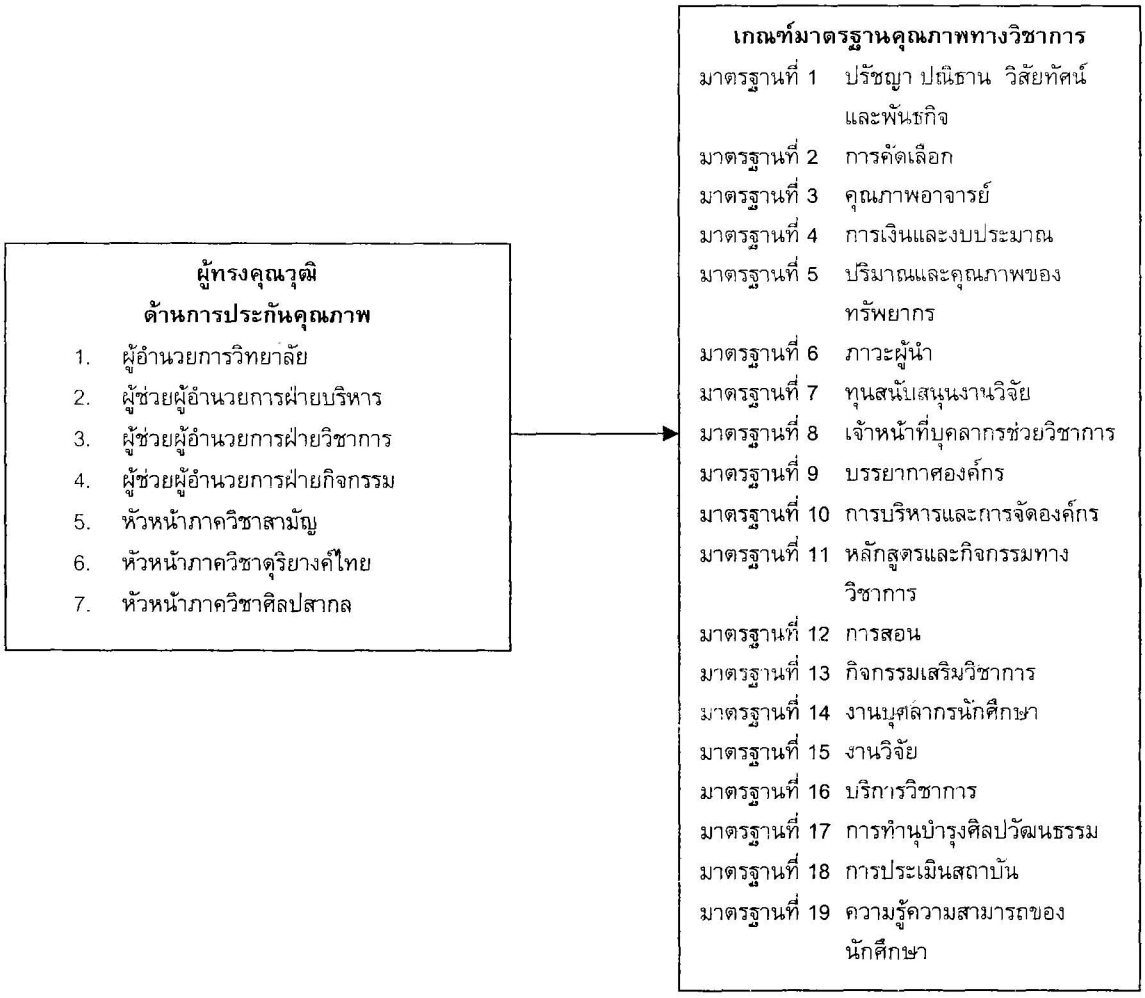
6. ได้ตัวดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป

7. จัดประชุม Focus Group กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป

8. สรุปเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป

กรอบความคิดในการวิจัย แสดงในแผนภูมิภาพประกอบ 1

ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านวิชาการ
- เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ 3 ระดับ 8 และอาจารย์ 3 ระดับ 9
กรอบตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ
1. องค์ประกอบด้าน ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนงาน
2. องค์ประกอบด้านการเรียนการสอน
3. องค์ประกอบด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษา
4. องค์ประกอบด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์
5. องค์ประกอบด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม
6. องค์ประกอบด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
7. องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ
8. องค์ประกอบด้านการเงินและงบประมาณ
9. องค์ประกอบด้านระบบและกลไกการประกันคุณภาพ
ตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ
ดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านวิชาการ ประกอบด้วย
1.1 ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจ
1.2 แผนงาน
2.1 หลักสูตร
2.2 นักศึกษา
2.3 ครู/อาจารย์
2.4 กระบวนการเรียนการสอน
2.5 ปัจจัยเกื้อหนุน
3.1 กิจกรรมพัฒนานักศึกษา
3.2 ครู/อาจารย์ที่ปรึกษา
4.1 นโยบายและการดำเนินงาน
4.2 ผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์
5.1 การบริการทางวิชาการแก่สังคม
6.1 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
7.1 นโยบายการบริหารและเผยแพร่
7.2 ระบบการบริหาร
7.3 บุคลากร
8.1 ระบบบริหารการเงินและงบประมาณ
9.1 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา
ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารและด้านการเรียนการสอน
1. มีประสบการณ์การสอนในวิทยาลัยนาฏศิลปกรุงเทพฯ ไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือ
2. มีผลงานทางวิชาการ เช่น เขียนตำราทำวิจัย เขียนบทความที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพนาฏศิลป์ไทยและดนตรี หรือ
3. เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ 3 ระดับ 8 และอาจารย์ 3 ระดับ 9 หรือ
4. เป็นผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลปกรุงเทพฯ หรือบริหารงานวิชาการ หรือ
5. เป็นผู้มีประสบการณ์โดยเคยเป็นอาจารย์ หรือผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลปกรุงเทพฯ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อ ดังนี้

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ
2. ระบบประกันคุณภาพการศึกษา
3. การพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านวิชาการ
4. ตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพ

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ

คำว่าคุณภาพ (Quality) เป็นคำที่มาจากกระบวนการผลิตในอุตสาหกรรม ในกระบวนการผลิตสินค้าของโรงงานอุตสาหกรรมหรือการบริหารงานในภาคธุรกิจ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือคุณภาพของสินค้าหรือคุณภาพของการบริการ หากสินค้าหรือการบริการเป็นไปตามข้อกำหนดหรือได้มาตรฐานของหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่กำหนดมาตรฐานหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการควบคุม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพ สินค้าและการบริการนั้น ๆ ก็ย่อมเป็นที่ต้องการของลูกค้า กล่าวคือทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ (Customer's Satisfaction) โดยไม่จำเป็นต้องโฆษณาตัวเอง (Self Promotion) แต่ประการใด เมื่อลูกค้าเกิดความพึงพอใจโดยมิได้รับอิทธิพลจากสื่อโฆษณาใด ๆ ลูกค้าก็ใช้สินค้าหรือบริการนั้น ๆ จนเกิดความเคยชิน เป็นผลให้สินค้าหรือการบริการนั้น ๆ ติดตลาดและเข้าถึงจิตใจของผู้บริโภค ซึ่งนับได้ว่าเป็นแนวคิดในการประกันคุณภาพและบริการประการหนึ่ง กระบวนการดังกล่าวนี้ เมื่อนำมาทำให้เป็นกระบวนการที่มีคุณภาพ ก็จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการให้เป็นไปตามขั้นตอนของกระบวนการผลิต ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. Input วัตถุดิบหรือสิ่งใด ๆ ก็ตามที่ป้อนเข้าสู่กระบวนการผลิต
2. Process กระบวนการผลิตซึ่งต้องบริหารอย่างเข้มงวดให้เป็นไปตามสูตรของสินค้าหรือปรัชญาของการบริหาร
3. Output ผลผลิตหรือผลลัพธ์จากการผลิตรวมถึงการส่งมอบ (Delivery) ผลการผลิต

ขั้นตอนกระบวนการผลิตที่ใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมดังกล่าวข้างต้นนี้ อาจจะนำมาใช้ในสถาบันอุดมศึกษาโดยการเปรียบเทียบว่าสถาบันอุดมศึกษาเปรียบเหมือนโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งต้องประกอบด้วยบุคลากรระดับหัวหน้า คือ อธิการบดี ซึ่งอาจเปรียบได้กับ

ผู้จัดการโรงงานอุตสาหกรรม โรงงานนี้มีวัตถุดิบคือ นักศึกษาที่นำมาป้อนเข้าสู่ระบบหรือกระบวนการการผลิต นักศึกษาจะต้องผ่านกระบวนการในการคัดเลือก เพื่อเข้าสู่ระบบมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ เพราะระบบการคัดเลือกวัตถุดิบจะต้องตระหนักว่า โรงงานหรือสถาบันอุดมศึกษานั้นมีศักยภาพในการผลิต มีองค์ประกอบในการผลิตอันประกอบด้วย การรับอาจารย์ การจัดการเรียนการสอน มีหลักสูตรซึ่งถือว่าเป็นเอกสารกำหนดทิศทางในการเรียนการสอน อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งค้นคว้าข้อมูล รวมถึงการควบคุมการบริหารให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือปรัชญาอันเป็นภารกิจ (Mission) ของแต่ละสถาบัน องค์ประกอบเหล่านี้สามารถรับรอง (Carrying Capacity) วัตถุดิบหรือสามารถมีอิทธิพลเป็นดัชนีบ่งชี้ถึงการประกันคุณภาพได้

ความหมายของคุณภาพ

คำว่า "คุณภาพ" (Quality) เป็นคำที่มีต้นกำเนิดมาจากกระบวนการผลิตในภาคอุตสาหกรรม และมีลักษณะที่หลากหลายตามความต้องการในการใช้ประโยชน์ โดยมีผู้ให้นิยามของคุณภาพไว้ดังนี้

Richard L. Miller ได้อธิบายความหมาย ของคำว่าคุณภาพ จากการมองในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (อัจฉรา วัฒนาณรงค์. 2539 : 2 อ้างอิงจาก Richard L. Miller)

1. ความเป็นเลิศ (Excellence) ซึ่งไม่อาจนิยามได้อย่างชัดเจน กล่าวได้ เพียงว่ารู้ว่าเป็นเลิศ เมื่อประจักษ์ได้ด้วยตนเองจากความรู้และประสบการณ์ของตน

2. ความทนทานของผลิตผล (Product – Based) คุณภาพของผลิตผลขึ้นอยู่กับการคงสภาพหรือระยะเวลาในการใช้งาน

3. การสนองตอบความต้องการของผู้ใช้ (User – Based) คุณภาพของผลิตผลหรือการบริการที่มีคุณภาพต้องสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ หรือเป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้

4. คุณค่าเหมาะสมกับราคา (Value – Based) คุณภาพของผลิตผลหรือการบริการที่มีคุณภาพ นอกจากสามารถสนองตอบความต้องการและความพึงพอใจของผู้ใช้แล้ว ยังต้องอยู่ในระดับราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม

5. การสร้างได้ตามที่ต้องการ (Manufactoring – Based) คุณภาพของผลิตผลนั้นต้องมีกระบวนการผลิตที่ดี ซึ่งสามารถสร้างผลิตผลได้ตามที่กำหนด

Burrill and Ledolter (1998 : 120) กล่าวว่า ความหมายของคำว่าคุณภาพ มีความแตกต่างกันไปในหลายแนวทาง ทำให้ยากแก่การกำหนดคุณลักษณะของความมีคุณภาพให้เป็นหนึ่งเดียว เป็นผลให้ไม่สามารถทำการควบคุมคุณภาพได้ ทั้งนี้เนื่องมาจาก

ประการที่หนึ่ง เดิมแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพ หมายถึง คุณลักษณะที่ไม่สามารถสัมผัสได้ มีความเป็นนามธรรมเช่นเดียวกับการพูดถึงความจริง ความดี และความสวยงาม ซึ่งไม่สามารถวัดออกมาได้ชัดเจนว่าเป็นเช่นไร

ประการที่สอง การมองคุณภาพในลักษณะอุดมคติ หมายความว่า มาตรฐานของคุณภาพต้องมีความสมบูรณ์อย่างแท้จริง สิ่งหนึ่งที่ถือว่าเป็นตัวชี้วัดความมีคุณภาพของสินค้า คือ การมีราคาที่สูงเกินกว่าที่คนทั่วไปจะสามารถซื้อสินค้านั้นมาใช้ได้

ประการสุดท้าย การมองว่าคุณภาพหมายถึง คุณสมบัติอันดีเลิศ ซึ่งสินค้าที่มีคุณภาพจะเกี่ยวข้องกับชนชั้นทางสังคมในระดับสูง

Crosby ได้ให้นิยามว่า คุณภาพหมายถึง ความตรงตามข้อกำหนด (Crosby. 1979 : 9)

Juran and Gryna ให้ความหมายว่า คุณภาพ หมายถึงความเหมาะสมสำหรับการใช้ ต่อมา Juran and Gryna ได้เปลี่ยนแปลงความหมายของคุณภาพตามจุดเน้นที่เปลี่ยนไปโดยกล่าวว่าคุณภาพหมายถึง ความพึงพอใจของลูกค้า (เฉลิมชัย หาญกล้า. 2543 : 56 อ้างอิงจาก Juran and Gryna : 1980 : 1)

Feigenbaum (1983 : 7, 9) ให้นิยามว่า คุณภาพ คือองค์ประกอบซึ่งเป็นคุณลักษณะโดยรวมของสินค้าและบริการซึ่งเกิดจากการตลาด การจัดการ การผลิต ตลอดจนการบำรุงรักษา โดยมุ่งให้สินค้าและการบริการนั้นตรงตามความคาดหวังของลูกค้า

Ishikawa (1985 : 45, 92) กล่าวถึงคุณภาพไว้ 2 ลักษณะ คือ คุณภาพในความหมายที่แคบ ซึ่งหมายถึงคุณภาพของตัวสินค้า แต่ในความหมายที่กว้าง คุณภาพคือ คุณภาพของการทำงาน คุณภาพของการบริหาร คุณภาพของสารสนเทศ คุณภาพของกระบวนการ คุณภาพของแผนก คุณภาพของบุคคล คุณภาพของระบบ กล่าวโดยสรุป Ishikawa ได้นิยามว่า คุณภาพหมายถึง ความตระหนักในภาระหน้าที่ของงานที่ตนเองรับผิดชอบ และจำเป็นต้องแสวงหากลไกเพื่อทำให้ประสบความสำเร็จตามนั้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้บริโภคได้รับความพึงพอใจ

Deming (1986 : 169 - 174) กล่าวถึงคุณภาพว่า เป็นคำที่สามารถให้คำจำกัดความได้หลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับว่าใครจะเป็นผู้ตัดสินว่าจะมองคุณภาพในแง่มุมใด แต่โดยสรุปแล้วคุณภาพน่าจะหมายถึงการบรรลุข้อตกลงในการผลิตสินค้า หรือการทำให้ได้ตามข้อกำหนด

จากที่กล่าวมานี้พอสรุปความหมายของคำว่า คุณภาพ ได้ 2 นัย คือ

1. ในเชิงของสินค้า (Product) คุณภาพคือความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อตัวสินค้านั้นๆ

2. ในเชิงบริการ (Service) คุณภาพคือความพึงพอใจหรือความคาดหวังของลูกค้าที่มีต่อการบริการที่ลูกค้าได้รับ

ความหมายของคุณภาพการศึกษา

เฉลิมชัย หาญกล้า (2543 : 59) กล่าวว่าแนวคิดด้านคุณภาพได้ถูกนำไปใช้ในวงการอุตสาหกรรมก่อน จากนั้นแนวคิดด้านคุณภาพได้ขยายผลไปสู่วงการอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง รวมทั้งในวงการศึกษา โดยนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้คือ

Baumgart (เฉลิมชัย หาญกล้า. 2543 : 60 อ้างอิงจาก Baumgart 1987 : 81 - 85) ได้สรุปแนวความคิดเรื่องคุณภาพการศึกษาว่า ขึ้นอยู่กับมุมมองในการให้คำนิยาม หากเป็นมุมมองทางเศรษฐศาสตร์ ก็จะต้องมองว่าผลผลิตที่บัณฑิตจบการศึกษาออกไปเป็นความต้องการของตลาดมากน้อยเพียงใด หากไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดก็นับว่าไม่คุ้มค่ากับการลงทุน ซึ่งถือว่ามีคุณภาพต่ำ ส่วนมุมมองทางด้านสังคมวิทยาจะพิจารณาว่าสถาบันการศึกษาได้ตอบสนองให้กับสังคมได้ดีเพียงใด สถาบันที่มีชื่อเสียงจึงเป็นสถาบันที่มีคุณภาพ สำหรับมุมมองของนักการศึกษาจะพิจารณาจากความสามารถของผู้จบการศึกษาในการแก้ปัญหา การวิเคราะห์วิจารณ์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เกิดจากกระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

Ellis ได้ให้ความหมายว่า คุณภาพการศึกษาคือ ความเหมาะสมที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ ดังนั้นการพิจารณาคุณภาพการศึกษาจึงจำเป็นต้องดูจากการปฏิบัติงาน หรือตัวบ่งชี้การปฏิบัติงาน (Performance Indicator) (เฉลิมชัย หาญกล้า. 2543 : 60 ; อ้างอิงจาก Ellis.1993 : 4)

คุณภาพการศึกษาตามแนวความคิดของ สมเกียรติ ชอบผล (เข็มทอง ศิริแสงเลิศ. 2540 : 28 อ้างอิงจาก สมเกียรติ ชอบผล 2537 : 1 - 2) ได้สรุปความหมายของคุณภาพการศึกษาไว้ 3 ลักษณะ คือ

1. คุณภาพในเชิงปทัสถานของสังคม (Quality as a normative) หมายถึง การประมวลผลความรับผิดชอบของสังคมเกี่ยวกับคุณภาพที่ต้องการ โดยคำนึงถึงคุณภาพผู้เรียนเป็นหลักซึ่งประกอบด้วยผลการเรียน ความประพฤติและผลการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นเป็นต้น

2. คุณภาพในเชิงจุดมุ่งหมาย (Quality as an objective) หมายถึงคุณภาพที่ใช้ในคุณลักษณะของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นเกณฑ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวความคิดของ Benjamin S. Bloom ที่กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรต้องครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติ

3. คุณภาพในเชิงกระบวนการ (Quality as a process) หมายถึงการพิจารณาคุณภาพโดยยึดระบบการดำเนินการทุกส่วนเป็นสำคัญ มีการจัดทำมาตรฐานขึ้นมาใช้สำหรับการพัฒนาคุณภาพในสถานศึกษาโดยคำนึงถึงการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพของตนเอง

มีการประเมินตนเองเป็นระยะ มีการปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเองและประสบความสำเร็จในที่สุด

เฉลิมชัย หาญกล้า (2543 : 61) กล่าวว่า คุณภาพการศึกษาหมายถึง คุณลักษณะของการจัดการศึกษาที่เป็นไปตามมาตรฐานของหลักสูตร ซึ่งก่อให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ผลการปฏิบัติงานว่า มีความสอดคล้องกับที่ได้กำหนดไว้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ต้องก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้มารับบริการ อันได้แก่ ผู้เรียนและผู้ปกครอง อีกทั้งยังเป็นการตอบสนองความต้องการของสังคม ที่ต้องการผู้สำเร็จการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ

กล่าวโดยสรุป คุณภาพการศึกษา จึงหมายถึง คุณลักษณะของการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประสิทธิผล ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งจะส่งผลให้ผู้มารับบริการเกิดความพึงพอใจ กอปรทั้งเป็นการตอบสนองความต้องการของสังคม และความพึงพอใจของ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholder) ที่ต้องการผู้สำเร็จการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถและคุณธรรม จริยธรรมที่เพียบพร้อม

การประกันคุณภาพ

การประกันคุณภาพเป็นแนวคิดที่ได้ใช้กันอย่างแพร่หลายในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา คำว่าประกันคุณภาพ (Quality Assurance) ได้เข้ามาสู่ประเทศไทยพร้อมกับคำว่า การบริหารคุณภาพทั้งองค์กร (Total Quality Management) และได้มีการนำเอาแนวคิดนี้มาใช้ในสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยทบวงมหาวิทยาลัยได้ส่งหนังสือเวียนไปยังสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน พร้อมทั้งได้แนบเอกสารด้านการบริหารคุณภาพในองค์กร โดยเน้นให้สถาบันทุกสถาบันได้ทำการวิจัยและค้นคว้าทางด้านคุณภาพ หรือการประกันคุณภาพในองค์กร (ทบวงมหาวิทยาลัย. 8 เมษายน 2538)

เอลลิส กล่าวว่า คำว่าคุณภาพ (Quality) โดยความหมายของคำ มีความหมายที่คาบเกี่ยวกับคำว่ามาตรฐาน (Standard) และความเป็นเลิศ (Excellence) เมื่อกล่าวถึงคุณภาพ เช่น คุณภาพด้านการสอน ก็อาจบ่งชี้ถึงมาตรฐานว่า มีมาตรฐานสูงหรือมาตรฐานต่ำ ในทางกลับกันหากกล่าวว่า การสอนมีคุณภาพ ก็หมายความว่า ต้องมีความเป็นเลิศ ส่วนความหมายของคำว่ามาตรฐานเป็นคำที่มีส่วนสำคัญสำหรับการประกันคุณภาพและมาตรฐานบางครั้งขึ้นอยู่กับการรับรู้ของแต่ละบุคคลที่ได้ตั้งข้อสังเกต เมื่อคำว่าคุณภาพ หมายถึง มาตรฐานที่ต้องได้รับและทำให้สัมฤทธิ์ผล ทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจแล้ว จึงนำไปสู่ความหมายของการประกันคุณภาพ ซึ่งหมายถึงกระบวนการที่ผู้ผลิตหรือผู้ประดิษฐ์ได้วางหลักประกันต่อลูกค้าหรือผู้ใช้บริการว่า สินค้าหรือการบริการนั้นต้องได้มาตรฐานอย่างแท้จริง (จำเริญรัตน์ เจือจันทร์. 2543 : 20; อ้างอิงจาก Ellis.1993 : 3 - 4)

เกษม วัฒนชัย (2539 : 3) ให้ความเห็นว่า การประกันคุณภาพ เป็นการประกันว่าคุณภาพของผลผลิต เป็นที่พอใจและใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด สำหรับผู้บริโภคและลูกค้าและอุทุมพร จามรมาน (2541 : 1) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของเกษม วัฒนชัย ว่าการประกันคุณภาพหมายถึง การระบุความชัดเจนในวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ตลอดจนวิธีปฏิบัติเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ จากความหมายที่ได้กล่าวมานี้แสดงให้เห็นว่าการประกันคุณภาพเป็นความสัมพันธ์ระหว่างลูกค้ากับผู้ผลิตอย่างแท้จริง ทั้งนี้เนื่องจากเป้าหมายสูงสุดของระบบคุณภาพใด ๆ ก็ตาม ต่างมีเป้าหมายตรงกันเพื่อให้ลูกค้าเกิดความมั่นใจว่าลูกค้าจะได้รับความพึงพอใจจากการได้รับสินค้าหรือการบริการซึ่งจัดให้โดยผู้ผลิต ดังนั้นผู้ผลิตจึงจำเป็นต้องออกแบบสินค้าตลอดจนจัดหาวัตถุดิบเพื่อดำเนินการผลิต และส่งมอบสินค้าให้ได้ตามความต้องการของลูกค้า ด้วยระบบการประกันคุณภาพที่ดี ผู้ผลิตย่อมสามารถทำหน้าที่ในการให้สิ่งที่มีคุณภาพกับลูกค้าได้ตามเป้าหมาย

การประกันคุณภาพการศึกษา

เฉลิมชัย หาญกล้า กล่าวว่า จากแนวคิดในเรื่องคุณภาพ คุณภาพการศึกษา และการประกันคุณภาพ ได้มีการนำเอา "การประกันคุณภาพ" ไปใช้ในวงการศึกษา ทำให้เกิดคำว่า "การประกันคุณภาพการศึกษา" ซึ่งโดยแท้จริงแล้วการประกันคุณภาพการศึกษา ก็คือการประยุกต์เอาแนวคิดเรื่องการประกันคุณภาพโดยทั่ว ๆ ไป มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะขององค์การทางการศึกษา อย่างไรก็ตามการประกันคุณภาพการศึกษาอาจมีลักษณะบางประการที่แตกต่างไปบ้างจากองค์การธุรกิจและอุตสาหกรรมซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการประกันคุณภาพ (เฉลิมชัย หาญกล้า. 2543 : 61)

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2541 : 7) ส่วนอดุลย์ วิริยเวชกุล (ม.ป.ป :1) ให้ความเห็นว่าการประกันคุณภาพการศึกษา มีความหมายครอบคลุมถึงกระบวนการ ขั้นตอน และการดำเนินการใด ๆ ที่จะเป็นเครื่องประกันให้เกิดความมั่นใจได้ว่า คุณภาพของการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา เป็นไปตามนโยบายและความรู้ความสามารถ ทักษะและเจตคติ ตรงตามหรือดีกว่ามาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัยและที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดและประกาศไว้ และอุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์ (2540 : 35) กล่าวว่าการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการในการควบคุม (Quality Control) ตรวจสอบ (Quality Audit) และประเมินผล (Quality Assessment) คุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาอย่างเป็นแบบแผนและเป็นระบบ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า การให้การศึกษาจะเกิดคุณภาพ ส่วนสุพจน์ เอี้ยงกุญชร (2540 : 12) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาหมายถึง กิจกรรมหรือปฏิบัติการใด ๆ ในการจัดการศึกษาที่หากได้ดำเนินการตามระบบและ

แผนที่วางไว้แล้ว จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่า จะได้ผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณภาพ ตรงตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และวันชัย ศิริชนะ (2539 :10) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึงกระบวนการหรือกลไกใด ๆ ที่เมื่อได้ดำเนินการไปแล้วจะทำให้เกิดการดำรงไว้ซึ่งคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้ได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง อันเป็นการปกป้องผลประโยชน์ของผู้เรียน ผู้ปกครอง นายจ้าง ตลอดจนสังคมโดยส่วนรวม ทั้งนี้รวมถึงกระบวนการหรือกลไกใด ๆ ที่ริเริ่มขึ้นภายในสถาบันอุดมศึกษาเอง หรือหน่วยงานภายนอกก็ได้

จากความหมายที่ท่านผู้รู้ทั้งหลายได้นิยามไว้เกี่ยวกับเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึงกระบวนการหรือกิจกรรมใด ๆ ในการจัดการศึกษาที่จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามระบบกล่าวคือ ระบบควบคุม ระบบตรวจสอบ และระบบประเมินผล เพื่อส่งผลให้เกิดสิ่งที่เรียกว่า "คุณภาพ" อย่างต่อเนื่อง และเป็นการป้องกันผลประโยชน์ของผู้เรียน ผู้ปกครอง นายจ้าง และสังคมโดยส่วนรวมว่าการจัดการศึกษาที่ได้ผ่านกระบวนการนี้แล้ว จะได้บัณฑิตที่มีคุณภาพและมีคุณลักษณะตรงตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรทุกประการ

ความเป็นมาของการประกันคุณภาพด้านวิชาการ

พรชุลี อาชวอำรุง (2538 : 27 - 28) กล่าวว่า การรักษาคุณภาพหรือการประกันคุณภาพทางวิชาการได้มีมานานแล้ว ทั้งในประเทศที่ตั้งอยู่ในซีกโลกตะวันตก ซึ่งได้แก่ อังกฤษ ฝรั่งเศส และในประเทศที่ตั้งอยู่ในซีกโลกตะวันออก ได้แก่ จีน อินเดีย เป็นต้น การประกันคุณภาพทางวิชาการในขั้นต้น มักจะเกี่ยวข้องกับวิชาการด้านปรัชญาและศาสนาเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งพิจารณาได้จาก ศาสนาใหญ่ ๆ ของโลก อาทิ ศาสนาคริสต์ ศาสนาฮินดู ศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลาม มีการให้การฝึกอบรมสั่งสอนนักศึกษาอย่างเข้มงวด และเมื่อได้มาตรฐานเป็นที่พอใจแล้ว นั่นก็หมายความว่า มีคุณภาพตามเกณฑ์แล้ว ก็จะจัดส่งผู้สำเร็จการศึกษาเหล่านั้น ออกไปเผยแพร่พุทธศาสนา เกณฑ์คุณภาพและมาตรฐานของผู้สำเร็จการศึกษาดังกล่าวเกิดจากตัวบุคคล ผู้กำหนดเกณฑ์ ผู้กำหนดรักษามาตรฐานได้แก่ ศาสดา พระสงฆ์ นักปรัชญา พราหมณ์ ฤาษี บาทหลวง และชีค (Shaykhs) เป็นต้น ซึ่งพรชุลี อาชวอำรุง ได้สรุปไว้ดังนี้

1. ลักษณะของการได้อยู่ใกล้ชิดกับบาทหลวง พระสงฆ์ พราหมณ์ ฤาษี ชีค ผู้ศึกษาจะได้รับการประกันคุณภาพเพื่อที่จะได้สอบหรือถ่ายทอดให้แก่ผู้อื่นต่อไป อันนับได้ว่าเป็นความพยายามเบื้องต้นที่จะประกันคุณภาพทางวิชาการ กล่าวคือ การควบคุมผู้มีสิทธิเผยแพร่ความรู้ เช่น การที่พระพุทธเจ้า ซึ่งเป็นศาสดาในศาสนาพุทธได้อบรมสั่งสอนสาวกและให้การรับรองโดยการส่งพระสงฆ์ซึ่งเป็นสาวกของพระพุทธองค์ออกไปประกาศศาสนาและต่อมาสาวกได้รับเอดทัคคะ (Expertise) หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านใดด้านหนึ่ง ซึ่งนับได้ว่าเป็นรูปแบบประกันคุณภาพในการศึกษารูปแบบที่หนึ่ง

2. รูปแบบการประกันคุณภาพในการศึกษาแบบที่สอง ได้แก่แบบสอบเข้า (Entrance) อันเป็นกระบวนการในการคัดเลือกผู้ที่มีคุณลักษณะ กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีคุณภาพและคุณสมบัติที่เหมาะสมเพื่อแสวงหาความรู้ในระดับสูง ได้แก่การสอบเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยนาลันทา ประเทศอินเดีย การสอบจอหงวน ประเทศจีน หรือแม้กระทั่ง การสอบไล่ภายนอกซึ่งมหาวิทยาลัยออกฟอร์ดและเคมบริดจ์ ได้พัฒนาขึ้น

การประกันคุณภาพทางวิชาการระดับอุดมศึกษา ในสมัยกลางของยุโรป ช่วงประมาณคริสตวรรษที่13 ซึ่งเป็นแนวคิดที่ส่งผลให้เป็นแบบอย่างของการประกันคุณภาพการศึกษาในปัจจุบัน คราฟท์ (จำเริญรัตน์ เจือจันทร์. 2543 : 24 - 25 อ้างอิงจาก Craft.1994 : 3 - 6) ได้กล่าวถึงรูปแบบและวิธีการในเชิงประวัติศาสตร์ดังนี้

1. รูปแบบของประเทศฝรั่งเศส (French Model) เป็นรูปแบบการประกันคุณภาพทางด้านวิชาการผสมผสานการทำหน้าที่เป็นประมุขทางศาสนาหรือประมุขแห่งโบสถ์ (Chancellor) และการทำหน้าที่เป็นผู้ประสาธน์การมหาวิทยาลัย หรืออธิการบดี โดยมีแนวคิดว่าสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัย เป็นสถาบันการศึกษาค้นคว้าในระดับสูงซึ่งเป็นสถาบันส่วนหนึ่งของ ศาสนจักร (Ecclesiastical Colonies) และยังเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัย ดังนั้นประมุขทางศาสนาจึงทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายนอก (External Official) ซึ่งได้รับการแต่งตั้งและมีสถานภาพอยู่เหนือครูอาจารย์ มีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอนใบอนุญาตการเป็นครู (The Teaching Licence) และในขณะเดียวกันก็ควบคุมคุณภาพมาตรฐานทางด้านวิชาการให้เป็นไปตามที่ศาสนจักรได้กำหนดไว้ รูปแบบการประกันคุณภาพของประเทศฝรั่งเศสดังกล่าวนี้ ได้กลายมาเป็นรูปแบบการตรวจสอบประเมินคุณภาพ เพื่อจัดสรรเงินสนับสนุนสถาบันการศึกษา ซึ่งเรียกว่า Accountability และเป็นที่มาของคำว่า การตรวจสอบคุณภาพด้านวิชาการจากภายนอก (Extrinsic Quality)

2. รูปแบบการประกันคุณภาพทางด้านวิชาการของประเทศอังกฤษ (English Model) เป็นรูปแบบการบริหารด้วยตนเอง (Self Governance) กล่าวคือ ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างมีอิสระไม่ขึ้นอยู่กับองค์กรใด ๆ รูปแบบนี้มีแนวความคิดว่าคณาจารย์ทุกคนไม่ได้ขึ้นอยู่กับการตัดสินหรือ ตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก (External Jurisdiction) แต่คณาจารย์ทุกคนมีอิสระโดยแต่ละคนเป็นสมาชิกของชุมชนที่มีความพร้อมในทุกๆ ด้าน ไม่ขึ้นตรงต่อศาสนจักรเหมือนรูปแบบของประเทศฝรั่งเศส สมาชิกของชุมชนทั้งมวลมีสิทธิแต่งตั้งถอดถอนและพิจารณาตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานทางด้านวิชาการของกันและกันภายในชุมชนวิชาการนั้นด้วยตนเอง รูปแบบนี้จึงเป็นที่มาของคำว่าการตรวจสอบคุณภาพภายในสถาบัน (Intrinsic Quality)

3. รูปแบบและวิธีการของประเทศสหรัฐอเมริกา (American Approach) รูปแบบนี้ได้พัฒนาผสมผสานมาจากรูปแบบฝรั่งเศสและรูปแบบของอังกฤษเข้าด้วยกัน แต่ได้เพิ่มลักษณะการส่งคนหรือเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบและประเมินผลด้วย ทั้งนี้เกิดจากอำนาจการแข่งขันกัน

ทางด้านการตลาดในสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัย กล่าวคือ สถาบันอุดมศึกษาเกือบทุกแห่งในสหรัฐอเมริกา มีการแข่งขันกันเพื่อให้ลูกค้า คือนักศึกษาเกิดความพึงพอใจ จึงได้มีการปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย เพื่อดึงดูดลูกค้าดังกล่าวนั้นให้มาใช้บริการ ฉะนั้น คุณภาพของสินค้าที่เสนอต่อลูกค้าจึงต้องมีการปรับปรุง มีการแข่งขันกันเพื่อให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน

กล่าวโดยสรุปรูปแบบ การประกันคุณภาพ (Quality assurance = QA) โดยทั่วไปเกิดจากการควบคุมคุณภาพภายใน (Internal quality control = QC) โดยมีการตรวจสอบคุณภาพ (Quality audit =QAu) มีการประเมินคุณภาพ (Quality assessment = QAs) โดยเขียนเป็นสูตรได้ดังนี้ QA = QC + QAu + QAs (สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 2539 : 33; ทวีศักดิ์ ระมิงค์วงศ์. 2540 : 2) จากหลักการดังกล่าวอาจสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพด้านวิชาการเป็นกระบวนการหรือกลไกในการประกันคุณภาพทางวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อดำรงไว้ซึ่งคุณภาพและมาตรฐานทั้งด้านวิชาการ คุณภาพบัณฑิต เป็นการรับรองว่าผู้ที่เรียนจบตามหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาจะมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคม

หลักและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษามีหลักการและแนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งวันชัย ศิริชนะ (2539 : 6 - 7) ได้เสนอหลักการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จะต้องยึดถือหลักการของการให้เสรีภาพและอิสระภาพในการพัฒนาความคิดและการปฏิบัติแก่สถาบันอุดมศึกษา นั้นย่อมหมายความว่าสถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีเสรีภาพทางวิชาการ (Academic Freedom) และความมีอิสระ (Autonomy) ในการกำหนดแนวทางการบริหารและดำเนินการใด ๆ ทางวิชาการ เพื่อความมีคุณภาพภายในสถาบันอย่างเต็มที่และสถาบันอุดมศึกษาจะต้องพร้อมที่จะรับการตรวจสอบจากองค์การหรือหน่วยงานภายนอกด้วย ในฐานะที่สถาบันอุดมศึกษาเป็นองค์การหลักของสังคม การประกันคุณภาพการศึกษาจึงต้องอาศัยหลักการที่ว่า หากสถาบันอุดมศึกษาสามารถควบคุมองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ใช้ในการผลิตบัณฑิตให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ พร้อมทั้งมีระบบของการตรวจสอบและประเมินจากภายนอกแล้ว คุณภาพของบัณฑิตก็จะดีตามไปด้วย วันชัย ศิริชนะ (2539 : 76) ยังได้กล่าวอีกด้วยว่า การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีหลักการในการผลิตบัณฑิต ซึ่งดำเนินการอยู่บนพื้นฐานและองค์ประกอบโดยทั่วไปคือ วัตถุดิบ (Input) กระบวนการผลิต (Process) และผลผลิต (Output)

วัตถุดิบ (Input) คือพื้นฐานของแต่ละคนและคุณสมบัติรูปลักษณ์ของนักศึกษาที่พึงปรารถนา ตามปรัชญาและหลักสูตรการเรียนการสอน ถ้าหากวัตถุดิบได้แก่นักศึกษา

ที่ส่งเข้ากระบวนการผลิตมีคุณสมบัติดี มีความรู้ดี มีความพร้อมเพียงพอ ก็สามารถผลิตออกมาให้มีคุณภาพดีด้วย

กระบวนการผลิต (Process) เป็นกิจกรรมการเรียนการสอน การปรุงแต่ง เสริมความรู้ สร้างและพัฒนาบุคลิกภาพ พัฒนาความคิด สร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการบริหารจัดการของแต่ละสถาบันเป็นสำคัญ

ผลผลิต (Output) คือบัณฑิตที่มีคุณสมบัติตามที่สถาบันกำหนดความต้องการไว้ ซึ่งจะสะท้อนถึงประสิทธิภาพของกระบวนการผลิต ประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารของสถาบันอุดมศึกษาและมีเกณฑ์ที่บอกถึงคุณภาพอยู่เสมอ

จากหลักการของระบบประกันคุณภาพในสถาบันอุดมศึกษาและหลักการผลิตบัณฑิต จะเห็นได้ว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับคุณภาพทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาที่เรียกว่า การประกันคุณภาพทางวิชาการ ซึ่งมีตัวบ่งชี้คุณภาพที่สัมพันธ์สอดคล้องกับหลักการประกันคุณภาพทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาสากลที่มีการดำเนินการอยู่ 4 ส่วน คือ ตัวป้อน (Input) เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาที่เข้ามาศึกษารวมทั้งงบประมาณที่จัดสรรเพื่อการจัดการและพัฒนาโครงการ ตลอดจนความพร้อมในทุก ๆ ด้าน ส่วนที่สอง คือกระบวนการ (Process) เป็นการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผล ตลอดจนการจัดและบริหารโครงการ ส่วนที่สามคือ บริบท (Context) หมายถึง องค์ประกอบแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ ได้แก่ หลักสูตร อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา เอกสาร ตำรา สื่อและเทคโนโลยี รวมทั้งห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ส่วนที่สี่คือ ผลผลิต (Output) หมายถึง บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกไป รวมทั้งผลงานวิจัยและผลงานวิชาการที่พิมพ์เผยแพร่และบริการสังคม (สมกูล ถาวรกิจ. 2543 : 24)

การประกันคุณภาพทั่วไป จะได้รับผลดีย่อมขึ้นอยู่กับกระบวนการของการทำงานและผลงานที่ได้มาตรฐานขั้นสูง ทั้งนี้ย่อมต้องอาศัยตัวบ่งชี้คุณภาพที่เชื่อมั่นได้ อันจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาในอนาคต

แนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา

แนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัยมีหลักการและแนวทางว่า การจัดให้มีการประกันคุณภาพจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความยินยอมพร้อมใจและความต้องการที่จะให้มีคุณภาพ โดยจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน มีศูนย์กลางของการให้การรับรองมาตรฐานการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

จากหลักการและแนวทางในการประกันคุณภาพการศึกษา ทำให้มองเห็นภาพว่าความสมบูรณ์ของหลักการและแนวทางที่จะเกิดขึ้นได้จะต้องมีขั้นตอนและกิจกรรมตลอดจนระดับของการประกันคุณภาพการศึกษาด้วย ซึ่งเกษม วัฒนชัย (2539 : 87) ได้เสนอระดับของการประกันคุณภาพการศึกษาออกเป็นหลายระดับคือ

1. สถาบันการศึกษา มีการประเมินตนเอง (Self Evaluation by Institution) สถาบันจะต้องมีกลไกในการประเมินคุณภาพของตนเอง

2. สมาคมวิชาการหรือสมาคมวิชาชีพ ช่วยตัดสินใจ ช่วยดูแลสถาบันการศึกษา (Peer Review and Public Report)

3. กระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัยหรือบริษัทเอกชนที่ถูกจ้างให้ประเมิน (Mega – Level Quality Management) ซึ่งเป็นองค์กรที่มาจากนอกสถานศึกษา

กล่าวโดยสรุป แนวทางในการประกันคุณภาพการศึกษามีสองระบบ คือ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก ทั้งนี้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องดำเนินการประเมินตนเองหรือควบคุมคุณภาพภายใน เพื่อให้รู้ว่าสถานศึกษาของตนมีจุดเด่น จุดด้อยอย่างไรมากน้อยเพียงไร เพื่อจะได้นำผลไปพัฒนาปรับปรุงให้ ส่วนระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกสถานศึกษาใดที่มีความพร้อมอาจร้องขอให้สมาคมวิชาชีพ หรือหน่วยงาน กระทรวง/ทบวงที่ทำหน้าที่กำกับดูแล เข้ามาตรวจสอบเพื่อประเมินคุณภาพว่าสถาบันอุดมศึกษาของตนจัดการศึกษาได้ตามเกณฑ์ที่กระทรวง/ทบวงได้กำหนดไว้ อันเป็นการรับรองถึงมาตรฐานการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ

ความสำคัญของมาตรฐานการศึกษา

อัจฉรา วัฒนาณรงค์ กล่าวว่า ในอดีตมหาวิทยาลัยมีจำนวนน้อย จึงสามารถกำหนดมาตรฐานการศึกษาเองได้และเป็นที่ยอมรับทั่วไป ต่อมาเมื่อมหาวิทยาลัยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น จำนวนนิสิตนักศึกษาเพิ่มมากขึ้น มีการย้ายโอนนิสิตนักศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ เกิดมีการเปรียบเทียบมาตรฐานการศึกษาระหว่างสถาบันอุดมศึกษาด้วยกันเอง และโดยหน่วยงานที่รับบัณฑิตไปใช้ ทำให้เกิดความสับสนในความแตกต่างด้านมาตรฐานการศึกษา จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีหน่วยงานกำหนดมาตรฐานการศึกษากลางขึ้นทั้งในระดับชาติของแต่ละประเทศและในระดับนานาชาติหรือระหว่างประเทศ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา หน่วยมาตรฐานการศึกษาดังกล่าว เช่น หน่วยรับรองวิทยฐานะสถาบัน หน่วยรับรองมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาและหน่วยประเมินค่าคุณวุฒิ (อัจฉรา วัฒนาณรงค์. 2539 : 10)

องค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างมาตรฐานการศึกษา วิจิตร ศรีสอ้าน ได้ให้เกณฑ์มาตรฐานที่รับรองวิทยฐานะของสถาบันอุดมศึกษาไว้ว่าต้องประกอบด้วยสิ่งเหล่านี้ คือ (อัจฉรา วัฒนาณรงค์. 2539 : 11 อ้างอิงจาก วิจิตร ศรีสอ้าน. 2518 : 73 – 74)

1. ปรัชญาและจุดมุ่งหมายของสถาบัน

2. องค์กรการบริหารซึ่งครอบคลุมถึงสถาบันการจัดระบบบริหารบุคลากรและบริการด้านต่าง ๆ

3. หลักสูตรการศึกษา รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับจุดมุ่งหมายของสถาบัน การรับนักศึกษา ปริมาณนักศึกษา ลักษณะของหลักสูตรและประสิทธิภาพของการสอน

4. ทรัพยากรและการเงิน รวมถึงระบบการจัดการด้านการเงิน งบประมาณค่าใช้จ่าย รายได้และการระดมทรัพยากรในอนาคต เมื่อจะประเมินความมั่นคงพอด้านการเงินและทรัพย์สินอันเป็นส่วนสำคัญ

5. คณาจารย์ พิจารณาในแง่วุฒิ ประสบการณ์ เงินเดือนค่าจ้าง อัตราชั่วโมงการทำงาน สวัสดิการและสภาพการทำงานด้านอื่น ๆ เพื่อประเมินคุณภาพของอาจารย์

6. ห้องสมุดและบริการด้านโสตทัศนูปกรณ์ พิจารณาในแง่ของบริการและการใช้แหล่งวิทยาการเหล่านี้ ในการจัดการศึกษาของสถาบัน

7. บริการศึกษาทางด้านแนะแนว ปฐมนิเทศ การหางาน ทุนการศึกษา หอพักและกิจกรรมเสริหลักสูตรต่าง ๆ

8. อาคารสถานที่ พิจารณาในแง่ความปลอดภัย การใช้และการบำรุงรักษา

9. ในกรณีที่มีการสอนระดับบัณฑิตศึกษา มีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน ประเมินบัณฑิตวิทยาลัย โดยเฉพาะทางด้านคณาจารย์ นักศึกษา หลักสูตรการสอน และบริการวิชาการที่จำเป็นสำหรับการศึกษาระดับนี้

10. กิจกรรมการวิจัย

11. โครงการพัฒนาสถาบันระยะยาว

เกณฑ์มาตรฐานของสถาบันการศึกษา เป็นตัวกำหนดคุณลักษณะที่สำคัญเพื่อใช้เป็นเกณฑ์การวัด การตรวจสอบ มาตรฐานทางวิชาการของสถาบันการศึกษาว่ามีคุณภาพมากน้อยเพียงไร ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่างานด้านวิชาการเป็นงานที่สำคัญมาก เพราะว่างานด้านวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาสติปัญญา พัฒนาความคิดตลอดจนพัฒนาด้านอื่นของนิสิตนักศึกษา การบริหารงานวิชาการซึ่งอยู่ในขอบเขตของงานด้านวิชาการจึงหมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีและให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด (ภิญโญ สาธร. 2526 : 234) นอกจากนี้ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 16) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการว่า หมายถึง การบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน และเมื่อพิจารณาจากภารกิจของมหาวิทยาลัย ไม่ว่าเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐหรือของเอกชน ขอบเขตงานด้านวิชาการรวมอยู่ในภารกิจหลัก 4 ประการได้แก่ ด้านการสอน (Teaching) ด้านการวิจัย (Research) ด้านการบริการสาธารณชน (Publie Service) ตลอดจนการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม (Art and Culture Preservation) ภารกิจเหล่านี้รวมอยู่ในภารกิจด้านวิชาการทั้งสิ้น ขอบข่ายหรือขอบเขตของงานวิชาการประกอบด้วยภารกิจใหญ่ ๆ ดังนี้ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : 17-19)

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ
2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน
3. การจัดบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอน
4. การวัดและประเมินผล

2. ระบบประกันคุณภาพการศึกษา

จากการศึกษาร์ะบบประกันคุณภาพจากรายงานการวิจัยและเอกสารตำราที่เกี่ยวข้อง พบว่า ระบบประกันคุณภาพมี 2 ลักษณะ คือ

1. ระบบมาตรฐานสากล เป็นระบบมาตรฐานต้นแบบผ่านการวิเคราะห์ วิจัยและนำไปใช้ในการปฏิบัติจริงมาแล้วจึงนำไปเผยแพร่ มีการนำไปใช้อย่างหลากหลาย ทั้งในระบบอุตสาหกรรม การผลิตและการบริการ เช่น ระบบควบคุมคุณภาพ (QC) ระบบจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) และระบบ ISO 9000 เป็นต้น

2. ระบบมาตรฐานประยุกต์ เป็นระบบบริหารคุณภาพที่หน่วยงาน องค์กร หรือสถาบันการศึกษานำระบบบริหารมาตรฐานสากลมาประยุกต์ให้สอดคล้องกับ ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ ทรัพยากร สภาพแวดล้อม การบริหาร และความต้องการของสังคมหรือบุคลากรของหน่วยงาน การประยุกต์ระบบมาตรฐานคุณภาพมาใช้ ต้องเป็นระบบที่น่าเชื่อถือ สามารถตรวจสอบและอ้างอิงได้ เป็นที่ยอมรับของผู้ทรงคุณวุฒิและคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา หรือสมาคมวิชาชีพนั้น ๆ

ระบบประกันคุณภาพที่เป็นระบบมาตรฐานสากลประกอบด้วย 7 ระบบ ดังต่อไปนี้

1. ระบบการรับรองวิทยฐานะ (Accreditation) เป็นระบบที่เก่าแก่ที่สุดและใช้มานานในหลายประเทศ ไทยเราได้ใช้ระบบนี้ในการรับรองสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนมากกว่า 20 ปี การรับรองวิทยฐานะเป็นระบบการตรวจสอบและให้การรับรองมาตรฐานการศึกษา โดยหน่วยงานภายนอกอย่างตรงไปตรงมา โดยหน่วยงานภายนอกจะพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานขึ้นแล้วนำไปตรวจสอบดูว่า สถาบันนั้น ๆ ทำได้ตามเกณฑ์หรือไม่ หากทำได้ก็รับรองคุณภาพ และหากทำไม่ได้ก็ไม่รับรองคุณภาพ

ประเทศที่เป็นต้นกำเนิดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยการรับรองวิทยฐานะคือประเทศสหรัฐอเมริกา เนื่องจากภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ระบบอุดมศึกษามีการขยายตัวมาก จึงเกิดกระแสความไม่ไว้วางใจในเรื่องคุณภาพ เป็นเหตุให้เกิดสมาคมรับรองวิทยฐานะต่าง ๆ ขึ้น เกือบ 50 สมาคม ซึ่งต่างก็เป็นหน่วยงานอิสระ แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1.1 สมาคมระดับภูมิภาค (Regional Associations) รวม 6 แห่ง ให้การรับรองวิทยฐานะระดับสถาบันในภาพรวม

1.2 สมาคมวิชาชีพ (Professional Associations) มีประมาณ 40 แห่ง ให้การรับรองวิทยฐานะระดับสาขาวิชาตามหลักเกณฑ์ทางวิชาชีพนั้น ๆ เช่น American Dental Association เป็นต้น

1.3 หน่วยงานประสานงานกลาง ทำหน้าที่ประสานงานและวางบรรทัดฐานในการดำเนินงานรับรองวิทยฐานะของสมาคมต่าง ๆ แต่ละสมาคมจะวางหลักเกณฑ์และขั้นตอนการรับรองวิทยฐานะของตนขึ้น โดยทำเป็นคู่มือคำชี้แจงแจกจ่ายให้สถาบันอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลประกอบด้วย

- ภูมิหลัง นโยบาย และโครงสร้างการบริหารงานของสมาคม
- ขั้นตอนการรับรองวิทยฐานะของสมาคม
- เกณฑ์วิทยฐานะเกี่ยวกับงานด้านบริหารและวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา
- รายงานและเอกสารที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องส่งให้ทางสมาคม
- กฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเงื่อนเวลา สิทธิหน้าที่ของสมาคมและของสถาบัน การอุทธรณ์ร้องทุกข์

ขั้นตอนและรายละเอียดของระบบการรับรองวิทยฐานะ (Accreditation) ของประเทศสหรัฐอเมริกา มีดังต่อไปนี้ (อมรวิชช์ นาครทรรพ . 2540 : 85)

ขั้นตอนที่ 1 สมาคมกำหนดหลักเกณฑ์และกระบวนการในการรับรองวิทยฐานะ โดยจัดทำเป็นคู่มือการรับรองวิทยฐานะ (Accreditation Manual) ของแต่ละสมาคม มีคำอธิบายหลักเกณฑ์ซึ่งครอบคลุมการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถาบัน

ขั้นตอนที่ 2 สถาบันอุดมศึกษาสมัครขอรับรองวิทยฐานะพร้อมทั้งเสนอรายงานการศึกษาตนเอง (Self Study Report - SSR) ต่อทางสมาคมโดยสถาบันต้องมีคุณสมบัติเบื้องต้นตามข้อกำหนดของสมาคม (Eligibility Requirements) เช่น ฐานะตามกฎหมาย ระยะเวลาก่อตั้ง และเนื้อหาของรายงานการศึกษาตนเองเป็นไปตามหลักเกณฑ์ในคู่มือของแต่ละสมาคม

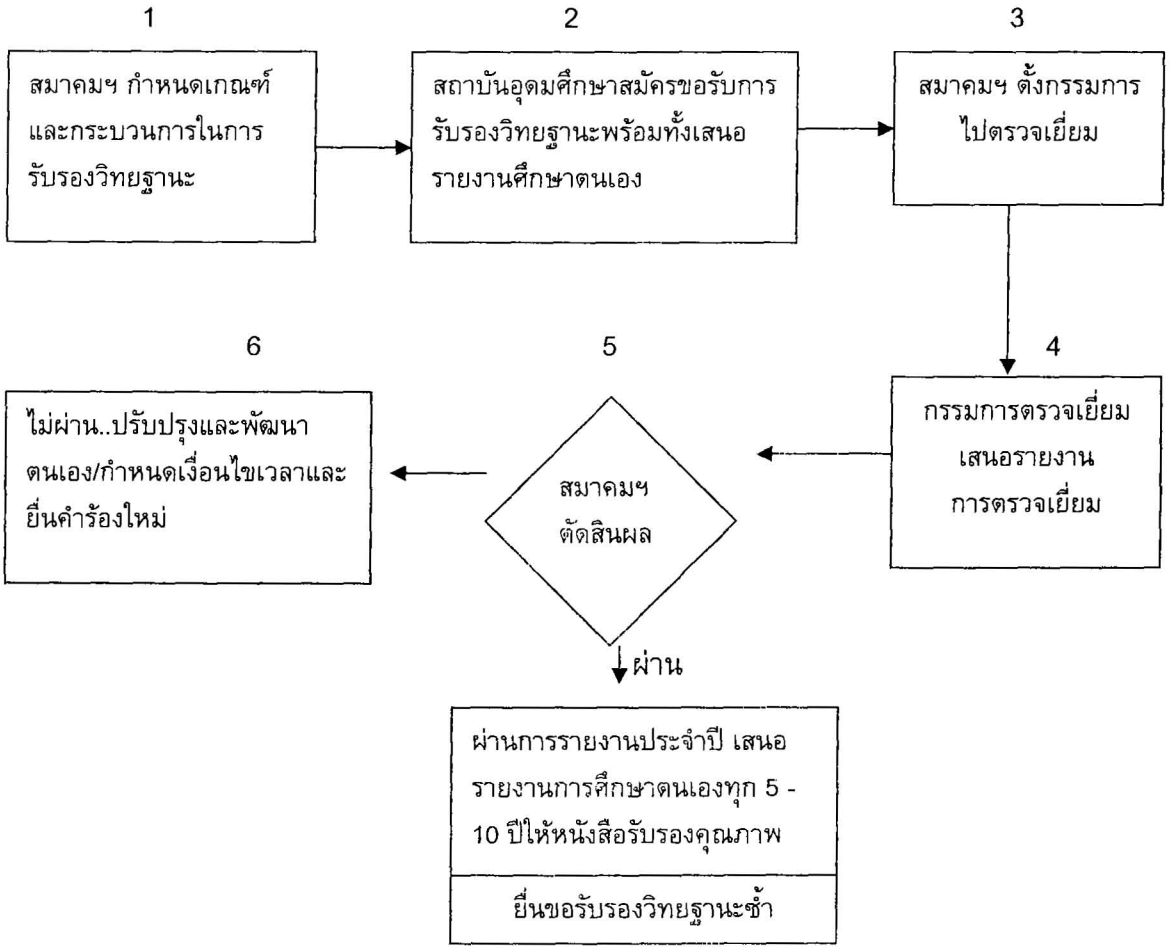
ขั้นตอนที่ 3 สมาคมตั้งกรรมการไปตรวจเยี่ยมสถาบันโปรแกรมวิชาหลังจากศึกษารายงานแล้ว โดยกรรมการตรวจเยี่ยมส่วนมากจะเป็นอธิการบดี ผู้บริหารระดับสูงของสถาบันอุดมศึกษา และไม่มีความเกี่ยวพันใด ๆ กับสถาบันที่ถูกประเมิน กรรมการตรวจเยี่ยมต้องผ่านการฝึกอบรมจากสมาคมก่อน สถาบันที่ถูกประเมินมีสิทธิ์เสนอชื่อกรรมการตรวจเยี่ยม หรือให้ความเห็นชอบรายชื่อกรรมการตรวจเยี่ยมได้ การตรวจเยี่ยมจะกินเวลา 2 - 3 วัน เริ่มด้วยการบรรยายสรุป / การประชุมกลุ่มย่อย / การเยี่ยมชมชั้นเรียน อาคารสถานที่ / การพบปะผู้ปกครองและนายจ้าง

ขั้นตอนที่ 4 กรรมการตรวจเยี่ยมเสนอรายงานผลการตรวจเยี่ยม (Visiting Report) ต่อสมาคมให้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ของสมาคม โดยสถาบันฯ มีส่วนให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในการเขียนรายงานของกรรมการ กรรมการอำนวยการของสมาคมพิจารณาทั้ง Self Study Report และ Visiting Report ควบคู่กันไป และรับฟังคำชี้แจงทั้งของกรรมการตรวจเยี่ยมและสถาบันที่ถูกประเมิน

ขั้นตอนที่ 5 สมาคมตัดสินผลและเผยแพร่ผลการพิจารณา โดยมีหนังสือแจ้งสถาบันอย่างเป็นทางการ กรณีไม่ผ่านการประเมินจะมีการกำหนดเงื่อนไขเวลาให้ปรับปรุงและยื่นคำขอรับรองมาใหม่ การเผยแพร่ผลการประเมินจะทำในรูปรายงานของสมาคม และสถาบันมีสิทธิอุทธรณ์ได้ เกณฑ์วิทยฐานะ ครอบคลุมในหัวข้อต่อไปนี้ (อมรวิชช์ นาครทรรพ. 2540 : 88)

1. วัตถุประสงค์ และปรัชญาของสถาบัน
2. องค์กรและการบริหาร
3. งบประมาณ
4. อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์
5. ห้องสมุดแหล่งทรัพยากรการเรียนและสารสนเทศ
6. การบริการนักศึกษา เช่น เกณฑ์การคัดเลือก การลงทะเบียน การปฐมนิเทศ การแนะแนว ค่าเล่าเรียน ทุนการศึกษา สมาคมศิษย์เก่า กิจกรรมเสริมหลักสูตร นันทนาการ บริการที่พัก บริการอาหาร ศูนย์หนังสือ ฯลฯ
7. หลักสูตรโปรแกรมวิชา และการเรียนการสอน
8. การวิจัยและบัณฑิตศึกษา
9. การบริการวิชาการและการศึกษาต่อเนื่อง

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโดยการรับรองวิทยฐานะ (Accreditation) แสดงในภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 ระบบประกันคุณภาพการศึกษา : การรับรองวิทยฐานะ (Accreditation)

2. ระบบการตรวจสอบกลไกประกันคุณภาพ (Quality Audit) แนวคิดเรื่องการตรวจสอบกลไกประกันคุณภาพ (Quality Audit) ของสถาบันอุดมศึกษา เป็นระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศอังกฤษ ได้รับการยอมรับจากวงการอุดมศึกษาทั่วโลกว่า เป็นระบบที่ไม่ควบคุมบีบคั้นสถาบันอุดมศึกษาจนเกินไป แต่เป็นการร่วมศึกษากลไกการควบคุมคุณภาพเพื่อให้ข้อเสนอแนะ ไม่มีการให้คุณและให้โทษ หากสถาบันใดมีกลไกการควบคุมคุณภาพที่ดี หน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ตรวจสอบจะนำมาเผยแพร่ เป็นระบบการประกันคุณภาพที่เน้นบทบาทของกลุ่มเพื่อนแนะนำเพื่อน (Peer Review) การตรวจสอบกลไกประกันคุณภาพ (Quality Audit) เป็นหน้าที่หลักของหน่วยงานกลางอุดมศึกษา (Higher Education Quality Council - HEQC) ซึ่งจะเน้นการตรวจสอบสถาบันอุดมศึกษาว่ามีกลไกการควบคุมคุณภาพที่เหมาะสมหรือไม่ (อมรวิชช์ นาครทรรพ 2540 : 32-101)

ระบบการตรวจสอบกลไกประกันคุณภาพ

1. สถาบันอุดมศึกษารวบรวมข้อมูล ระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจัดส่งไปให้หน่วยงานกลาง

2. หน่วยงานกลาง (Higher Education Quality Council - HEQC) จะแต่งตั้งผู้ตรวจเยี่ยมสถาบัน (Auditor) โดยเน้นความเป็นกลางและความรอบรู้ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นอดีตผู้บริหารมหาวิทยาลัย

3. ตรวจเยี่ยมสถาบัน ต้องนัดหมายล่วงหน้า 2-3 เดือน ใช้เวลาตรวจเยี่ยม 3-4 วัน

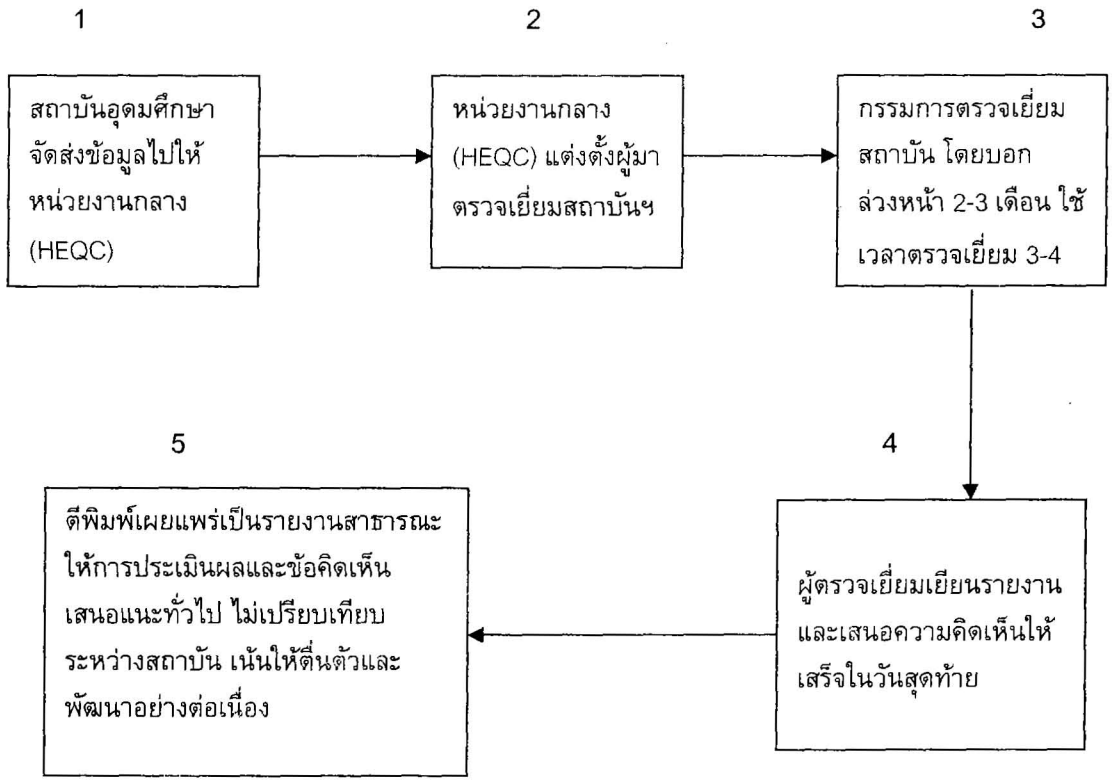
4. ผู้ตรวจเยี่ยม (Auditor) เขียนรายงานการตรวจเยี่ยม และให้ความเห็นให้เสร็จในวันสุดท้ายของการตรวจเยี่ยม

5. ตีพิมพ์เผยแพร่ โดยถือว่าเป็นรายงานสาธารณะ (Public Report) เป็นการประเมินผลและให้ข้อคิดเห็นเสนอแนะทั่วไปไม่มีการเปรียบเทียบระหว่างสถาบัน เน้นให้มหาวิทยาลัยตื่นตัวและมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

ในเอกสารแนะนำแนวทางประกันคุณภาพของหน่วยงานกลางอุดมศึกษา (HEQC) ได้เสนอแนวปฏิบัติเกี่ยวกับกลไกประกันคุณภาพไว้ดังต่อไปนี้

หัวข้อหลัก	หัวข้อย่อย
1. กรอบความคิดเรื่องคุณภาพ	1. แนวคิดเรื่องคุณภาพและแนวทางประกันคุณภาพทั่วไป
2. การรับนักศึกษาเข้าสู่สถาบันอุดมศึกษา	2. นโยบายและระเบียบการรับที่ชัดเจน - การให้ข้อมูลเที่ยงตรงแก่ผู้สมัคร - การให้คำปรึกษา - ขั้นตอนและมาตรฐานการคัดเลือกที่รัดกุม - การช่วยเหลือนักศึกษาเข้าใหม่
3. คุณภาพของกระบวนการเรียนรู้	3. แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้และความหลากหลายของกระบวนการเรียนรู้ - การวางระบบพัฒนาหลักสูตรที่ดีโดยภายนอกมีส่วนร่วม - การให้ข้อมูลข่าวสารนักศึกษา - การติดตามประเมินผลหลักสูตร - การประเมินการสอน - การสรรหาและการคัดเลือกอาจารย์ - การพัฒนาอาจารย์และบุคลากร - การประเมินอาจารย์และบุคลากร

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยการตรวจสอบกลไกการประกันคุณภาพหรือการประเมินระบบประเมิน (Quality Audit) แสดงในภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 ระบบประกันคุณภาพการศึกษา : การตรวจสอบกลไกประกันคุณภาพ (Quality Audit)

3. ระบบการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Total Quality Management - TQM)

จากความสำเร็จในการนำระบบบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรไปใช้ในระบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของลูกค้าด้านคุณภาพ จึงมีความพยายามที่จะนำระบบนี้มาใช้กับการศึกษาโดยยึดหลักสำคัญ 11 ประการ (Vice Presidents for Academic Affairs Rajabhat Institues. 1996 : 12-19)

3.1 คุณภาพต้องตรงกับความต้องการของลูกค้า

3.2 คุณภาพเป็นหน้าที่ของทุกคนในองค์กร

3.3 คุณภาพเป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3.4 คุณภาพคือภาวะผู้นำ

3.5 คุณภาพคือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

3.6 คุณภาพเป็นการทำงานที่เป็นระบบ

3.7 คุณภาพเป็นการทำงานที่ปราศจากความหวาดระแวง

3.8 คุณภาพต้องได้รับการยอมรับและมีการให้รางวัล

3.9 คุณภาพต้องมีการสร้างทีมงาน

3.10 คุณภาพต้องมีการวัดและประเมินได้

3.11 คุณภาพคือการแก้ปัญหาที่เป็นระบบ

ปัญหาด้านคุณภาพในสถาบันอุดมศึกษาอาจจะเกิดจากสาเหตุต่าง ๆ กัน เช่น

1. การทำงานซ้ำซ้อน (Reworking) เช่น การลงทะเบียนซ้ำจากการสอบตกของนักศึกษา อาจารย์คิดว่าเป็นข้อบกพร่องของนักศึกษาไม่เป็นปัญหาที่เกิดจากอาจารย์

2. งานบกพร่อง (Scrap) งานถูกละเลย หรือทำแล้วบกพร่องต้องถูกนำกลับมาทำใหม่ เช่น การประจบสอพลอของนักศึกษาทำให้เกิดข้อบกพร่องในผลการเรียน

3. ความซับซ้อนของระบบงานมหาวิทยาลัย (University Complexity) มีขั้นตอนการทำงานมากเกินไป เช่น การลงทะเบียนรายวิชาเลือกเกิดความซ้ำซ้อน หมู่เรียนเต็ม เป็นต้น

ขั้นตอนการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ขั้นที่ 1. เลือกปัญหาโดยการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและทำแผนงาน (Flow Diagram) เป้าหมายของภาควิชา

ขั้นที่ 2. เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับปัญหา โดยใช้ Control Chart, Check Sheets, Pareto Chart และ Fishbone Diagram

ขั้นที่ 3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อแยกแยะปฏิบัติการที่เหมาะสมโดยใช้ Fishbone และ Pareto Chart

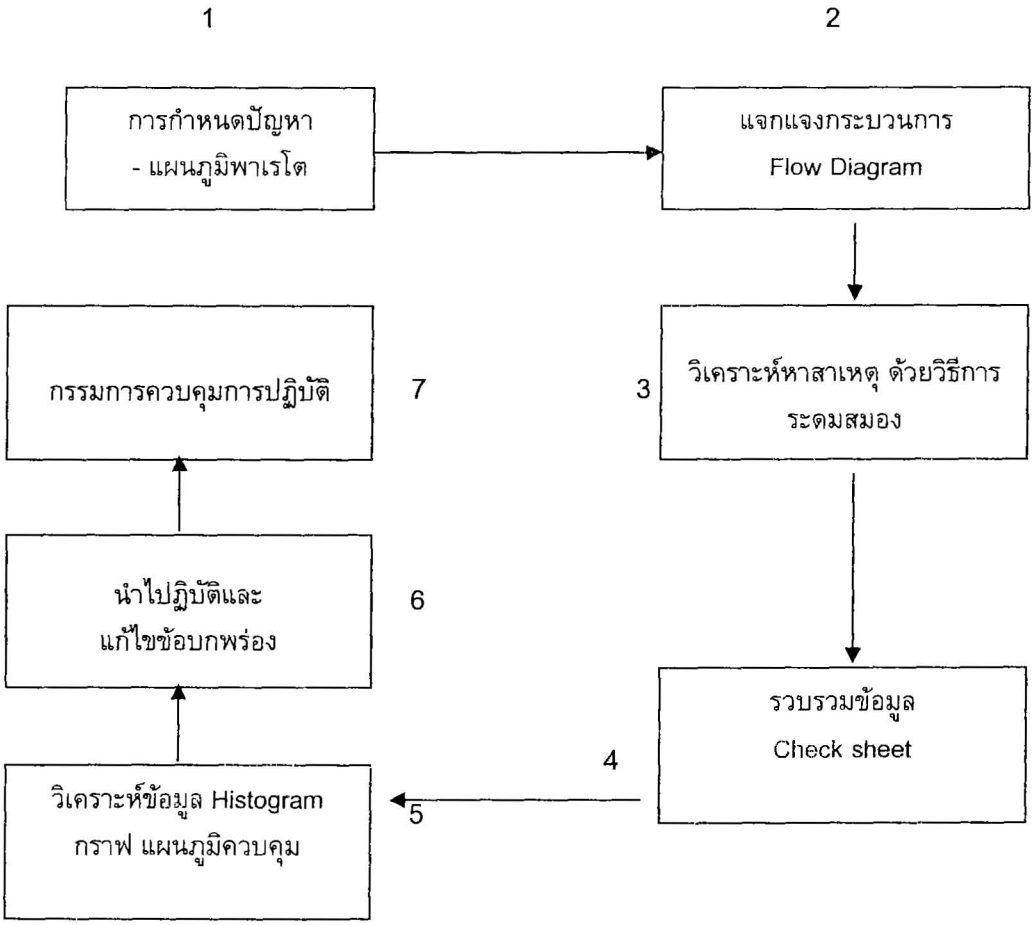
ขั้นที่ 4. วางแผนปฏิบัติงานเพื่อนำไปทดลอง

ขั้นที่ 5. เก็บศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวกับประสิทธิผลของแผน

ขั้นที่ 6. พัฒนามาตรฐานในการปฏิบัติงาน

ขั้นที่ 7 กำหนดแผนปฏิบัติงานในอนาคต

ระบบประกันคุณภาพโดยการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) แสดงในภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 ระบบประกันคุณภาพ : การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM)

แนวคิดการประกันคุณภาพแบบ TQM (Total Quality Management) ได้มีการนำมาประยุกต์ใช้มากขึ้น เพราะพื้นฐานของแนวคิดให้ความสำคัญกับ "คน" เป็นบุคคลสำคัญ ทั้งในฐานะผู้ให้บริการและ ผู้รับบริการ

องค์ประกอบหลักของระบบบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) ประกอบด้วยหลักการสำคัญดังต่อไปนี้ (อมรวิชช์ นาครทรรพ. 2540 : 200)

1. คุณภาพเป็นสิ่งที่ผู้รับบริการกำหนด เพื่อให้เกิดการตอบสนองโดยตรง ระหว่างภารกิจของสถาบันกับความต้องการของตลาด

2. คำว่า "ผู้รับบริการ" หมายรวมถึง ผู้รับบริการภายในสถาบันด้วย ที่บุคลากรในองค์กรจะต้องตระหนักในความสำคัญของบุคลากรอื่น ๆ ในฐานะ "ผู้รับบริการ"

3. การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับโดยเฉพาะระดับปฏิบัติการ เป็นหัวใจสำคัญการพัฒนาคุณภาพโดยให้บุคลากรใช้บทบาทและความสำคัญของตน ในการพัฒนาคุณภาพของกระบวนการทำงานทุกขั้นตอนให้เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ

4. กระบวนการควบคุมคุณภาพของการทำงาน คือหัวใจสำคัญในการลดความสูญเปล่า ต้นทุน ค่าใช้จ่าย และความผิดพลาดต่าง ๆ ในการทำงาน

5. การทำงานเป็นวงจรเพื่อพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยกลไกการให้การศึกษา การฝึกอบรม การสื่อสารภายในองค์กร และการยกย่องเชิดชูการทำงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นเครื่องมือกระตุ้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

4. ระบบควบคุมคุณภาพ (Quality Control-QC) (Parsons, Carl. 1994 : 38-39)

ระบบควบคุมคุณภาพได้พัฒนาขึ้นในประเทศญี่ปุ่น หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ในยุคที่ญี่ปุ่นฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ ระบบนี้ช่วยให้ญี่ปุ่นกลายเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ แนวคิดการบริหารแบบควบคุมคุณภาพมีหลักสำคัญดังนี้คือ

1. สมาชิกทุกคนในองค์กรต้องมีจิตสำนึกในการแก้ปัญหาร่วมกัน โดยอาศัยหลักทางวิทยาศาสตร์ คือมีการเก็บบันทึกข้อมูลทางสถิติจากการปฏิบัติงาน นำมาวิเคราะห์ตามขั้นตอนทางวิทยาศาสตร์เพื่อหาสาเหตุที่แท้จริง แล้วจึงแก้ปัญหาที่ต้นเหตุจึงเป็นการตัดสินแก้ปัญหาจากข้อเท็จจริงที่ได้จากการปฏิบัติงาน

2. เป็นระบบที่ยึดหลักการทำงานให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพโดยการทำงานเป็นกลุ่ม เรียกว่ากลุ่มคุณภาพ

3. การทำงานที่ก้าวหน้าต้องแก้ปัญหาอยู่เสมอ

4. คุณภาพจะเกิดขึ้นได้ก็โดยการสร้างและสอดแทรกเข้าไปอยู่ในกระบวนการปฏิบัติงานมิใช่การตรวจสอบ

5. การทำงานเป็นกลุ่มจะต้องมีระบบและต้องปลูกฝังความสามัคคีในหมู่คณะ มีความใกล้ชิด เป็นกันเองระหว่างผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ สร้างความรับผิดชอบร่วมกัน

6. การทำกิจกรรมร่วมกันนอกจากจะได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นแล้วยังช่วยเสริมสร้างความรู้ความสามารถซึ่งกันและกัน

การใช้ระบบควบคุมคุณภาพ (QC) มีหลักการสำคัญดังนี้

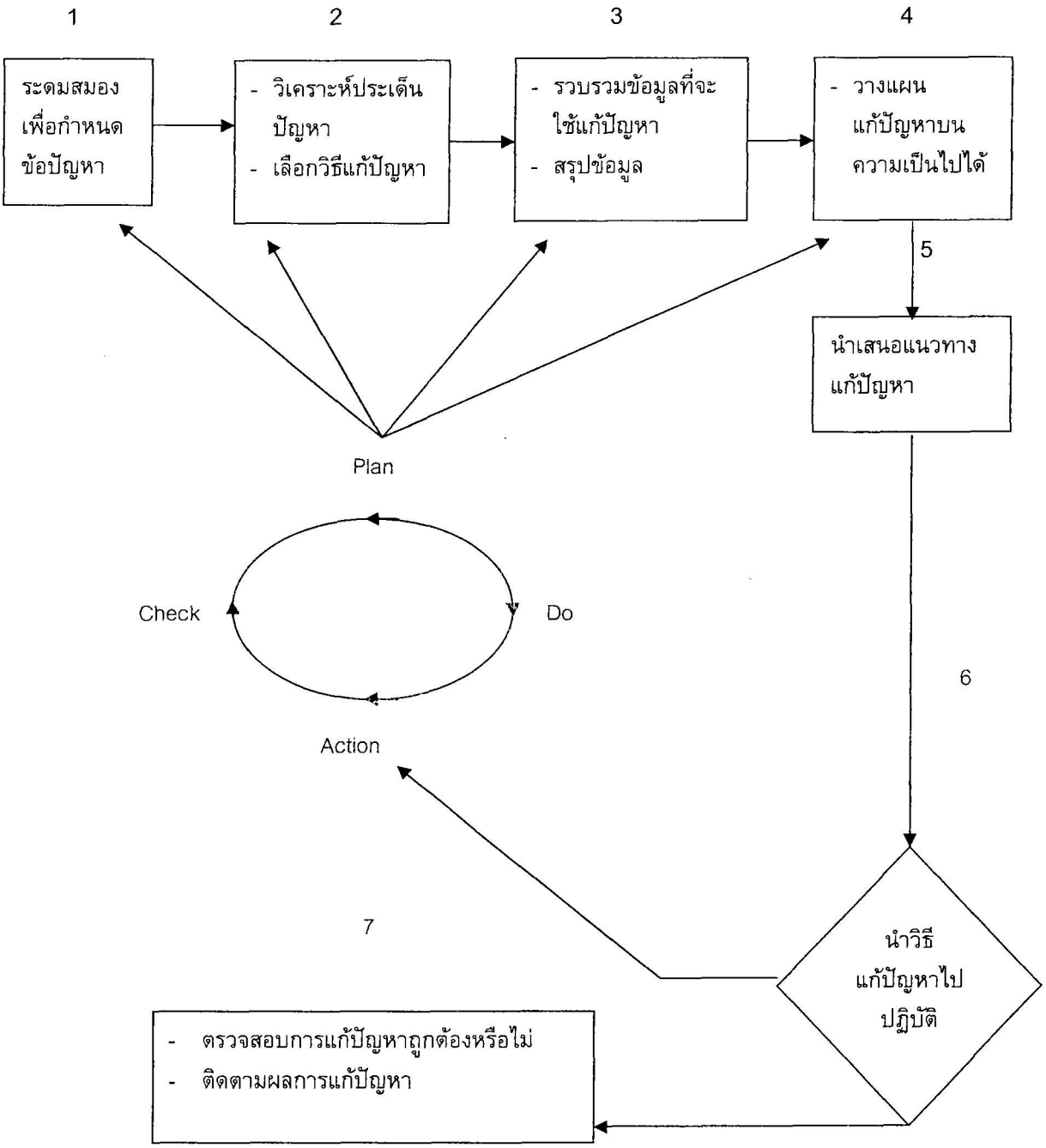
1. ทำงานเป็นกลุ่ม ๆ ละ 3 - 12 คน
2. ทุกคนในกลุ่มต้องอาสาสมัคร (ไม่บังคับ)
3. ทุกคนทำงานในหน่วยงานเดียวกัน
4. ต้องมีการพบปะกันอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง ครั้งละ 1 ชม.
5. มีผู้นิเทศงาน (Supervisor) เป็นผู้นำกลุ่ม
6. มีการระบุปัญหาที่เกี่ยวกับงานให้ชัดเจน และวิเคราะห์หาทางแก้ปัญหาร่วมกัน

7. สรุปข้อเสนอแนะและนำไปแก้ปัญหา

ขั้นตอนการดำเนินงานคุณภาพตามระบบควบคุมคุณภาพ

1. ระดมสมองเพื่อกำหนดข้อปัญหา
2. เลือกหัวข้อปัญหาที่ตรงกันแต่ละเรื่องเป็นประเด็นปัญหา
3. วิเคราะห์ประเด็นปัญหา
4. ตัดสินว่าจะใช้วิธีแก้ปัญหาแต่ละประเด็นอย่างไรจึงจะถูกต้องที่สุด
5. เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาแต่ละประเด็น
6. สรุปข้อมูลให้ชัดเจน
7. วางแผนแก้ปัญหาที่อยู่บนพื้นฐานที่เป็นไปได้
8. เตรียมการและนำเสนอแนวทางแก้ปัญหาไปสู่การจัดการ
9. นำวิธีการแก้ปัญหาไปสู่การปฏิบัติ
10. ติดตามผลการแก้ปัญหา

ระบบการประกันคุณภาพ โดยการควบคุมคุณภาพ (QC) แสดงในภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 ระบบประกันคุณภาพการศึกษา : การควบคุมคุณภาพ (Quality Control - QC)

5. ระบบมาตรฐาน ISO 9000

ISO เป็นคำในภาษากรีก หมายถึง "เท่ากัน" ISO 9000 เป็นมาตรฐานสากลสำหรับนานาชาติ เป็นระบบบริหารการประกันคุณภาพขั้นพื้นฐาน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มีระบบคุณภาพที่เท่าเทียมกันระหว่างบริษัทหรือระหว่างประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกสำหรับประเทศไทยใช้คำว่า มอก. - ISO 9000 หรือ TIS/ISO 9000 โดยสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรม (สมอ.) เป็นผู้คอยดูแลออกใบรับรอง ISO 9000 ให้

อนุกรมมาตรฐาน มอก. - ISO 9000 ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ฉบับหลัก (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. ม.ป.ป. : 7) ดังนี้

1. ISO 9000 เป็นแนวทางการเลือกและกรอบการเลือกและการใช้มาตรฐานชุดนี้ให้เหมาะสม

2. ISO 9001 เป็นมาตรฐานระบบคุณภาพซึ่งกำกับดูแลตั้งแต่ การออกแบบและพัฒนา การผลิต การติดตั้ง และการบริการ

3. ISO 9002 เป็นมาตรฐานระบบคุณภาพซึ่งกำกับดูแลเฉพาะการผลิต การติดตั้งและการบริการ

4. ISO 9003 เป็นมาตรฐานระบบคุณภาพซึ่งกำกับดูแลเรื่อง การตรวจและการทดสอบขั้นสุดท้าย

5. ISO 9004 เป็นแนวทางในการบริหารคุณภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเป็นข้อแนะนำในการจัดการในระบบคุณภาพ ซึ่งจะมีการกำหนดย่อยในชั้นธุรกิจแต่ละประเภท เช่น

ISO 9004 - 1. ข้อแนะนำการใช้มาตรฐาน

ISO 9004 - 2. ข้อแนะนำการใช้สำหรับธุรกิจบริการ

การนำรูปแบบการประกันคุณภาพโดยใช้ระบบมาตรฐาน ISO 9000 มาใช้ในวงการอุดมศึกษายังมีข้อวิพากษ์วิจารณ์อยู่ว่า มีความเหมาะสมกับธรรมชาติขององค์กรหรือไม่ จะทำให้สิ้นเปลืองกำลังคน งบประมาณ เวลา รวมทั้งทรัพยากรอื่น ๆ มากเกินไป และจะได้รับผลตอบแทนคุ้มค่าเพียงใด แต่อย่างไรก็ตาม Sandwell College ในประเทศอังกฤษ ได้นำระบบมาตรฐาน ISO 9000 มาทดลองใช้และเป็นสถาบันอุดมศึกษา แห่งแรกที่ได้จดทะเบียนขอรับรองมาตรฐาน ISO 9000 และพบว่าแนวทางการจัดระบบการทำงานตามมาตรฐาน ISO 9000 นั้นส่งผลดีต่อวิทยาลัยหลายด้าน เช่น ลดการทำงานและเอกสารที่ซ้ำซ้อน สร้างความตื่นตัวและการสื่อสารในองค์กรเพิ่มประสิทธิภาพขึ้น ลดความผิดพลาดในการประสานงานภายในองค์กร (อมรวิชช์ นาครทรรพ. 2540 : 114) ส่วนในประเทศไทยสถาบันการศึกษาหลายแห่งได้รับการรับรองมาตรฐานจาก สมอ. เช่นวิทยาลัยพยาบาลเซ็นต์หลุยส์ได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 9001 ระดับสถาบัน มหาวิทยาลัยมหิดลได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 9002 ด้านการลงทะเบียนนิสิต กรมสามัญศึกษากำลังนำมาตรฐาน ISO 9000 มาใช้กับโรงเรียน

นำร่อง 19 โรงและกรมอาชีวศึกษาก็ได้นำระบบมาตรฐาน ISO 9000 มาทดลองใช้อย่างแพร่หลายเช่นกัน

การนำแนวคิดมาตรฐาน ISO 9000 มาประยุกต์ใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษาจะต้องปฏิบัติตามองค์ประกอบ 20 ด้านดังต่อไปนี้ (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. ม.ป.ป. : 9 ; อมรวิชช์ นาครทรรพ. 2540 : 115 - 116)

	องค์ประกอบมาตรฐาน ISO 9000		**การประยุกต์ใช้ในสถาบันการศึกษา**
1.	ความรับผิดชอบด้านการบริหาร	1.	นโยบายการประกันคุณภาพ - ผู้บริหารระดับสูงดูแล - มีหน่วยงานสนับสนุนรับผิดชอบ
2.	ระบบคุณภาพ	2.	การออกระเบียบแนวปฏิบัติด้านคู่มือคุณภาพ
3.	การทบทวนข้อตกลง	3.	การเก็บข้อมูล (Feedback) จากนักศึกษา/ผู้รับบริการ
4.	การควบคุมการออกแบบ	4.	การวางขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรที่รัดกุม
5.	การควบคุมเอกสารและข้อมูล	5.	ฐานข้อมูลหลักสูตร/ระบบงานทะเบียนนักศึกษา/ระบบข้อมูลศิษย์เก่า
6.	การจัดซื้อ	6.	ระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง
7.	การควบคุมผลิตภัณฑ์ที่ส่งมอบให้ลูกค้า	7.	ตรวจสอบความพร้อมของสถาบันการศึกษา
8.	การชี้บ่งและการสอบกลับได้ของผลิตภัณฑ์	8.	ระบบวัดผลและติดตามผลการเรียนของนักศึกษา/ระบบข้อมูลศิษย์เก่า
9.	การควบคุมกระบวนการ	9.	การทำแผนการสอน โปรแกรมการเรียนการสนับสนุนสื่อการเรียน
10.	การตรวจสอบและทดสอบ	10.	การประเมินหลักสูตรและสอบประมวลความรู้
11.	การควบคุมเครื่องตรวจสอบเครื่องวัดและเครื่องทดสอบ	11.	การพัฒนาแบบวัดมาตรฐานการใช้ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
12.	สถานะการตรวจสอบและการทดสอบ	12.	การกำหนดมาตรฐานการให้ผลการเรียน
13.	การควบคุมผลิตภัณฑ์ที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด	13.	ระบบรายงานปัญหาการจัดตารางสอนและข้อมูลผลการเรียน

องค์ประกอบมาตรฐาน ISO 9000	การประยุกต์ใช้ในสถาบันการศึกษา
14. การปฏิบัติแก้ไขและป้องกัน	14. มาตรฐานสอนเสริม/มาตรการแก้ไขปัญหา
15. การเคลื่อนย้าย การเก็บ การบรรจุ การเก็บรักษา และการส่งมอบ	15. ระเบียบพัสดุ
16. การควบคุมการบันทึกคุณภาพ	16. การจัดเก็บข้อมูลการประเมิน
17. การติดตามคุณภาพภายใน	17. การตั้งกรรมการประกันคุณภาพเพื่อประสานงานกับคณะและโปรแกรมวิชา
18. การฝึกอบรม	18. การสัมมนา การประชุมปฏิบัติการเพื่อพัฒนาบุคลากร/อาจารย์
19. การบริการ	19. การติดตามผลบัณฑิตและนายจ้าง
20. กลวิธีทางสถิติ	20. การใช้สถิติช่วยในการวิเคราะห์แนวโน้มทางการเงิน จำนวนนักศึกษา ภาระงาน การใช้อาคารสถานที่

การนำมาตรฐานระบบคุณภาพ ISO 9000 มาใช้ให้ประสบความสำเร็จมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้

1. ผู้บริหารระดับสูงให้การสนับสนุนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
2. ทุกคนในองค์กรมีจิตสำนึกด้านคุณภาพและให้ความร่วมมือ
3. มีการติดตาม ปรับปรุงแก้ไข ระบบบริหารงานคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
4. มีงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ

ขั้นตอนการขอรับรองมาตรฐาน ISO 9000 มี 5 ขั้น คือ

1. ขอข้อมูล : สถาบันอุดมศึกษาสอบถามข้อมูลจาก สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.)

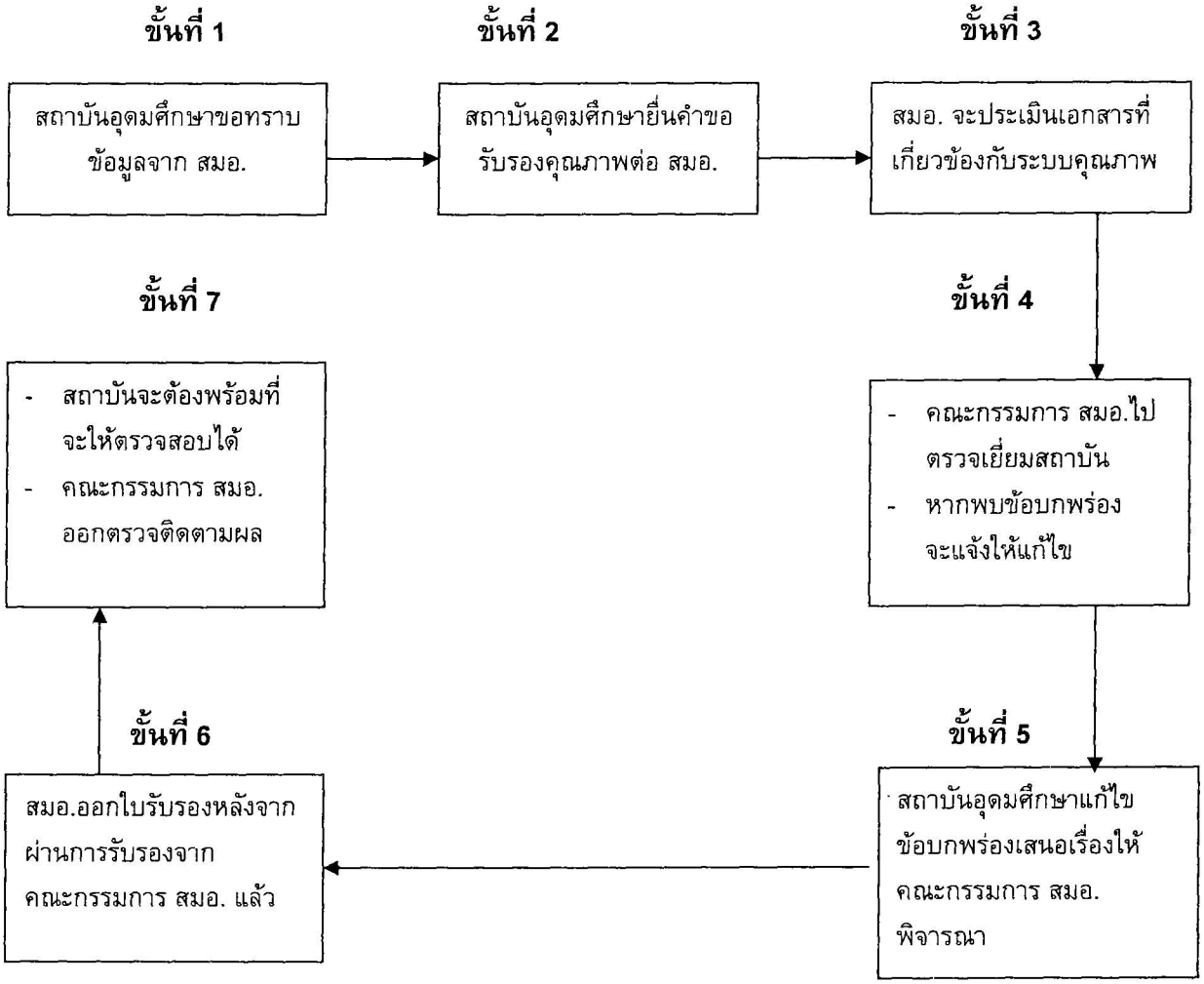
2. ยื่นคำขอ : สถาบันอุดมศึกษายื่นคำขอการรับรองและเอกสารที่เกี่ยวข้องเสนอต่อ สมอ.

3. การตรวจประเมิน : สมอ.จะทำการประเมินเอกสารที่เกี่ยวข้องกับระบบคุณภาพว่าสอดคล้องกับข้อกำหนดของมาตรฐานระบบบริหารงานคุณภาพหรือไม่ และสามารถสะท้อนให้เห็นถึงระบบคุณภาพเพียงใด แล้วจึงไปตรวจสถาบัน หากพบข้อบกพร่องก็จะแจ้งให้แก้ไข เมื่อทุกอย่างเป็นไปตามข้อกำหนด ก็จะเสนอเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณา

4. ออกใบรับรอง : หากระบบคุณภาพผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการแล้ว สมอ. จะออกใบรับรองให้

5. ตรวจติดตาม : สมอ. จะตรวจสอบติดตามผลเป็นระยะ ๆ เพื่อยืนยันว่า สถาบันยังรักษาระบบคุณภาพไว้ได้ตลอดไป และสถาบันต้องพร้อมที่จะให้ตรวจสอบได้ตลอดเวลา

ขั้นตอนระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโดยการใช้มาตรฐาน ISO 9000 แสดงในภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 ระบบประกันคุณภาพการศึกษา : ISO 9000

6. ระบบการใช้ดัชนีบ่งชี้สมรรถภาพการดำเนินงาน (Performance Indicators-PI) (อมรวิชช์ นาครทรรพ. 2540 : 118-120)

จากพัฒนาการและความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ และการจัดการด้านระบบสารสนเทศ (Information Management System) มีความสามารถในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลสถิติ และใช้ประโยชน์จากตัวบ่งชี้ ซึ่งมีฐานมาจากข้อมูลสถิติเชิงปริมาณมากขึ้น โดยเน้นการใช้ประโยชน์ในการวัดสมรรถนะในด้านต่าง ๆ ของสถาบัน เช่น

1. การใช้ดัชนีทางการเงินบ่งชี้ความมั่นคงขององค์กร
2. การใช้ดัชนีโครงการวิจัยและทุนการวิจัย บ่งชี้ความสามารถทางด้านการวิจัย
3. การใช้ดัชนีเกี่ยวกับนักศึกษาและบัณฑิตบ่งชี้คุณภาพการสอน

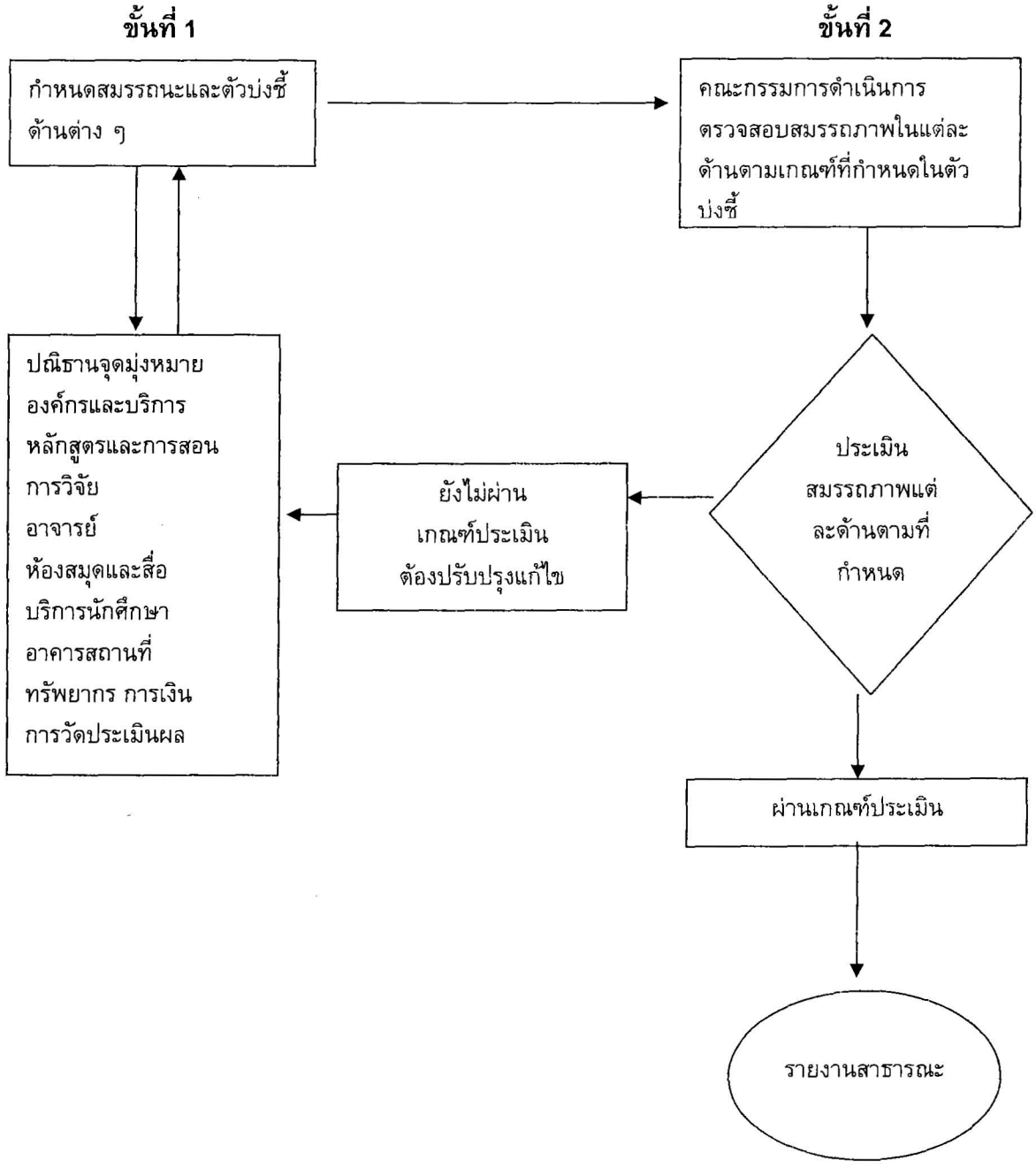
นอกจากจะใช้ดัชนีบ่งชี้สมรรถภาพขององค์กรแล้ว ยังมุ่งใช้ดัชนีเพื่อการเปรียบเทียบสมรรถนะระหว่างองค์กรตลอดจนหาบรรทัดฐานในระดับประเทศด้วย การใช้ดัชนีบ่งชี้สมรรถภาพการดำเนินงาน เป็นสิ่งที่ต้องระมัดระวังโดยเฉพาะการวัดในสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น คุณภาพการสอน จะวัดได้ยากกว่างานวิจัย การพัฒนาดัชนีบ่งชี้สมรรถภาพจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. ภารกิจ หรือจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่ต้องการชี้วัดว่ามีอะไรบ้าง
2. ค่าน้ำหนัก (Weight) ของภารกิจแต่ละด้านและองค์ประกอบย่อยของแต่ละภารกิจจะกำหนดอย่างไร เพราะอะไร
3. จะใช้เกณฑ์อะไรตัดสินในการใช้ดัชนีแต่ละเรื่อง จะอิงความเป็นเลิศมาตรฐานกลางของประเทศ (Criterion - referenced) หรืออิงบรรทัดฐานเชิงเปรียบเทียบกับสถาบันอื่น (Norm-referenced) หรือจะให้แต่ละสถาบันนำดัชนีไปพัฒนาและใช้โดยอิสระ ซึ่งอาจจะใช้ในรูปการเปรียบเทียบกับการดำเนินงานที่ผ่านมาหรือเป้าหมายเฉพาะของตนเอง (Self-referenced) เพื่อกระตุ้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
4. จะปรับเกณฑ์ให้มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับภารกิจและบริบทที่หลากหลายของสถาบันอุดมศึกษาได้อย่างไร

ตัวอย่างดัชนีบ่งชี้สมรรถภาพการเรียนการสอน เช่น

ผลการเรียน / คะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาที่รับเข้า ผลการเรียน / คะแนนเฉลี่ยของผู้จบการศึกษา ต้นทุนต่อหัวของนักศึกษา / ผลตอบแทนการลงทุนทางการศึกษาส่วนบุคคล อัตราการสูญเปล่า ตก ออก ซ้ำชั้น ระยะเวลาที่ใช้ศึกษา อัตราการได้งาน / ลักษณะงานที่ได้ อัตราการศึกษาต่อ / การสอบศึกษาต่อได้ ข้อมูลการประเมินผลจากนักศึกษา ข้อมูลการประเมินผลจากนายจ้าง ข้อมูลการประเมินผลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นต้น

ระบบการประกันคุณภาพโดยการใช้ดัชนีบ่งชี้สมรรถภาพการดำเนินงาน (Performance Indicators) แสดงในภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 ระบบประกันคุณภาพการศึกษา : การใช้ดัชนีบ่งชี้สมรรถภาพการดำเนินงาน (Performance Indicators . PI)

7. ระบบการประเมินคุณภาพโปรแกรมวิชา (Quality Assessment)

การประเมินคุณภาพการเรียนการสอนโปรแกรมวิชา เป็นอีกระบบหนึ่งที่เน้นการติดตามประเมินผลการจัดการเรียนการสอนโดยตรง รวมทั้งการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อให้ได้รับคำตอบว่า หลักสูตรโปรแกรมวิชานั้น ๆ ดีหรือไม่ดีอย่างไร บรรลุวัตถุประสงค์ของการผลิตกำลังคนในโปรแกรมวิชานั้นหรือไม่ และควรต้องปรับปรุงอย่างไร แนวคิดระบบการประกันคุณภาพแบบ Quality Assessment นี้ เป็นของประเทศอังกฤษ เมื่อมีการตั้งหน่วยกลางการตรวจสอบกลไกประกันคุณภาพ (Academic Audit Unit-AAU) ซึ่งอาจจะไม่เพียงพอในแง่ของการประกันคุณภาพ โดยเฉพาะในมุมมองของหน่วยงานงบประมาณสถาบันอุดมศึกษา (Higher Education Funding Council HEFC) ที่จะต้องจัดการศึกษาให้ตอบสนองต่อกระแส **"คุณค่าคุ้มเงิน"** (Value for Money) จะต้องจัดสรรงบประมาณอย่างชาญฉลาด ได้โปรแกรมวิชาที่มีคุณภาพ ในปี ค.ศ.1992 จึงได้มีการพัฒนาระบบประเมินคุณภาพการเรียนการสอน (Quality Assessment) มาเป็นระบบคู่ขนานกับระบบการประเมินการตรวจสอบกลไกคุณภาพ (Quality Audit) ของ HEQC (อมรวิชช์ นาครทรรพ. 2540 : 105 - 112) โดยมีการดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลเอกสารการประเมินตนเอง (Self Assessment Report) จากสถาบันอุดมศึกษา

2. สภาการจัดสรรงบประมาณอุดมศึกษา (HEFC) พิจารณาโดยประเมินให้อยู่ ในระดับพอใช้ (Satisfactory) โดยไม่ต้องไปตรวจเยี่ยมหรือไปตรวจเยี่ยมในกรณีมีการร้องเรียนด้านคุณภาพ "Claims for Excellence" หรือ "Quality at Risk"

3. ตั้งผู้ตรวจเยี่ยม (Assessors) กรณีต้องไปตรวจเยี่ยม ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะโปรแกรมวิชา 3 - 4 คน (Specialist Assessors) และผู้รายงานการประเมิน 1 คน (Reporting Assessors) การตรวจเยี่ยมใช้เวลา 3 - 4 วัน ประกอบด้วยกิจกรรมประชุมสัมภาษณ์ สังเกตการสอนที่ผู้ประเมินจะต้องสรุปผลการประเมินการสอนและเขียนรายงานให้เสร็จในวันสุดท้าย

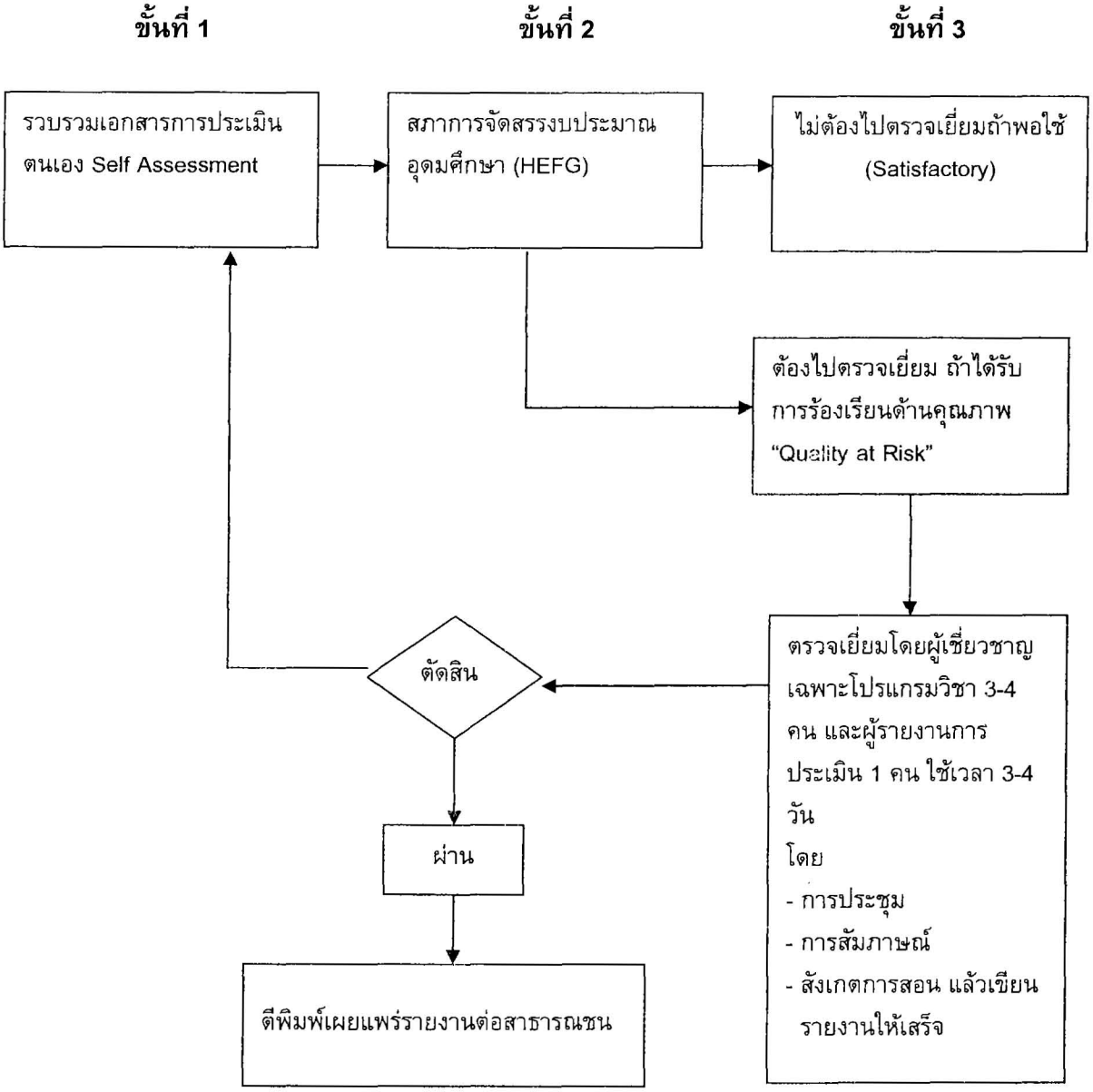
4. ตีพิมพ์เผยแพร่โดยถือเป็นรายงานสาธารณชน (Public Report) เช่นเดียวกันกับการตรวจสอบการประเมิน (Quality Audit)

5. รายการข้อมูลที่ใช้ในการประเมินคุณภาพการเรียนการสอน ระดับโปรแกรมวิชา (Quality Assessment) ประกอบด้วย

ขอบเขตการประเมิน	ข้อมูลที่ต้องการจากสถาบัน
1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	1. รายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report)
2. ลักษณะนักศึกษาที่รับเข้าเรียน	2. ข้อมูลที่บ่งชี้ทางสถิติ ได้แก่ - ภูมิหลังของนักศึกษาโดยละเอียด - งบประมาณโดยละเอียด - ผลการเรียนของนักศึกษา - ข้อมูลผู้จบ การได้งานการศึกษาต่อ
3. การจัดวิธีการเรียนการสอนและการวัดผล	3. เอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรได้แก่ - คู่มือหลักสูตร - แผนการสอน - รายงานประเมินผลที่เคยทำ
4. การจัดระบบสนับสนุนการเรียนของนักศึกษา	4. ตัวอย่างงานของนักศึกษา
5. การดูแลและให้บริการนักศึกษา	5. แผนพัฒนา (ถ้ามี)
6. ระบบบริการวิชาการและการควบคุมคุณภาพ	6. ข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบการบริหารและการควบคุมคุณภาพ
7. ทรัพยากรของหลักสูตร	7. ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรที่มี - ห้องสมุด, คอมพิวเตอร์, ห้องปฏิบัติการ - อาจารย์บุคลากรและแผนพัฒนา
8. คณาจารย์และบุคลากร	8. ข้อมูลเกี่ยวกับสวัสดิการและบริการนักศึกษา

กระบวนการประเมินคุณภาพการเรียนการสอนโปรแกรมวิชา (Quality Assessment) จะเน้นการเก็บข้อมูลแบบเจาะลึก เพื่อศึกษารายละเอียด การสังเกตชั้นเรียนและการศึกษาตัวอย่าง การบ้านและรายงานของนักศึกษา ตลอดจนการสัมภาษณ์พบปะกับกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาและนายจ้าง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถ่องแท้เพียงพอที่จะประเมินตัดสินลงไปได้ว่า โปรแกรมวิชานั้นอยู่ในระดับใด ดีเยี่ยม (Excellent) พอใช้ (Satisfactory) หรือยังต้องปรับปรุง (Unsatisfactory) ปัจจุบันนี้ระบบการประเมินคุณภาพโปรแกรมวิชา (Quality Assessment) ได้ถูกหลอมรวมเข้ากับงานการตรวจสอบกลไกประกันคุณภาพ (Quality Audit) ให้เป็นหน่วยงานเดียวกันซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระ เพื่อความคล่องตัวและลดความซ้ำซ้อน (อมรวิชช์ นาครทรรพ. 2540 : 112)

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยการประเมินคุณภาพโปรแกรมวิชา (Quality Assessment) ดังแสดงในภาพประกอบ 8

ภาพประกอบ 8 ระบบประกันคุณภาพการศึกษา : การประเมินคุณภาพโปรแกรมวิชา (Quality Assessment)

สรุปหลักการสำคัญในการประกันคุณภาพการศึกษา

จากการวิเคราะห์ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในต่างประเทศทั้ง 7 ระบบ พบหลักการสำคัญที่ทุกประเทศนำมาใช้ในระบบประกันคุณภาพที่มีความคล้ายคลึงกันสรุปได้ดังนี้ คือ เน้นความสามารถเรื่องการตรวจสอบได้ (Accountability) อย่างโปร่งใสทุกขั้นตอน ทั้งในระบบประกันคุณภาพภายในและระบบประกันคุณภาพภายนอก โดยองค์กรที่ได้รับการแต่งตั้งจากสถาบันเอง กลุ่มเพื่อนสมาคมวิชาชีพหรือองค์กรควบคุมมาตรฐานของรัฐ นอกจากนี้จะต้องตระหนักและให้ความสำคัญต่อความมีอิสระ (Autonomy) ของสถาบันอุดมศึกษาและเสรีภาพทางวิชาการ (Academic Freedom) ของคณาจารย์ โดยกำหนดให้หน่วยงานกลางหรือหน่วยประสานงานระดับชาติ ซึ่งจะทำหน้าที่ส่งเสริมและประสานงาน มากกว่าการทำหน้าที่กำกับควบคุม เช่น หน่วยงาน HEQC - Higher Education Quality Council ของอังกฤษ หรือ AAU - Academic Audit Unit ของนิวซีแลนด์ การศึกษาตนเอง (Self Study) นับเป็นหัวใจสำคัญในการประกันคุณภาพ ดังนั้นทุกสถาบันในระดับอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีองค์กรรับผิดชอบการประกันคุณภาพภายในสถาบัน และต้องให้ความสำคัญต่อข้อมูลและการใช้ข้อมูล เช่น การใช้ค่าทางสถิติ รวมทั้งการกำหนดเกณฑ์ต่าง ๆ และสมรรถภาพที่พึงประสงค์ การประกันคุณภาพจะเน้นขั้นตอนสำคัญ 3 ประการ คือ

1. การศึกษาตนเอง (Self Study) และการควบคุมคุณภาพ (Quality Control)
2. การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) ประกอบด้วยการตรวจสอบภายใน (Internal Audit) และการตรวจสอบจากภายนอก (External Audit)
3. การประเมินคุณภาพ และการรับรองคุณภาพ (Quality Assessment) การประกันคุณภาพเป็นเพียงจุดเริ่มต้นของการพัฒนาระบบประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และยาวนานต่อไปซึ่งมิใช่จุดหมายปลายทางของคุณภาพ

3. การพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านวิชาการ

ทวีศักดิ์ ระมิงค์วงศ์ (2540 : 2) กล่าวว่า วิธีการประกันคุณภาพหรือการประกันคุณภาพทางด้านวิชาการจะแตกต่างจากการควบคุมคุณภาพด้านวิชาการ โดยการประกันคุณภาพทางด้านวิชาการ เน้นที่การย้อนกลับ ซึ่งเป็นรูปแบบกระบวนการ (Formative Feedback) และตัวข้อมูลป้อนกลับ ซึ่งเน้นที่กระบวนการ (Process Focused Feedback) โดยอาศัยดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางด้านวิชาการ (Performance Indicators หรือเรียกย่อ ๆ ว่า PIs) การกำหนดดัชนีบ่งชี้คุณภาพหรือตัวบ่งชี้คุณภาพการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาอยู่ภายใต้องค์ประกอบของคุณภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาและการผลิตบัณฑิต การกำหนดกรอบดัชนีบ่งชี้ของแต่ละสถาบัน อาจมีความแตกต่างกันออกไปตามพัฒนาการและวัฒนธรรมของสถาบัน โดยปกติแล้วดัชนีบ่งชี้คุณภาพ จะเน้นที่ประสิทธิภาพการเรียนการสอนมากกว่าประสิทธิผล เพราะประสิทธิภาพการเรียนการสอนในต่างประเทศเป็นปัจจัยให้ได้เงิน

สนับสนุน ส่วนการควบคุมคุณภาพ เน้นที่ผลสรุป (Summative Result) เน้นผลิตผล (Product Focused) เน้นความต่อเนื่องไม่เปลี่ยนแปลง (Consistent) และเน้นความเชื่อในคุณภาพ ดัชนีบ่งชี้ดังกล่าวจึงเป็นมรรควิธี (Means) ของการประกันคุณภาพ ดัชนีบ่งชี้ที่เป็นมรรควิธี หมายถึง วิธีการอันเป็นมาตรฐานในการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางด้านวิชาชีพขององค์กร ซึ่งนำไปสู่การรวบรวมเก็บเป็นข้อมูลเพื่อแสดงสมรรถภาพขั้นพื้นฐานของคุณภาพด้านวิชาการและใช้เป็นมรรควิธีที่นำไปเปรียบเทียบปัจจัยป้อนเข้าสู่ระบบกับผลผลิต นอกจากนั้น PIs ยังหมายถึง วิธีการที่เชื่อมสัมพันธ์คุณภาพและมาตรฐานเข้าด้วยกัน เป็นมาตรฐานด้านคุณภาพ (Quality Standard) ซึ่งหมายถึงระดับความสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการที่เด่นชัดและเป็นเกณฑ์วัดความสำเร็จของนักศึกษา โดยมองในลักษณะระยะสั้น (Short Term) ได้แก่จำนวนนักศึกษาที่ได้งานทำอันเป็นผลจากการจัดการศึกษาได้มาตรฐาน และการมองในระยะยาว (Long term) เป็นลักษณะเสริมให้นักศึกษาได้มีการศึกษาตลอดชีวิต (Long Life Learning) หรือเรียนรู้ตลอดเวลา อนึ่งคำว่า ดัชนีบ่งชี้ (Indicators) เป็นคำที่ใช้ในความหมายทางอุตสาหกรรมมาก่อน ซึ่งหมายถึงคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำมาใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลครบถ้วนในเบื้องต้น ถ้านำเอาคำนี้มาใช้ในวงการศึกษา โดยเพิ่มคำว่า Performance เข้าไปเป็น Performance Indicators หมายถึง สิ่งแวดล้อมด้านการศึกษา ซึ่งอาจตีความได้ว่าเป็นลักษณะการคาดหวังถึงศักยภาพหรือความสามารถเบื้องต้นของผู้สำเร็จการศึกษา นอกจากนี้คำว่า Performance ในทางการศึกษายังหมายรวมถึงวิธีการที่ครูอาจารย์แสดงความรู้และทักษะในการสอน ซึ่งการมีความรู้ในวิชาที่สอนและความรู้เกี่ยวกับวิธีสอนยังไม่เพียงพอ ครู อาจารย์ ต้องสามารถแสดงให้เห็นว่าเป็นผู้สามารถสอนได้จริง ๆ อีกด้วย (ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา. 2530 : 91) นั่นย่อมหมายความว่าสิ่งที่แสดงออกต้องสามารถวัดได้ ประเมินได้อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน ซึ่งการวัดและการประเมินอาจจะกำหนดเป็นค่าตัวเลขในลักษณะ การกำหนดความสำคัญ (Ratings) เพื่อจะได้ทราบว่าสิ่งที่วัดอยู่ในระดับใด

องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพวิชาการ

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษามีมากมาย แต่ที่มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้เป็นองค์ประกอบในการจัดการศึกษา จำเป็นต้องมีการคัดเลือกโดยการวิเคราะห์และเปรียบเทียบ ซึ่งจะได้ผลเป็นองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบรองภายใต้ขอบเขตของคุณภาพการบริหารและการจัดการคุณภาพ การจัดการเรียนการสอน คุณภาพอาจารย์และบุคลากร คุณภาพนักศึกษาและบัณฑิตได้มีผู้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีผลต่อคุณภาพทางการศึกษาไว้หลายท่าน แอชเวิร์ธและฮาร์วี (Ashworth and Harvey. 1994 : 7-13) ยาร์บูรช์ (Yarbrough. 1983 : 26) สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา (2540 : 55-56) วันชัย ศิริชนะ (2539 : 110) หน่วยศึกษานิเทศก์ (2539) กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์ (2539 : 16-18) สถาบัน

ราชภัฏ (2540 : 6) ซึ่งสมกูล ถาวรกิจ. 2543 : 30 ได้สรุปองค์ประกอบสำคัญ ๆ ที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาตามทฤษฎีที่มีผู้เสนอแนวคิดไว้ดังนี้ คือ

1. การเงินและงบประมาณ
2. อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
3. ปรัชญา นโยบายและจุดมุ่งหมาย
4. วิสัยทัศน์และพันธกิจของสถาบัน
5. การบริหารและการจัดการ
6. การบริการทางการศึกษา
7. การส่งเสริมพัฒนาการควบคุมภายใน
8. การจัดการเรียนการสอน
9. ห้องสมุดและสารสนเทศ
10. หลักสูตรและโครงสร้างหลักสูตร
11. การวิจัย
12. การวัดและประเมินผล
13. แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้
14. อาจารย์และบุคลากรสนับสนุน
15. นักศึกษาและบัณฑิต

4. ตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ

ตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการหรือดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ หมายถึงข้อความหรือคำบ่งบอกถึงความมีคุณภาพโดยละเอียด เห็นได้อย่างชัดเจน (สมกูล ถาวรกิจ. 2543 : 30) อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์ (2540 : 36-39) ให้แนวคิดในการประกันคุณภาพทางวิชาการโดย กำหนดเกณฑ์และดัชนีบ่งชี้คุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ ควบคุม ดูแล ตรวจสอบ และประเมินความมีคุณภาพของสถาบันแต่ละสถาบันว่าจะต้องมีความเป็นไปได้ (Feasible) เหมาะสมและสอดคล้อง (Relevance) กับบริบทของสถาบันตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคม การเมืองของประเทศและจะต้องคำนึงถึงข้อจำกัดต่าง ๆ ของสถาบันด้วย เกณฑ์หรือดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา ควรประกอบด้วยเกณฑ์ในการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลิตผล (Outcomes) ของสถาบันครบทุกด้าน ดังนี้

การประเมินปัจจัยนำเข้า (Inputs)

คุณลักษณะ	ตัวบ่งชี้
ด้านเป้าหมาย ปรัชญา วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	- โปรแกรมการศึกษาตอบสนองความต้องการทางด้านการศึกษา และความต้องการในอนาคต (ตลาดแรงงาน) - ความกระจ่างชัดของวัตถุประสงค์ - ความสอดคล้องของหลักสูตรกับความมุ่งหมาย ประเพณี หรือบริบทของสถาบัน ฯลฯ
ด้านคุณลักษณะของนักศึกษาใหม่ที่เข้าเรียน	- ผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษา - คะแนนสอบเข้า - คะแนนจากแบบทดสอบต่าง ๆ เช่น แบบทดสอบความถนัด ฯลฯ
ด้านคุณภาพของอาจารย์	- คุณวุฒิ - ตำแหน่งทางวิชาการ - ประสบการณ์ - ปริมาณงาน - สัดส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษา - จำนวนอาจารย์ที่มีชื่อเสียงทางด้านวิชาการ ฯลฯ
ด้านการเงิน-งบประมาณ	- การได้รับเงินสนับสนุนอย่างเพียงพอจากมหาวิทยาลัย - จำนวนงบประมาณที่ได้ต่อนักศึกษาเรียนเต็มเวลา - จำนวนงบประมาณสำหรับค่าใช้จ่ายทั่ว ๆ ไป ฯลฯ
ด้านปริมาณ-คุณภาพของทรัพยากร	- จำนวนหนังสือในห้องสมุด - นักศึกษาใช้บริการของห้องสมุดอย่างเต็มที่ - การบริการข้อมูลและข่าวสารทางวิชาการแก่อาจารย์และนักศึกษาได้อย่างเพียงพอและรวดเร็ว

คุณลักษณะ	ตัวบ่งชี้
	- ความเพียงพอและความทันสมัยของอุปกรณ์การเรียน - การสอนและห้องปฏิบัติการตลอดจนอาคารสถานที่ต่าง ๆ ฯลฯ
ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร	- สำนึกในความเป็นผู้ชี้แนะ กล่าวคือ มีทรรศนะหรือมองเห็นในเรื่องของอนาคต - ตระหนักในสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบันและนำมาช่วยในการตัดสินใจ - รู้ถึงข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นและมีโลกทัศน์กว้าง - มีลักษณะของความเป็นผู้สนับสนุนให้มั่นคงขึ้น กล่าวคือยอมรับในผู้เชี่ยวชาญอื่น ๆ - สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้เพื่อผลที่ดีกว่า ใช้อำนาจหรืออิทธิพลไปในทางที่เหมาะสม และการเปลี่ยนแปลงต้องทำทีละน้อยเพื่อความก้าวหน้า - มีสำนึกในพันธกิจที่มีต่องานและบุคคล กล่าวคือ สามารถเผชิญปัญหาต่าง ๆ ได้ - มองปัญหาเป็นสิ่งท้าทาย มีความกระตือรือร้นที่จะ ฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ - มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจ และตระหนักถึงความผิดพลาดของบุคคลอื่น ๆ และหาทางแก้ไขปรับปรุง ฯลฯ
ด้านทุนสนับสนุนงานวิจัย	- การสนับสนุนและมีเงินทุนให้คณาจารย์ทำงานวิจัยอย่างพอเพียง - การหาแหล่งเงินทุนจากภายนอกเพื่อช่วยเหลืออาจารย์ในการทำวิจัย ฯลฯ
ด้านเจ้าหน้าที่ บุคลากรช่วยวิชาการ	- มีเจ้าหน้าที่และบุคลากรช่วยวิชาการพอเพียงและ - เหมาะสมกับหน้าที่ ฯลฯ

การประเมินกระบวนการ (Process)

คุณลักษณะ	ตัวบ่งชี้
ด้านบรรยากาศองค์การ	- ภาวะผู้นำ - การวินิจฉัยสั่งการ - การสร้างแรงจูงใจในองค์การ - การติดต่อสั่งการ - การให้รางวัล ฯลฯ
ด้านการบริหารและการจัดองค์การ	- มีโครงสร้างการจัดองค์การและการบริหารอย่างชัดเจน - มีการกำหนดคุณสมบัติ ประสบการณ์และอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารแต่ละระดับชัดเจน - ลักษณะการบริหารงานที่จะนำพาให้สถาบันการศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศ ฯลฯ
ด้านหลักสูตร รายวิชา และกิจกรรมทางวิชาการต่าง ๆ	- การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนจะต้องสอดคล้องกับเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตและสอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของนักศึกษา - ความพึงพอใจของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อรายวิชาต่าง ๆ - การตัดสินจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก ฯลฯ
ด้านการสอน	- มีการคิดค้นวิธีการสอนใหม่ ๆ ที่มีคุณภาพ - คณาจารย์ได้รับการฝึกอบรมในวิธีการสอนที่เหมาะสมและทันสมัย - อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ประกอบการสอนทันสมัยและมีจำนวนเพียงพอ - มีการประเมินการสอน โดยนักศึกษาและคณาจารย์ด้วยกัน - คณาจารย์มีแรงจูงใจในการสอนโดยดูจากการที่อาจารย์มีความสุขในการสอน - มีทัศนคติที่ดีต่อผู้เรียนและมองนักศึกษา

คุณลักษณะ	ตัวบ่งชี้
	ในลักษณะภาพรวม มิได้มองเฉพาะปัญหาการเรียน - ความสำเร็จของนักศึกษาถือเป็นรางวัลอันมีค่าสำหรับอาจารย์ที่รักการสอน - มีการจัดเตรียมการสอนเป็นอย่างดี - การสอนมีลักษณะให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และต้องสอนในแนวลึกให้ผู้เรียนมีความรู้จริง - สอนให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์และก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ - มีความยุติธรรมและเป็นปรนัยในการประเมินผลผู้เรียน - มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ฯลฯ
ด้านการเรียนของนักศึกษา	- นักศึกษาได้เรียนรู้ในสิ่งที่ผู้สอนต้องการให้เรียนรู้อย่างแท้จริง - ความรู้ในการจัดสรรเวลาของนักศึกษา (Time on Task) ฯลฯ
ด้านกิจกรรมเสริมวิชาการ	- กิจกรรมเสริมจะต้องเหมาะสมกับธรรมชาติของสาขาวิชา - ตัวนักศึกษาจะต้องมีกิจกรรมเสริม เพื่อช่วยเหลือนักศึกษาที่ไม่สามารถเรียนเต็มเวลาหรือมีผลการเรียนอ่อน - อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องมีความรู้ความสามารถและมีจิตใจที่พร้อมจะช่วยเหลือนักศึกษาอย่างแท้จริง ฯลฯ
ด้านงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา	- งานบริการและสวัสดิการในด้านต่าง ๆ ที่สามารถส่งผลให้นักศึกษาและอาจารย์มีความเป็นเลิศทางวิชาการได้ ฯลฯ
ด้านการประเมินผลการเรียน	- มีความยุติธรรม สมเหตุสมผล และเหมาะสม ฯลฯ

คุณลักษณะ	ตัวบ่งชี้
ด้านการพัฒนาคณาจารย์	- มีหน่วยพัฒนาคณาจารย์ - มีกิจกรรมหรือผลงานในอันที่จะช่วยพัฒนาส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการของคณาจารย์ได้อย่างเหมาะสมและเพียงพอ - มีการพัฒนาคณาจารย์ครอบคลุมทั้งด้านการสอน การวิจัย และการบริหาร ฯลฯ
ด้านงานวิจัย บริการวิชาการ	- มีเงินทุนวิจัยมากเพียงพอ - จำนวนงานวิจัยที่ได้ลงพิมพ์และถูกอ้างอิง - งานบริการวิชาการที่เป็นประโยชน์กับชุมชนภายนอกและภายในสถาบัน ฯลฯ
การประเมินสถาบัน (Self-Study)	- มีเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนและเหมาะสม - มีคณะกรรมการดำเนินการประเมินสถาบันตามเกณฑ์ - มีการปรับปรุงสถาบันโดยใช้ผลจากการประเมินสถาบัน ฯลฯ

การประเมินผลิตผล (Outcomes)

คุณลักษณะ	ตัวบ่งชี้
ด้านประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร	- มีการใช้ทรัพยากรได้ตรงตามวัตถุประสงค์ - และมีการใช้อย่างคุ้มค่า เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ฯลฯ
ด้านความรู้ ความสามารถของนักศึกษาทางด้านพุทธิพิสัย	- ความรู้ในเนื้อหาวิชา - ความสามารถทางวิชาการ - ความสามารถในการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ - ทักษะพื้นฐานในการเรียน - ความสามารถพิเศษ - ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา - การได้รับปริญญา - ความสำเร็จในอาชีพ - การงาน - การได้รับรางวัล หรือการยอมรับ ฯลฯ
ด้านความรู้ ความสามารถของนักศึกษาทางด้านทักษะพิสัย	- ความสามารถของนักศึกษาในทักษะทางวิชาชีพ - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติ - จำนวนนักศึกษาที่จบแล้วและได้ทำงานตรงกับสาขาที่เล่าเรียนมา - ความสำเร็จในอาชีพการงาน - การได้รับรางวัลหรือการยอมรับในการปฏิบัติงาน ฯลฯ
ด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ (จิตพิสัย)	- ค่านิยม - ความสนใจทางวิชาการ - มโนทัศน์ต่อตนเอง - ความเชื่อ - ความพึงพอใจในสถาบัน ฯลฯ
ด้านพัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพ และทักษะทางสังคม	- ความเชื่อมั่นในตนเอง - ความรับผิดชอบ - ความเป็นผู้นำ

คุณลักษณะ	ตัวบ่งชี้
	- มนุษยสัมพันธ์ - การสร้างสัมพันธภาพ - การสื่อสาร - การปรับตัวจริยธรรมและคุณธรรม ฯลฯ
ด้านความสำเร็จของอาจารย์	- เกียรติยศ ชื่อเสียง และรางวัลที่อาจารย์ได้รับ - จำนวนอาจารย์ที่มีชื่อเสียง ฯลฯ
ด้านการอ้างอิงผลงานทางวิชาการ	- จำนวนการอ้างอิงผลงานทางวิชาการของอาจารย์ต่อคน (Per Capital) จากเอกสารที่พิมพ์เผยแพร่
ด้านนวัตกรรมด้านหลักสูตรและการสอน	- งานวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมด้านหลักสูตรและการสอน - การได้นำผลการวิจัยมาใช้ปรับปรุงคุณภาพหลักสูตรและการสอน ฯลฯ
ด้านความสามารถในการศึกษาต่อของนักศึกษา	- ปริมาณนักศึกษาที่สามารถเรียนต่อได้ในระดับปริญญาโท ฯลฯ
ด้านความสำเร็จในอาชีพการงานของนักศึกษา	- ข้อมูลจากศิษย์เก่าในเรื่องความสำเร็จในชีวิตและอาชีพการงาน ฯลฯ
ด้านชื่อเสียงของสถาบัน	- ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาให้การยอมรับในคุณภาพของสถาบัน - ชื่อเสียงทางด้านวิชาการของสถาบัน ฯลฯ

เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique)

เดลฟาย เป็นเทคนิคการวิจัยแบบหนึ่งที่ยังไม่มีศัพท์บัญญัติในภาษาไทย เป็นการวิจัยที่ไม่ต้องใช้การทดสอบสมมุติฐาน มีกำเนิดครั้งแรกที่บริษัทแรนด์ (RAND) โดยคณะผู้เชี่ยวชาญของบริษัท นำโดย โอลาฟ เฮลเมอร์ (Olaf Helmer) เมื่อประมาณ พ.ศ.2495 แต่เพิ่งจะเปิดเผยเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ.2505 เป็นเทคนิคการวิจัยเพื่อศึกษาแนวโน้มความเป็นไปได้ โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิผู้มีประสบการณ์สูงหรือผู้เชี่ยวชาญ (Experts) ซึ่งหมายถึงผู้ที่มีทักษะหรือได้ลงมือปฏิบัติงานนั้น ๆ จนได้ผลดีเป็นที่ประจักษ์ชัดแก่หน่วยงานหรือสังคม เป็นผู้มีทัศนเชิงวิทยาศาสตร์และสามารถปฏิบัติการใช้วิชาชีพจนได้รับผลสำเร็จด้วยดี ตลอดจนเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญเป็นเลิศในสาขาวิชาการนั้น ๆ (ชนิตา รักษ์พลเมือง. 2528 : 93) เดลฟายเป็นเทคนิคการสื่อสารระหว่างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน ที่จะได้รับข่าวสารแลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญระหว่างกัน โดยไม่มีการเผชิญหน้ากันโดยตรง แตกต่างจากวิธีการระดมสมอง (Brainstorming) หรือการประชุมกลุ่มแบบอื่น ๆ ซึ่งมีการเผชิญหน้ากันโดยตรง

การใช้เทคนิคเดลฟายเป็นการรวบรวมและสรุปความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยมุ่งให้ได้ข้อมูลที่เป็นความคิดอิสระ ไม่มีแรงกดดันบีบคั้นจากการอภิปรายแบบเผชิญหน้า หรือการก่อกวนจากสถานการณ์หรือการใช้อิทธิพลครอบงำใด จึงทำให้ผู้ร่วมในการวิจัยได้ใคร่ครวญปัญหาทั้งหมดด้วยตนเอง วันชัย ศิริชนะ (2537 : 39 – 40) ได้สรุปลักษณะพื้นฐานวิธีการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิตามแนวคิดของ ไอสเนอร์ (Eisner) ไว้ 4 ประการ คือ

1. เป็นรูปแบบที่มิได้เน้นสัมฤทธิ์ผลของวัตถุประสงค์ตามรูปแบบการประเมินแบบอิงเป้าหมาย (Goal Based Model) หรือการสนองตอบปัญหาและความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องตามรูปแบบการประเมินแบบสนองตอบ (Responsive Model) หรือการรับรองการตัดสินใจแบบการประเมินแบบอิงการตัดสินใจ (Decision – Making Model) แต่การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิจะเน้นการวิเคราะห์ วิจารณ์อย่างลึกซึ้ง เฉพาะในประเด็นที่ถูกนำมาพิจารณาเพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับคุณภาพหรือความเหมาะสมของสิ่งที่ทำการประเมิน

2. เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นความเฉพาะทาง (Specialization) เนื่องจากในการวัดคุณค่าไม่อาจประเมินด้วยเครื่องวัดใด ๆ นอกจากอาศัยการใช้วิจารณญาณของผู้ทรงคุณวุฒิเท่านั้น

3. เป็นรูปแบบการประเมินที่ใช้ตัวบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นเครื่องมือการประเมินผล โดยเชื่อว่าผู้ทรงคุณวุฒินั้นจะมีความเที่ยงธรรมและมีวิจารณญาณที่ดี ทั้งนี้มาตรฐานและเกณฑ์การพิจารณาจะเกิดจากประสบการณ์และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒิ

4. เป็นรูปแบบที่ยอมให้มีความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิตามอัธยาศัยและความถนัดของแต่ละคน นับตั้งแต่การกำหนดประเด็นสำคัญที่พิจารณา การบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการ การเก็บรวบรวมและวินิจฉัยข้อมูล ตลอดจนวิธีการนำเสนอ

นอกจากนี้เดือนจิตต์ จิตต์อารีย์ (2537 : 4) ได้อ้างถึงการใช้เทคนิคเดลฟายในการวิจัยเกี่ยวกับการกำหนดรูปแบบและการแก้ไขปัญหาในสถาบันอุดมศึกษา โดยใช้เทคนิคเดลฟายระหว่างปี ค.ศ.1970 - 1975 ของนักวิจัยสองท่านคือ Huck Feldt. และ Judd. พบว่ามีการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย 5 ด้าน คือ

1. การวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย
2. การวางแผนหลักสูตรและวิเคราะห์ทักษะที่พึงประสงค์
3. การกำหนดเป้าหมายของสถาบัน
4. การประเมินผลการสอนของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา
5. การพยากรณ์อนาคตเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงในการอุดมศึกษา

เมื่อใช้เทคนิคเดลฟายควรต้องคำนึงถึงหลักสำคัญ 9 ประการ ต่อไปนี้ (เดือนจิตต์ จิตต์อารี 2537 : 6)

1. แน่ใจว่าไม่มีวิธีวิจัยอื่นใดที่ธรรมดาและเสียค่าใช้จ่ายน้อย และได้รับผลการวิจัยเท่ากับการใช้เทคนิคเดลฟาย
2. คำนึงถึงเวลาและทรัพยากรให้เพียงพอ
3. เลือกผู้ร่วมโครงการที่สนใจทุ่มเทกับงานและคงเส้นคงวากับจุดมุ่งหมายของงานวิจัย
4. ใช้ถ้อยคำในแบบสอบถามที่ตรงไปตรงมาไม่วกวนหรือรวบรัดจนเกินไป
5. พยายามให้ผู้ร่วมงานเกิดความเข้าใจในจุดมุ่งหมายตรงกัน
6. อย่าละเลยผลการแสดงความคิดเห็นของคนกลุ่มน้อย เมื่อขัดแย้งกับผู้ร่วมงานกลุ่มใหญ่
7. อย่าผลักดันหรือก่อให้เกิดความลำเอียงในหมู่ผู้ร่วมงาน
8. เว้นช่วงระยะระหว่างรอบของการพิจารณา เพื่อสรุปประเด็นและเสนอผลย้อนกลับให้พอเหมาะ เช่น ให้เวลาตอบประมาณ 5 วันและเว้นช่วงรายงานผลประมาณ 3 สัปดาห์
9. พยายามส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานมีกำลังใจในการร่วมโครงการตั้งแต่ต้นจนจบ

ฟาซิโอ (Fazio. 1998 : 289) ได้กล่าวถึงเงื่อนไขสำคัญ 3 ประการ ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย ประกอบด้วย

1. มีเวลาเพียงพอในการเก็บข้อมูลทั้ง 3 รอบ
2. มีความสามารถในการภาษาเพื่อการอธิบายและแปลความหมาย ระหว่างผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญ
3. ความสัมพันธ์และแรงจูงใจในการให้ความร่วมมือของผู้เชี่ยวชาญต่อผู้วิจัย

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพ

ในการบริหารวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาให้มีคุณภาพ จำเป็นที่จะต้องมีการศึกษากลยุทธ์ต่าง ๆ ด้านการพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพ และนำกลยุทธ์นั้นมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางด้านวิชาการ ดังที่อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์ (2536 : 134 - 369) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาดัชนีสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า เกณฑ์หรือกรอบมโนทัศน์ความเป็นเลิศหรือคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาที่มีการอ้างถึงมีทั้งหมด 23 เกณฑ์ ซึ่งครอบคลุมปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการและผลิตผลของสถาบัน เมื่อนำกรอบมโนทัศน์ที่ได้ไปพัฒนาดัชนีสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ของคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยกระบวนการ Ethnographic Delphi Future Research (EDFR) จะได้คุณลักษณะของความเป็นเลิศจำนวน 20 คุณลักษณะ โดยมีดัชนีบ่งชี้ทั้งสิ้น 121 ดัชนี เมื่อนำคุณลักษณะและดัชนีบ่งชี้ที่ได้วิเคราะห์วงล้ออนาคตและตารางปฏิสัมพันธ์จะได้แนวทางพัฒนาสู่ความเป็นเลิศตามดัชนี เมื่อนำมาสร้างภาพ (Scenario) ของดัชนีบ่งชี้ความเป็นเลิศทางวิชาการ จะได้ภาพทั้งหมด 19 ภาพ ซึ่งบรรยายถึงคุณลักษณะของความเป็นเลิศทางวิชาการ ระดับของความเป็นเลิศ และแนวทางพัฒนาสู่ความเป็นเลิศตามคุณลักษณะนั้น ๆ ซึ่งพบว่า ดัชนีที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้เหมาะสม และเป็นประโยชน์

คุณลักษณะของความเป็นเลิศทางวิชาการ ประกอบด้วย คุณลักษณะของปัจจัยเบื้องต้นด้านปรัชญา เป้าหมายของสถาบัน คุณลักษณะของนักศึกษาใหม่ คุณลักษณะของอาจารย์ประจำ คุณลักษณะของผู้บริหาร สถานภาพการเงิน งบประมาณ ทรัพยากรสนับสนุนคุณลักษณะของแหล่งฝึกภาคปฏิบัติ คุณลักษณะของหลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผลสัมฤทธิ์ การบริหาร การพัฒนาคณาจารย์ การจัดดำเนินการให้ผลิตผลงานวิชาการ กิจกรรมนักศึกษาและการประเมินตนเองของสถาบัน สมรรถภาพและเจตคติต่อวิชาชีพของบัณฑิต พัฒนาการด้านบุคลิกภาพ ทักษะทางสังคมของบัณฑิต และผลิตผลด้านวิชาการของสถาบัน

คาร์นาฮาน (Carnahan. 1989) ได้ศึกษาตัวบ่งชี้คุณภาพของวิทยาลัยของรัฐที่จัดการศึกษาระดับ 2 ปี (Public Two-Years Colleges) โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งกำหนดตัวแปรคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาระดับ 2 ปี จำนวน 61 ตัวแปร สอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม คือ อธิการของวิทยาลัยระดับ 2 ปี คณาจารย์ของวิทยาลัยระดับ 2 ปี คณบดีของวิทยาลัยระดับ 2 ปี และผู้นำทางด้านธุรกิจในชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ Analysis of Variance (Anova) พบว่า ตัวบ่งชี้คุณภาพของวิทยาลัยของรัฐที่จัดการศึกษาระดับ 2 ปี เกณฑ์ที่สำคัญมากคือ ผลิตผลที่เป็นนักศึกษา (Student Outcome) และมาตรฐานของการศึกษา ส่วนเกณฑ์ที่มีความสำคัญน้อย คือ คุณลักษณะของอาจารย์และผลงานวิจัย

บลูมิน (Blumin. 1988 : Abstract) ได้ศึกษามิติเกณฑ์และตัวบ่งชี้ในการประเมินคุณภาพของวิทยาลัยชุมชน โดยการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ เริ่มแรกศึกษาเอกสารเพื่อกำหนดมิติในการประเมินคุณภาพ คือ ผลิตผล มูลค่าเพิ่ม (Value - added) เนื้อหา โดยศึกษาจากการวิเคราะห์เอกสาร (Content Analysis) จากเอกสารของวิทยาลัย และรายงานการประเมินตนเองของสถาบัน และจากการสัมภาษณ์อธิการของวิทยาลัยและคณะผู้บริหาร นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย และค่าสหสัมพันธ์ พบว่า 1) การประเมินคุณภาพของสถาบันต้องใช้เกณฑ์หลายมิติ 2) ในการประเมินคุณภาพของวิทยาลัยชุมชน เกณฑ์ที่สำคัญมาก คือ มิติด้านเนื้อหาและทรัพยากร ส่วนมิติที่สำคัญน้อยที่สุด คือ มูลค่าเพิ่ม 3) เกณฑ์ที่ผู้บริหารนำไปใช้ช่วยในการตัดสินใจมากที่สุด คือ เกณฑ์ผลิตผลและเกณฑ์ที่นำไปใช้น้อยที่สุด คือ มูลค่าเพิ่ม 4) ตัวบ่งชี้ในมิติด้านผลิตผล เนื้อหาและทรัพยากรถูกนำมาใช้มากที่สุด 5) เกณฑ์ในการชี้คุณภาพของสถาบันจะแตกต่างกันในแต่ละบริบท 6) ผู้บริหารจะมองคุณภาพในแต่ละด้านแตกต่างกัน แต่ส่วนใหญ่จะมองคุณภาพในลักษณะของการดำเนินการมากที่สุด 7) เมื่อพูดถึงคุณภาพของสถาบัน ส่วนใหญ่มักจะนึกถึงคุณภาพของผลิตผลและชื่อเสียงมากที่สุด

จำเริญรัตน์ เจือจันทร์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านวิชาการของมหาวิทยาลัยเอกชน โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) ซึ่งมีขั้นตอนเริ่มจากการศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ รายงาน วิจัยและนำผลการศึกษานั้นมาใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในมหาวิทยาลัยจำนวน 5 ท่าน ผลการวิจัยปรากฏว่าได้ดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านวิชาการมหาวิทยาลัยเอกชน ที่พึงประสงค์อยู่ในระดับต่าง ๆ จำนวน 194 ดัชนี ดังนี้

1. ดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านปัจจัยนำเข้า : ด้านนักศึกษา มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพอยู่ในระดับดี จำนวน 19 ดัชนี และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ดัชนี ด้านอาจารย์มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 1 ดัชนี และอยู่ในระดับดี จำนวน 26 ดัชนี ด้านหลักสูตรมีดัชนีบ่งชี้คุณภาพอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 8 ดัชนี และอยู่ในระดับดีจำนวน 20 ดัชนี ด้านทรัพยากรและอุปกรณ์ที่ใช้ในการสนับสนุนการเรียนการสอน มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพอยู่ในระดับดีจำนวน 13 ดัชนี ด้านอาคารสถานที่ มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพอยู่ในระดับดีจำนวน 19 ดัชนี

2. ดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านกระบวนการผลิต : ด้านการเรียนการสอน มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 5 ดัชนี และอยู่ในระดับดีจำนวน 15 ดัชนี ด้านการวิจัย มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพอยู่ในระดับดีจำนวน 9 ดัชนี ด้านการรักษามาตรฐาน มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพอยู่ในระดับดี จำนวน 21 ดัชนี ด้านการบริหารจัดการและการควบคุมคุณภาพ มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 2 ดัชนี และอยู่ในระดับดีจำนวน 11 ดัชนี

3. ดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านการผลิต : ด้านพุทธิพิสัย มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพอยู่ในระดับดีจำนวน 5 ดัชนี ด้านจิตพิสัย มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพอยู่ในระดับดีจำนวน 13 ดัชนี ด้านทักษะการปฏิบัติ มีดัชนีบ่งชี้คุณภาพอยู่ในระดับดีจำนวน 6 ดัชนี

เนื่องจากวิทยาลัยนาฏศิลปเป็นสถาบันทางการศึกษาที่เก่าแก่สถาบันหนึ่ง มีอายุได้ 69 ปี ตลอดระยะเวลากว่า 60 ปี ได้ผลิตนักศึกษาสำเร็จการศึกษาหลายสาขา ซึ่งประกอบด้วย

สาขานาฏศิลป์ไทย แบ่งเป็น

แผนกนาฏศิลป์ละคร

แผนกนาฏศิลป์โขน

สาขาดุริยางค์ไทย แบ่งเป็น

แผนกปี่พาทย์

แผนกเครื่องสาย

แผนกคีตศิลป์ไทย (ขับร้องไทยเดิม)

สาขาศิลปสากล แบ่งเป็น

แผนกดุริยางค์สากล

แผนกคีตศิลป์สากล (ขับร้องสากล)

แผนกนาฏศิลป์สากล (บัลเล่ต์)

ผลผลิตของวิทยาลัยนาฏศิลปในสาขาวิชาเหล่านี้ได้ออกไปรับใช้สังคมด้วยการประกอบอาชีพเป็นครูศิลปะ กระจายกันอยู่ทั้งในหน่วยงานของรัฐและเอกชน ในหน่วยงานของรัฐได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร กรมสามัญศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมศิลปากร สถาบัน/มหาวิทยาลัยของรัฐบาล สถาบันราชภัฏ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และสถานศึกษาเอกชน โดยที่ตลาดแรงงานหรือสถานศึกษาส่วนใหญ่ให้การยอมรับในเรื่องของการผลิตนักศึกษา แผนกนาฏศิลป์ละครและแผนกปี่พาทย์ ส่วนแผนกวิชาอื่น ๆ ได้แก่ วิชานาฏศิลป์โขน เครื่องสาย คีตศิลป์ไทย ดุริยางค์สากล คีตศิลป์สากล และนาฏศิลป์สากล สถานศึกษาระดับต่าง ๆ ต้องการครูไปสอนแต่เนื่องจากแต่ละสถานศึกษามีความต้องการครูสอนสาขาวิชาทางด้านเหล่านี้ค่อนข้างน้อย ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตรวจสอบคุณภาพภายใน และคุณภาพภายนอก วิทยาลัยนาฏศิลปจึงมีความจำเป็นต้องมีการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป และเพื่อให้มีแนวทางการประเมินการจัดการเรียนการสอนและใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานด้านวิชาการเพื่อพัฒนาวิทยาลัยนาฏศิลป เพื่อชี้ให้เห็นว่าวิทยาลัยนาฏศิลปมีมาตรฐานด้านวิชาการเป็นที่ยอมรับ จึงต้องมีการวิจัยพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ เพื่อรองรับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพภายในของตนเอง อันจะเป็นพื้นฐานในการรองรับการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก โดยหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องด้านการตรวจสอบ ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจว่า หากวิทยาลัยนาฏศิลปได้ปรับปรุงหรือพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพ ก็จะเป็นการยืนยันแก่ผู้ปกครองตลอดจนนักศึกษาที่จะเข้ามาศึกษาหรือกำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัย หรือแม้แต่ศิษย์เก่าซึ่งได้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว รวมทั้งสังคม

ได้รับทราบว่า วิทยาลัยนาฏศิลปมีคุณภาพทางวิชาการ และพร้อมที่จะรับการตรวจสอบประเมินจากภายนอก

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการสร้างและพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and development) ประกอบด้วยการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพทางวิชาการ ของวิทยาลัยนาฏศิลป

รายละเอียดของการดำเนินการในแต่ละขั้นตอน มีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป

วิธีดำเนินการ

1. แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ได้แกเอกสาร ตำราและบทความที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับคุณภาพและการประกันคุณภาพทางวิชาการ ครอบคลุมเนื้อหาสาระเกี่ยวกับ การประกันคุณภาพการศึกษา ระบบประกันคุณภาพการศึกษา และองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพวิชาการ

ผลการศึกษาค้นคว้าได้องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้คุณภาพ ดังตาราง 1

ตาราง 1 องค์ประกอบหลัก จำนวนองค์ประกอบย่อยและจำนวนตัวบ่งชี้คุณภาพขององค์ประกอบหลัก

องค์ประกอบหลัก	จำนวนองค์ประกอบย่อย	จำนวนตัวบ่งชี้คุณภาพ
1. ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนงาน	2	10
2. การเรียนการสอน	5	30
3. กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา	2	10
4. การวิจัยและงานสร้างสรรค์	2	9
5. การบริการทางวิชาการแก่สังคม	1	5
6. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	1	5
7. การบริหารจัดการ	3	14
8. การเงินและงบประมาณ	1	3
9. ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา	1	4
รวม	18	90

ตาราง 1 จากการศึกษาเอกสาร ตำราและบทความเกี่ยวกับคุณภาพและการประกันคุณภาพได้จำนวนองค์ประกอบหลัก 9 ด้าน คือ ด้านปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนงาน ด้านการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการพัฒนานักศึกษา ด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเงินและงบประมาณ ด้านระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา ได้จำนวนองค์ประกอบย่อย 18 องค์ประกอบย่อย และจำนวนตัวบ่งชี้คุณภาพทั้ง 9 ด้าน รวม 90 ตัวบ่งชี้ ซึ่งตัวบ่งชี้ด้านการเรียนการสอนมีมากที่สุดคือ 30 ตัวบ่งชี้

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นอาจารย์หรือผู้บริหารในวิทยาลัยนาฏศิลปกรุงเทพฯ เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารวิชาการและด้านการเรียนการสอน ซึ่งมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีประสบการณ์การสอนในวิทยาลัยนาฏศิลปกรุงเทพฯ ไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือ

2. มีผลงานทางวิชาการ เช่น เขียนตำรา ทำวิจัย เขียนบทความที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพนาฏศิลป์และดนตรี หรือ

3. เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ตั้งแต่ อาจารย์ 2 ระดับ 7 อาจารย์ 3 ระดับ 8 และ อาจารย์ 3 ระดับ 9 หรือ

4. เป็นผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลปกรุงเทพฯ หรือ บริหารงานวิชาการ ได้แก่ ผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจกรรม หัวหน้าภาควิชา หรือ หัวหน้าหมวดสาขา หรือ

5. เป็นผู้มีประสบการณ์โดยเคยเป็นอาจารย์ หรือ ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่งปัจจุบัน

ตำแหน่งปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
1. ผู้อำนวยการวิทยาลัย	1	4.00
2. ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัย	4	16.00
3. หัวหน้าภาค	1	4.00
4. หัวหน้าหมวดสาขา	5	20.00
5. อาจารย์	12	48.00
6. ผู้เชี่ยวชาญ	2	8.00
รวม	25	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำแนกตามตำแหน่งปัจจุบัน เป็นอาจารย์มากที่สุด ร้อยละ 48.00 รองลงมา หัวหน้าหมวดสาขา จำนวน ร้อยละ 20.00

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนนี้เป็น แบบสอบถาม แบบมาตรส่วนประมาณค่า สอบถามผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพ มีเนื้อหาครอบคลุม องค์ประกอบที่ 1 ด้านปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนงาน องค์ประกอบที่ 2 ด้านการเรียนการสอน องค์ประกอบที่ 3 ด้านกิจกรรมการพัฒนานักศึกษา องค์ประกอบที่ 4 ด้านการวิจัยและระบบสร้างสรรค์ องค์ประกอบที่ 5 ด้านการบริหารทางวิชาการแก่สังคม องค์ประกอบที่ 6 ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม องค์ประกอบที่ 7 ด้านการบริหารจัดการ

องค์ประกอบที่ 8 ด้านการเงินและงบประมาณ องค์ประกอบที่ 9 ด้านระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา

วิธีการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาขอบข่ายของเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา เกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา การพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านวิชาการ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพวิชาการ เพื่อกำหนดกรอบองค์ประกอบหลักทั้ง 9 ด้าน

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์องค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารวิชาการและด้านการเรียนการสอน เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ระดับ อาจารย์ 3 ระดับ 8 และอาจารย์ 3 ระดับ 9 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท และปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัดกรมศิลปากร จำนวน 5 คน

ขั้นที่ 3 นำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มาจัดทำโครงร่างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า

ขั้นที่ 4 นำโครงร่างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 คนได้วินิจฉัยและคัดเลือก

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้วินิจฉัยและคัดเลือกมาปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปสอบถามกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป

วิธีดำเนินการ

1. จัดทำแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ดำเนินการวินิจฉัยและคัดเลือก เป็นแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเป็นฉบับสมบูรณ์ สอบถามเกี่ยวกับระดับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ประกอบด้วย สถานที่ทำงาน วุฒิทางการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ตำแหน่งทางวิชาการ และประสบการณ์ในการสอน

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ ทั้ง 9 องค์ประกอบ ประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนงาน มีองค์ประกอบย่อย 2 องค์ประกอบ 10 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 2 การเรียนการสอน มีองค์ประกอบย่อย 5 องค์ประกอบ 30 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานักศึกษามีองค์ประกอบย่อย 2 องค์ประกอบ 10 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 4 การวิจัยและงานสร้างสรรค์มีองค์ประกอบย่อย 2 องค์ประกอบ 9 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 5 การบริการทางวิชาการแก่สังคมมีองค์ประกอบย่อย 1 องค์ประกอบ 5 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมีองค์ประกอบย่อย 1 องค์ประกอบ 5 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 7 การบริหารจัดการมีองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ 14 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณมีองค์ประกอบย่อย 1 องค์ประกอบ 3 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษามีองค์ประกอบย่อย 1 องค์ประกอบ 4 ตัวบ่งชี้

วิธีการรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

ข้อมูลด้านองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ เก็บจากกลุ่มตัวอย่าง 25 คน โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. จัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง
2. กำหนดให้ส่งแบบสอบถามคืน ตามเวลาที่กำหนด

จำนวนแบบสอบถามที่ส่งให้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 25 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 25 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามวิธีและขั้นตอนต่อไปนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งใช้วัดระดับความคิดเห็นและเจตคติตามแบบของไลเคอร์ต (Likert) จะนำมาหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคำตอบของแต่ละหัวข้อหลักและหัวข้อย่อย เพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นโดยรวมและความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อว่า มีความเหมาะสมที่จะนำมากำหนดเป็นเกณฑ์การประเมินคุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลปในระดับใด

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ จะนำมาหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquatile Range) เพื่อใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาในรอบที่ 3 และใช้ในการอภิปรายผลการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS for windows version 10.0 เพื่อหาค่าทางสถิติ ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าในแต่ละหัวข้อคำถามจะนำมาวิเคราะห์หาค่าต่อไปนี้

1.1 ค่าดัชนีความแม่นตรงเชิงเนื้อหา (Index of Congruence / IC)

1.2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean / $\overline{X}$)

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation / S.D.)

1.4 ค่ามัธยฐาน (Median / Mdn.)

1.5 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquatile Range / IR)

2. เกณฑ์การแปลผลค่าทางสถิติกำหนดไว้ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาค่าความแม่นตรงเชิงเนื้อหา โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตร ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดผลและประเมินผล รวม 5 คน เป็นผู้ประเมินในแต่ละข้อ หากข้อใดที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามีความแม่นตรงเชิงเนื้อหา เหมาะสมที่จะนำไปใช้ได้ ให้น้ำหนักคะแนน = 1 หากไม่เหมาะสมให้น้ำหนักคะแนน = - 1 หากไม่แน่ใจให้น้ำหนักคะแนน = 0 นำผลรวมน้ำหนักคะแนนในแต่ละข้อมาหารด้วยจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิค่าความแม่นตรงเชิงเนื้อหา (IC) ที่ยอมรับได้ คือสูงกว่า 0.5

2.2 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า เมื่อคำนวณหาค่าเฉลี่ยรายข้อและค่าเฉลี่ยรวมแต่ละด้านแล้วแปลผลตามเกณฑ์ต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21 - 5.00 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าตัวบ่งชี้นั้นมีความเหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41 - 4.20 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าตัวบ่งชี้นั้นมีความเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61 - 3.40 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าตัวบ่งชี้นั้นมีความเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81 - 2.60 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าตัวบ่งชี้นั้นมีความเหมาะสมน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.80 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าตัวบ่งชี้นั้นมีความเหมาะสมน้อยมาก

2.3 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า เมื่อคำนวนการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแต่ละข้อแล้ว จะพิจารณาข้อที่มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ต่ำกว่า 1.20 ซึ่งมีการกระจายของคะแนนน้อย เป็นเกณฑ์การยอมรับแสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามข้อนั้นมีความคิดเห็นสอดคล้องกันตามเกณฑ์ ยอมรับได้

2.4 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า เมื่อคำนวณหาค่ามัธยฐานแต่ละข้อแล้ว แปลผลตามเกณฑ์ดังนี้

ค่ามัธยฐานระหว่าง 4.21 - 5.00 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อนั้นมีความเหมาะสมมากที่สุด
ค่ามัธยฐานระหว่าง 3.41 - 4.20 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อนั้นมีความเหมาะสมมาก
ค่ามัธยฐานระหว่าง 2.61 - 3.40 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อนั้นมีความเหมาะสมปานกลาง
ค่ามัธยฐานระหว่าง 1.81 - 2.60 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อนั้นมีความเหมาะสมน้อย
ค่ามัธยฐานระหว่าง 1.00 - 1.80 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อนั้นมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ค่ามัธยฐานที่กำหนดเป็นเกณฑ์การยอมรับในการวิจัยครั้งนี้ต้องสูงกว่า 2.60

2.5 แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า เมื่อคำนวณหาค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) แต่ละข้อจากคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ได้พิจารณาความสอดคล้องด้านความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญตามเกณฑ์ต่อไปนี้

ค่า IR สูงกว่า 3.00 แสดงว่าคำตอบของผู้เชี่ยวชาญไม่มีความสอดคล้องกัน
ค่า IR ระหว่าง 2.00 - 2.99 แสดงว่าคำตอบของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันต่ำ
ค่า IR ระหว่าง 1.01 - 1.99 แสดงว่าคำตอบของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันปานกลาง
ค่า IR ระหว่าง 0.51 - 1.00 แสดงว่าคำตอบของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันสูง
ค่า IR ต่ำกว่า 0.50 แสดงว่าคำตอบของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันสูงมาก

ค่าสอดคล้อง (IR) ที่กำหนดเป็นเกณฑ์ยอมรับในการวิจัยครั้งนี้ มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่ไม่เกิน 1.50

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพทางวิชาการ ของวิทยาลัยนาฏศิลป โดยใช้เทคนิคการสนทนาแบบ Focus Group โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน

วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพทางวิชาการ ของวิทยาลัยนาฏศิลป

วิธีดำเนินการ

1) กำหนดเค้าโครงของแบบสนทนา โดยยึดวัตถุประสงค์ของการวิจัย

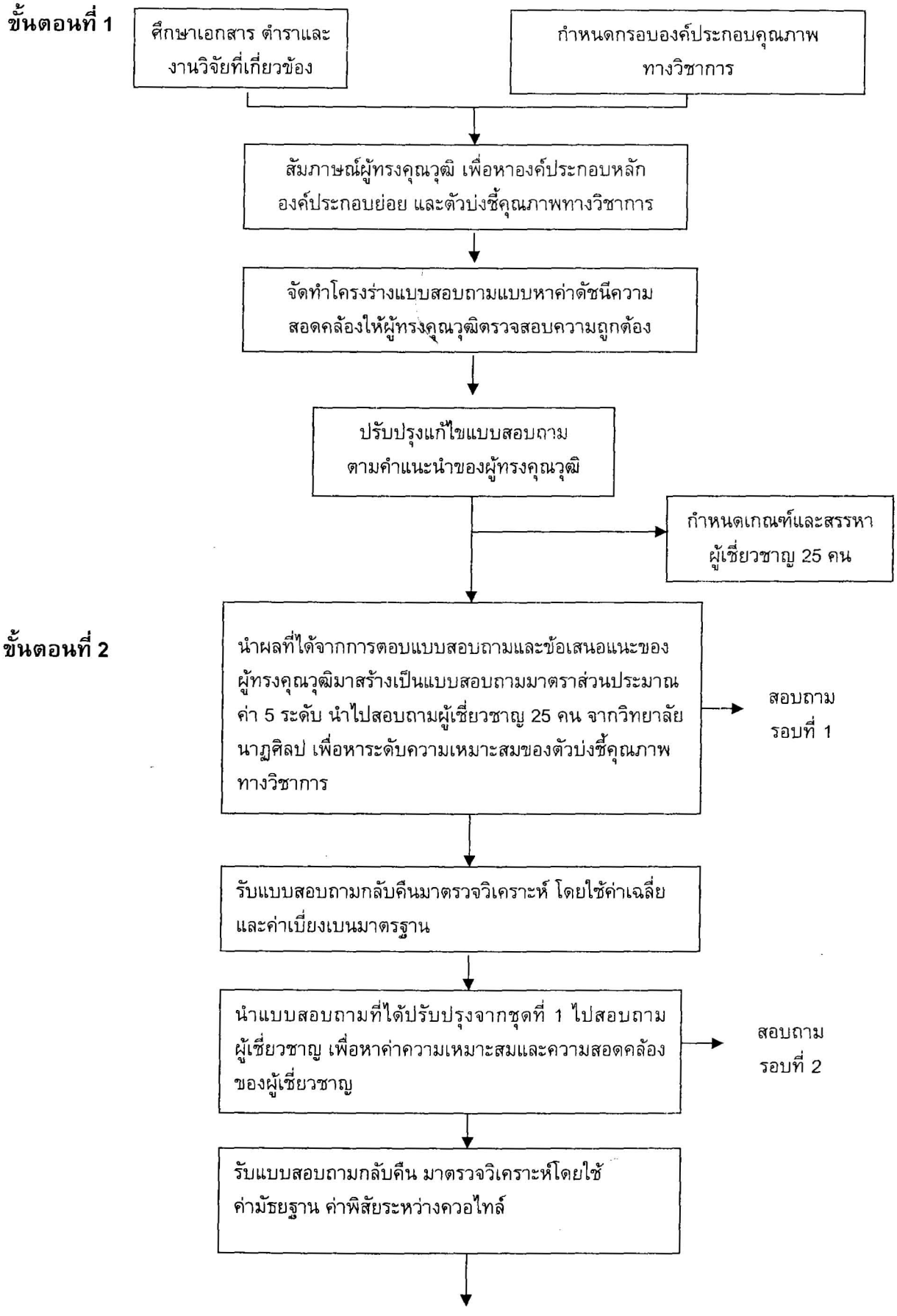
2) สร้างข้อคำถามตามเค้าโครงมาตรฐานการศึกษาของคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งได้กำหนดกรอบมาตรฐานการศึกษาไว้ 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านปัจจัยนำเข้า มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านผลผลิต

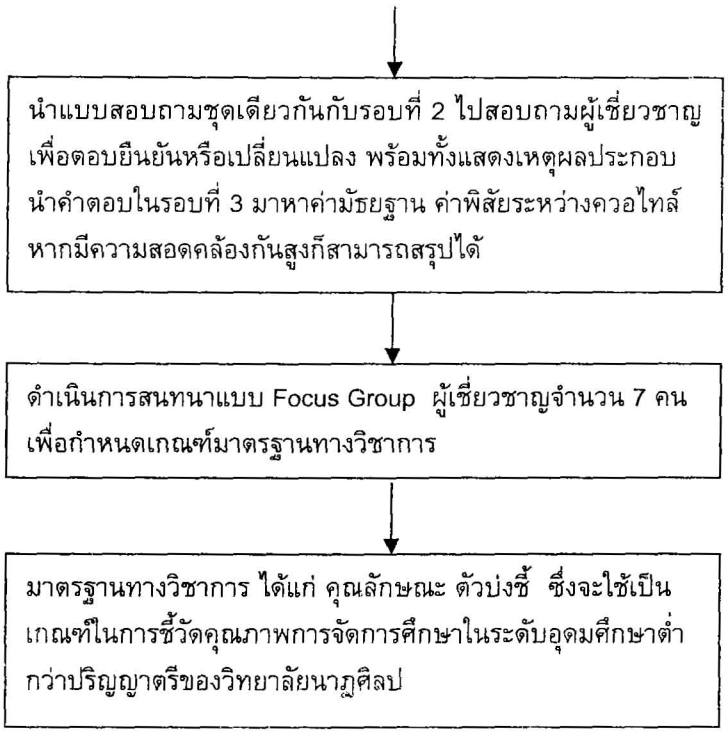
3) นำข้อคำถามที่ได้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ตรวจสอบความเหมาะสมตามวัตถุประสงค์และกรอบของเค้าโครงเรื่อง แล้วนำมาปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสม

4) วิธีการสนทนากลุ่ม ดำเนินการตามหลักการสนทนา คือ มีการสร้างความคุ้นเคยในหัวเรื่องการสนทนา การตั้งคำถามหลักตามเค้าโครงการบันทึก เริ่มสนทนาตามเนื้อหาและข้อคำถาม มีการจดบันทึกลงในแบบบันทึก (วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์ และโยธิน แสวงดี. 2531 : 5)

5) วิเคราะห์ข้อมูล โดยพิจารณาเนื้อหาที่ได้จดบันทึกไว้ โดยรวบรวมและแยกตามประเด็นที่ต้องการในกรอบที่กำหนดไว้ แล้วสรุปเนื้อหาเปรียบเทียบคำตอบของผู้เชี่ยวชาญที่ตอบในครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2

การดำเนินการวิจัย การพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป แสดงในภาพประกอบ 9

ขั้นตอนที่ 1
ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
กำหนดกรอบองค์ประกอบคุณภาพทางวิชาการ
สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อหาองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ
จัดทำโครงร่างแบบสอบถามแบบหาค่าดัชนีความสอดคล้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้อง
ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ
กำหนดเกณฑ์และสรรหาผู้เชี่ยวชาญ 25 คน
ขั้นตอนที่ 2
นำผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาสร้างเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ นำไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญ 25 คน จากวิทยาลัยนาฏศิลป เพื่อหาระดับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ
สอบถามรอบที่ 1
รับแบบสอบถามกลับคืนมาตรวจวิเคราะห์ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงจากชุดที่ 1 ไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาค่าความเหมาะสมและความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
สอบถามรอบที่ 2
รับแบบสอบถามกลับคืน มาตรวจวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ภาพประกอบ 9 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย การพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัยโดยการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความแม่นตรงเชิงเนื้อหา (IC – Index of Congruence) ของแบบสอบถาม เรื่อง ระดับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป จากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารวิชาการและด้านการเรียนการสอน จำนวน 5 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์หาระดับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ ของวิทยาลัยนาฏศิลป โดยใช้เทคนิคการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ (Delphi Technique) จำนวน 3 รอบ

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 เป็นการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพทางวิชาการ มาสร้างเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารวิชาการและด้านการเรียนการสอน จำนวน 5 คน เป็นผู้ประเมินความแม่นตรงในการวัด แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความแม่นตรงเชิงเนื้อหา (IC) ดังต่อไปนี้

แบบสอบถามเรื่อง “ระดับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ เพื่อการประเมินคุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป” แบ่งเป็น 9 องค์ประกอบ ประกอบด้วย

1. ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนงาน
2. การเรียนการสอน
3. กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา
4. การวิจัยและงานสร้างสรรค์
5. การบริการทางวิชาการแก่สังคม
6. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
7. การบริหารจัดการ
8. การเงินและงบประมาณ
9. ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา

ทั้ง 9 องค์ประกอบ มีตัวบ่งชี้รวมทั้งสิ้น 90 ข้อ

ผลการวิเคราะห์เพื่อหาค่าดัชนีความแม่นตรงเชิงเนื้อหา (IC) จากแบบสอบถาม ระดับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ เพื่อใช้ประเมินคุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการบริหารวิชาการและด้านการเรียนการสอน จำนวน 5 คน เป็นผู้ประเมิน มีตัวบ่งชี้คุณภาพ จำนวน 90 ข้อ ได้ค่าดัชนีความแม่นตรงเชิงเนื้อหา (IC) แต่ละองค์ประกอบดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าดัชนีความแม่นตรงเชิงเนื้อหา

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าดัชนีความแม่นตรงเชิงเนื้อหา (IC)	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
องค์ประกอบที่ 1 "ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจและแผนงาน		1. ไม่ควรกำหนดตัวบ่งชี้ไว้ละเอียดมากเกินไป 2. ควรรีบดำเนินการในส่วนของการจัดตั้งองค์กรเพื่อการประเมินคุณภาพ ภายใน
1.1 ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ		
1.1.1 มีปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจเป็นลายลักษณ์อักษร	.80	
1.1.2 มีปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจที่สอดคล้องกัน	.60	
1.1.3 ครอบคลุมภารกิจหลักทั้ง 4 ด้าน (สอน วิจัย / สร้างสรรค์ บริการสังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม)	.40	
1.1.4 มีการเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ	.40	
1.1.5 มีกลไกที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาโดยบุคลากรมีส่วนร่วม	.80	
1.2 แผนงาน		
1.2.1 มีแผนงานเป็นลายลักษณ์อักษรคลอบคลุมภารกิจ	.80	

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าดัชนีความแม่นตรงเชิงเนื้อหา (IC)	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
1.2.2 มีแผนงานที่สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจของวิทยาลัย	.60	
1.2.3 มีการจัดทำแผนโดยบุคลากรมีส่วนร่วม	.60	
1.2.4 มีแผนงานที่เป็นระบบชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้	.40	
1.2.5 มีการติดตาม ประเมินผล และนำผลมาปรับปรุง	.20	
องค์ประกอบที่ 2 “การเรียนการสอน”		
2.1 หลักสูตร		
2.1.1 มีหลักสูตรที่ผ่านเกณฑ์ที่ได้มาตรฐานของหน่วยงานที่รับผิดชอบ	1	
2.1.2 มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์และพันธกิจของวิทยาลัย	.80	
2.1.3 มีหลักสูตรสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ	.80	
2.1.4 มีการประเมินหลักสูตรทุก 3 ปี และนำผลมาปรับปรุง	.40	
2.2 นักศึกษา		
2.2.1 มีการกำหนดคุณสมบัติของนักศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตร	.60	
2.2.2 มีระบบการคัดเลือกที่ชัดเจนและสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวง	.80	
2.2.3 มีการประเมินระบบการคัดเลือกนักศึกษา และนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข	.00	

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้		ค่าดัชนีความแม่นตรงเชิงเนื้อหา (IC)	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
2.2.4	มีการติดตามและประเมินคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาและนำผลมาใช้ปรับปรุงการจัดการศึกษา	.40	
2.3 ครู / อาจารย์			
2.3.1	มีครู / อาจารย์ที่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับหลักสูตร	.80	
2.3.2	มีระบบการคัดเลือกครู / อาจารย์ ที่มีความโปร่งใส	.80	
2.3.3	มีการกำหนดภาระงาน ผลงานทางวิชาการของครู / อาจารย์ ชัดเจน	.80	
2.3.4	มีระบบการพัฒนาทางวิชาการ และการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู / อาจารย์	.60	
2.3.5	มีระบบการตอบแทนและยกย่องเชิดชูเกียรติครู / อาจารย์	.60	
2.4 กระบวนการเรียนการสอน			
2.4.1	มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร	1	
2.4.2	มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1	
2.4.3	มีการจัดประสบการณ์วิชาชีพเพื่อพัฒนาทักษะของนักศึกษา	.80	
2.4.4	มีครู / อาจารย์ ที่ปรึกษานักศึกษา	1	
2.4.5	มีการประเมินการสอนโดยนักศึกษา ผู้บริหาร และนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน	.40	

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้		ค่าดัชนีความแม่นตรงเชิงเนื้อหา (IC)	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
2.5 ปัจจัยเกื้อหนุน			
2.5.1	มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องแสดงผลงาน ห้องสมุด หอประชุม ห้องพยาบาล และห้องแนะแนว	.80	
2.5.2	มีอาคารและสถานที่เพียงพอและเหมาะสม	.20	
2.5.3	มีหน่วยงานสนับสนุนรับผิดชอบอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน	.20	
2.5.4	มีอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนเพียงพอและเหมาะสม	.40	
2.5.5	มีกระบวนการดำเนินงานทุนการศึกษา	1	
2.5.6	มีการประเมินและพัฒนาปัจจัยเกื้อหนุน	.60	
องค์ประกอบที่ 3 "กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา"			
3.1 กิจกรรมพัฒนานักศึกษา			
3.1.1	มีนโยบายการพัฒนานักศึกษา	.20	
3.1.2	มีหน่วยงานพัฒนานักศึกษา	.20	
3.1.3	มีกิจกรรมพัฒนาที่สอดคล้องกับนโยบายของวิทยาลัยนาฏศิลป	.80	
3.1.4	มีองค์กร / ชมรม / เครือข่ายนักศึกษาดำเนินการ	.60	
3.1.5	มีการประเมินผลการดำเนินงานต่าง ๆ และนำผลการประเมินมาแก้ไขปรับปรุง	.20	
3.2 ครู / อาจารย์ ที่ปรึกษา			
3.2.1	มีที่ปรึกษาสโมสร/ กิจกรรม / ชมรม	.80	

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าดัชนีความแม่นตรงเชิงเนื้อหา (IC)	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
3.2.2 มีการกำหนดภาระหน้าที่ของครู / อาจารย์ที่ปรึกษา	1	
3.2.3 มีการดำเนินงานตามภาระหน้าที่	.60	
3.2.4 มีการติดตาม ประเมินผล และสรุปผลการดำเนินงานของครู / อาจารย์ที่ปรึกษา	.40	
3.2.5 มีการนผลการสรุปการดำเนินงานมาพัฒนากิจกรรมการให้คำปรึกษา	.40	
องค์ประกอบที่ 4 “การวิจัยและงานสร้างสรรค์”		
4.1 นโยบายและการดำเนินงาน		
4.1.1 มีนโยบายและแผนงานที่สอดคล้องกับพันธกิจ	.60	
4.1.2 มีคณะกรรมการพิจารณาการวิจัย / งานสร้างสรรค์	.40	
4.1.3 มีการดำเนินงานตามแผนงาน	.20	
4.1.4 มีการจัดหาแหล่งทุนสนับสนุนงานวิจัย / งานสร้างสรรค์	.20	
4.1.5 มีการติดตามประเมินการดำเนินงานวิจัย / งานสร้างสรรค์	.00	
4.2 ผลงานวิจัย / งานสร้างสรรค์		
4.2.1 มีผลงานวิจัย / งานสร้างสรรค์ของครู / อาจารย์ / นักศึกษา	.80	
4.2.2 มีแผนงานเผยแพร่ผลงานวิจัย / งานสร้างสรรค์	.40	
4.2.3 มีการคัดเลือกและประกอบเกียรติคุณผลงานวิจัย / งานสร้างสรรค์ดีเด่น	.20	

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าดัชนีความแม่นตรงเชิงเนื้อหา (IC)	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
4.2.4 มีการตีพิมพ์ เผยแพร่ผลงานวิจัย / งานสร้างสรรค์	.20	
4.2.5 มีการนำผลงานวิจัย / งานสร้างสรรค์ไปใช้	.40	
องค์ประกอบที่ 5 การบริการทางวิชาการแก่สังคม		
5.1 การบริการทางวิชาการแก่สังคม		
5.1.1 มีแผนงานและโครงสร้างซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจ	.60	
5.1.2 มีการดำเนินงานตามแผน	.60	
5.1.3 มีการควบคุมกำกับการดำเนินงาน	.20	
5.1.4 มีการประเมินผลจัดทำรายงานและเผยแพร่	.40	
5.1.5 มีการปรับปรุงแผนงานและโครงการตามผลการประเมิน	.40	
องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม		
6.1 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม		
6.1.1 มีแผนงานและโครงการที่ส่งเสริมให้นักศึกษา ครู / อาจารย์ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	1	
6.1.2 มีการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการ	.80	
6.1.3 มีการควบคุมกำกับการดำเนินงาน	.60	
6.1.4 มีการประเมินผลและจัดทำรายงาน	.60	
6.1.5 มีการปรับปรุงแผนงานและโครงการตามผลการประเมิน	.20	
องค์ประกอบที่ 7 การบริหารจัดการ		
7.1 นโยบายการบริหารและเผยแพร่		

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้			ค่าดัชนีความแม่นตรงเชิงเนื้อหา (IC)	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
	7.1.1	มีนโยบายการบริหารที่ชัดเจนและสอดคล้องกับพันธกิจ	.60	
	7.1.2	บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย	.20	
	7.1.3	มีแผนการดำเนินงาน	.80	
	7.1.4	มีการปฏิบัติงานอย่างสอดคล้องกับแผนที่วางไว้	.40	
	7.1.5	มีการประเมินและปรับปรุงนโยบายและแผนอย่างต่อเนื่อง	.40	
7.2	ระบบการบริหาร			
	7.2.1	มีโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจน	1	
	7.2.2	มีระบบการบริหารและระเบียบการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกภารกิจหลัก	.80	
	7.2.3	มีการบริหารโดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากร	.40	
	7.2.4	มีรายงานการประเมินผลการบริหารงานและประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรทราบ	.00	
	7.2.5	มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงระบบบริหารงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ	.20	
7.3	บุคลากร			
	7.3.1	มีระเบียบการคัดเลือกและปูนบำเหน็จรางวัลแก่บุคคลากร	.60	
	7.3.2	มีการกำหนดขอบข่ายงาน อำนาจและภาระหน้าที่ของบุคคลากรอย่างชัดเจนในทุกระดับ	.60	

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าดัชนีความแม่นตรงเชิงเนื้อหา (IC)	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
7.3.3 มีระบบพัฒนาบุคลากร	.80	
7.3.2 มีการกำหนดขอบข่ายงาน อำนาจและภาระหน้าที่ของบุคคลากรอย่างชัดเจนในทุกระดับ	.60	
7.3.3 มีระบบพัฒนาบุคลากร	.80	
7.3.4 มีสวัสดิการที่ดีและยุติธรรมให้บุคลากรทุกระดับ	.80	
7.3.5 มีการติดตามการประเมินผลและปรับปรุงการทำงาน	.60	
องค์ประกอบที่ 8 “การเงินและงบประมาณ”		
8.1 ระบบบริหารการเงินและงบประมาณ		
8.1.1 มีนโยบายและแผนการบริหารการเงินและงบประมาณ	1	
8.1.2 มีระบบการจัดสรรงบประมาณ	1	
8.1.3 มีการแสวงหาแหล่งเงินทุน	.60	
8.1.4 มีการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักศึกษา	.60	
8.1.5 มีการติดตาม ตรวจสอบการใช้งบประมาณ	.60	
องค์ประกอบที่ 9 “ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา”		
9.1 กิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา		
9.1.1 มีนโยบายและแผนการประกันคุณภาพการศึกษา	.60	
9.1.2 มีองค์กรหรือคณะกรรมการรับผิดชอบ	.20	
9.1.3 มีการดำเนินงานตามแผน	.40	

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้		ค่าดัชนีความแม่นตรงเชิงเนื้อหา (IC)	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
9.1.4	บุคลากรทุกระดับโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารระดับสูงเข้าใจและให้ความสำคัญต่อการประกันคุณภาพการศึกษา	.60	
9.1.5	มีการติดตามประเมินประโยชน์ และประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพ และปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามสภาวะ	.20	

จากตาราง 3 พบว่า องค์ประกอบที่ 1 ตัวบ่งชี้ 1 .1.3 ครอบคลุมภารกิจหลักทั้ง 4 ด้าน (สอน วิจัย / สร้างสรรค์ บริการสังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม) (IC = 0.40) ตัวบ่งชี้ 1.1.4 มีการเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ (IC = 0.40) ตัวบ่งชี้ 1.2.4 มีแผนงานที่เป็นระบบชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้ (IC = 0.40) ตัวบ่งชี้ 1.2.5 มีการติดตาม ประเมินผล และนำผลมาปรับปรุง (IC = 0.20) องค์ประกอบที่ 2 ตัวบ่งชี้ 2.1.4 มีการประเมินหลักสูตรทุก 3 ปี และนำผลมาปรับปรุง (IC = 0.40) ตัวบ่งชี้ 2.2.3 มีการประเมินระบบการคัดเลือกนักศึกษา และนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข (IC = 0.00) ตัวบ่งชี้ 2.2.4 มีการติดตามและประเมินคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาและนำผลมาใช้ปรับปรุงการจัดการศึกษา (IC = 0.40) ตัวบ่งชี้ 2.4.5 มีการประเมินการสอนโดยนักศึกษาผู้บริหาร และนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน (IC = 0.40) ตัวบ่งชี้ 2.5.2 มีอาคารและสถานที่เพียงพอและเหมาะสม (IC = 0.20) ตัวบ่งชี้ 2.5.3 มีหน่วยงานสนับสนุนรับผิดชอบอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน (IC = 0.20) ตัวบ่งชี้ 2.5.4 มีอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนเพียงพอและเหมาะสม (IC = 0.40) องค์ประกอบที่ 3 ตัวบ่งชี้ 3.1.1 มีนโยบายการพัฒนานักศึกษา (IC = 0.20) ตัวบ่งชี้ 3.1.2 มีหน่วยงานพัฒนานักศึกษา (IC = 0.20) ตัวบ่งชี้ 3.1.5 มีการประเมินผลการดำเนินงานต่าง ๆ และนำผลการประเมินมาแก้ไขปรับปรุง (IC = 0.20) ตัวบ่งชี้ 3.2.4 มีการติดตาม ประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงานของครู / อาจารย์ที่ปรึกษา (IC = 0.40) ตัวบ่งชี้ 3.2.5 การนำผลการสรุปการดำเนินงานมาพัฒนากิจกรรมการให้คำปรึกษา (IC = 0.40) องค์ประกอบที่ 4 ตัวบ่งชี้ 4.1.2 มีคณะกรรมการพิจารณาการวิจัย/งานสร้างสรรค์ (IC = 0.40) ตัวบ่งชี้ 4.1.3 มีการดำเนินงานตามแผนงาน (IC = 0.20) ตัวบ่งชี้ 4.1.4 มีการจัดหาแหล่งทุนสนับสนุนงานวิจัย / งานสร้างสรรค์ (IC = 0.20)

ตัวบ่งชี้ 4.1.5 มีการติดตามประเด็นการดำเนินงานวิจัย / งานสร้างสรรค์ (IC = 0.00) ตัวบ่งชี้ 4.2.2 มีแผนงานเผยแพร่ผลงานวิจัย / สร้างสรรค์ (IC = 0.40) ตัวบ่งชี้ 4.2.3 มีการคัดเลือกและประกาศเกียรติคุณผลงานวิจัย / งานสร้างสรรค์ดีเด่น (IC = 0.20) ตัวบ่งชี้ 4.2.4 มีการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัย / งานสร้างสรรค์ (IC = 0.20) ตัวบ่งชี้ 4.2.5 มีการนำผลการวิจัย / งานสร้างสรรค์ไปใช้ (IC = 0.40) องค์ประกอบที่ 5 ตัวบ่งชี้ 5.1.3 มีการควบคุมกำกับการดำเนินงาน (IC = 0.20) ตัวบ่งชี้ 5.1.4 มีการประเมินผล จัดทำรายงานและเผยแพร่ (IC = 0.40) ตัวบ่งชี้ 5.1.5 มีการปรับปรุงแผนงานและโครงการตามผลการประเมิน (IC = 0.40) องค์ประกอบที่ 6 ตัวบ่งชี้ 6.1.5 มีการปรับปรุงแผนงานและโครงการตามผลการประเมิน (IC = 0.20) องค์ประกอบที่ 7 ตัวบ่งชี้ 7.1.2 บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย (IC = 0.2.0) ตัวบ่งชี้ 7.1.4 มีการปฏิบัติงานอย่างสอดคล้องกับแผนที่วางไว้ (IC = 0.40) ตัวบ่งชี้ 7.1.5 มีการประเมินและปรับปรุงนโยบายและแผนอย่างต่อเนื่อง (IC = 0.40) ตัวบ่งชี้ 7.2.3 มีการบริหารโดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากร (IC = 0.40) ตัวบ่งชี้ 7.2.4 มีรายงานการประเมินผลการบริหารงานและประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรทราบ (IC = 0.00) ตัวบ่งชี้ 7.2.5 มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงระบบบริหารงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ (IC = 0.20) องค์ประกอบที่ 9 ตัวบ่งชี้ 9.1.2 มีองค์กรหรือคณะกรรมการรับผิดชอบ (IC = 0.20) ตัวบ่งชี้ 9.1.3 มีการดำเนินงานตามแผน (IC = 0.40) ตัวบ่งชี้ 9.1.5 มีการติดตามประเมินประโยชน์และประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพและปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามสภาวะ (IC = 0.20) มีค่า IC ต่ำกว่า 0.50 แสดงว่าตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีค่าดัชนีความแม่นตรงเชิงเนื้อหาต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ต้องมีการปรับเปลี่ยนแก้ไขหรือตัดออก

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 การวิเคราะห์หาระดับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ ของวิทยาลัยนาฏศิลป โดยใช้เทคนิคการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ (Delphi Technique) จำนวน 25คน ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้วิเคราะห์หาค่าดัชนีความแม่นตรงเชิงเนื้อหาต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ 0.50 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่ยอมรับได้ มาทำการปรับปรุงแก้ไข และนำข้อคำถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาและปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ ได้ ตัวบ่งชี้คุณภาพรวม 92 ข้อ แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

แบบสอบถามเรื่อง "ระดับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป" มี 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานที่ทำงาน วุฒิการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์ในการสอน

ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ ทั้ง 9 องค์ประกอบ ซึ่งจะนำไปเป็นตัวดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ เมื่อใช้ในการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป ประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนงาน
องค์ประกอบที่ 2 การเรียนการสอน
องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา
องค์ประกอบที่ 4 การวิจัยและงานสร้างสรรค์
องค์ประกอบที่ 5 การบริการทางวิชาการแก่สังคม
องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
องค์ประกอบที่ 7 การบริหารจัดการ
องค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณ
องค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงสถานภาพผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานที่ทำงาน วิทยาลัยนาฏศิลป กรุงเทพ	25	100.00
ภาควิชา		
นาฏศิลป์	7	28.00
ดุริยางค์ไทย	6	24.00
ศิลปสากล	6	24.00
สามัญ	6	24.00
2. วุฒิทางการศึกษา		
ปริญญาโท	13	52.00
ปริญญาตรี	12	48.00
3 ตำแหน่งปัจจุบัน		
ผู้อำนวยการวิทยาลัย	1	4.00
ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัย	4	16.00

ตาราง 4 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
หัวหน้าภาค	1	4.00
หัวหน้าหมวด	5	20.00
อาจารย์	12	50.00
ผู้เชี่ยวชาญ	2	8.00
4. ตำแหน่งทางวิชาการ		
อาจารย์ 3 ระดับ 9	1	4.00
อาจารย์ 3 ระดับ 8	6	24.00
อาจารย์ 2 ระดับ 7	18	72.00
5. ประสบการณ์การสอนในวิทยาลัยนาฏศิลป		
15 ปี - 20 ปี	2	8.00
21 ปี - 25 ปี	8	32.00
26 ปี - 30 ปี	9	36.00
มากกว่า 30 ปีขึ้นไป	6	24.00

จากตาราง 4 พบว่าผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในภาควิชานาฏศิลป์ (ร้อยละ 28.00) ภาควิชาดุริยางค์ไทย (ร้อยละ 24.00) ภาควิชาศิลปะสากล (ร้อยละ 24.00) ภาควิชาสามัญ (ร้อยละ 24.00) วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท (ร้อยละ 52.00) ระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 48.00) ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัย (ร้อยละ 4.00) ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัย (ร้อยละ 16.00) หัวหน้าภาค (ร้อยละ 4.00) หัวหน้าหมวด (ร้อยละ 20.00) อาจารย์ (ร้อยละ 48.00) ผู้เชี่ยวชาญ (ร้อยละ 8.00) มีตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ 3 ระดับ 9 (ร้อยละ 4.00) อาจารย์ 3 ระดับ 8 (ร้อยละ 24.00) อาจารย์ 2 ระดับ 7 (ร้อยละ 72.00) มีประสบการณ์การสอนในวิทยาลัยนาฏศิลป 15-20 ปี (ร้อยละ 8.00) มากกว่า 30 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 24.00)

ตอนที่ 2 ผลจากการวิเคราะห์หาระดับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป โดยใช้เทคนิคการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 รอบ

การวิเคราะห์ข้อมูลคำตอบของผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 1

การวิเคราะห์ข้อมูลในรอบนี้ เป็นการวิเคราะห์หาดัชนีความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ เพื่อใช้ประเมินคุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวบ่งชี้แต่ละข้อที่ผู้เชี่ยวชาญตอบในรอบที่ 1 เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามในรอบต่อไป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการที่ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามในรอบที่ 1

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสม $(\bar{X})$	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
องค์ประกอบที่ 1 ตัวบ่งชี้ด้าน "ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนงาน" ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในระดับใด		
1.1 ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจ		
1.1.1 มีปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์และพันธกิจเป็นลายลักษณ์อักษร	3.90	1.10
1.1.2 มีปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สอดคล้องกัน	3.72	1.07
1.1.3 มีวิสัยทัศน์ครอบคลุมภาระงานทั้ง 4 ด้าน (สอนวิจัย / สร้างสรรค์ บริการสังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	3.54	1.01
1.1.4 ภาระงานมีความสอดคล้องกับนโยบายและแนวปฏิบัติของหน่วยงานต้นสังกัด	3.72	0.98
1.1.5 ผู้บริหาร อาจารย์ส่วนใหญ่มีความเป็นผู้นำและวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สามารถชี้แนะและสำนึกในพันธกิจ	3.27	1.07

ตาราง 5 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสม $(\overline{X})$	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
1.2 แผนงาน		
1.2.1 มีแผนงานเป็นลายลักษณ์อักษรครอบคลุมภารกิจงานทั้ง 4 ด้าน	3.36	1.04
1.2.2 มีแผนงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของวิทยาลัยอย่างชัดเจน	3.18	1.05
1.2.3 มีการจัดทำแผนงานโดยบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	3	1.30
1.2.4 มีการกำหนดแผนงานอย่างเป็นระบบ	3.09	1.23
1.2.5 มีการติดตาม ประเมินผล และนำผลมาปรับปรุงพัฒนา	2.72	1.31
องค์ประกอบที่ 2 ตัวบ่งชี้คุณภาพ "การเรียนการสอน" ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในระดับใด		
2.1 หลักสูตร		
2.1.1 มีหลักสูตรที่ผ่านเกณฑ์ที่ได้มาตรฐานของหน่วยงานที่รับผิดชอบ	4.09	0.97
2.1.2 มีหลักสูตรสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของวิทยาลัย	3.90	0.92
2.1.3 มีหลักสูตรสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ	4.22	0.92
2.14 มีคู่มือการใช้หลักสูตรทุกสาขา	4.09	1.25
2.15 มีความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตร	3.63	1.13
2.2 นักศึกษา		
2.2.1 มีการกำหนดเกณฑ์วิธีการเลือกและแนวทางการรับนักศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตร	3.90	1.01
2.2.2 มีการกำหนดเกณฑ์การรับนักศึกษาที่ชัดเจนและนำไปสู่การปฏิบัติจริง	4.40	0.73

ตาราง 5 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสม $(\bar{X})$	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2.2.3 นักศึกษามีพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนและเรียนอย่างมีความสุข	3.40	1.20
2.2.4 นักศึกษามีความรู้ความสามารถด้านพุทธพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย	3.27	1.16
2.2.5 นักศึกษามีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีเหมาะสมกับการเป็นครูศิลปะ	3.36	1.13
2.3 ครู/อาจารย์		
2.3.1 มีครู/อาจารย์ที่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับหลักสูตร	4.27	0.76
2.3.2 มีการกำหนดจำนวนอาจารย์ต่อจำนวนนักศึกษาไว้อย่างชัดเจน	3.45	1.10
2.3.3 มีการกำหนดมาตรฐานภาระงานการปฏิบัติงานสอนและงานอื่น ๆ ต่อสัปดาห์	3.50	1.10
2.3.4 จำนวนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิการศึกษาปริญญาเอก : ปริญญาโท : ปริญญาตรี เป็นไปตามมาตรฐาน	3.36	1.17
2.3.5 จำนวนอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการศาสตราจารย์ : รองศาสตราจารย์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ : อาจารย์ 3	2.90	1.26
2.3.6 มีระบบการตอบแทนและยกย่องเชิดชูเกียรติครู/อาจารย์	3.13	1.35
2.4 กระบวนการเรียนการสอน		
2.4.1 มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร	4.27	0.88
2.4.2 หลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับเป้าหมายการผลิตนักศึกษา	3.86	1.20

ตาราง 5 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสม $(\overline{X})$	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2.4.3 มีการกำหนดแนวการสอนหรือ Course Syllabus ทุกรายวิชา	3.59	1.18
2.4.4 มีการจัดประสบการณ์วิชาชีพเพื่อพัฒนาทักษะของนักศึกษา	3.77	1.30
2.4.5 มีครู/อาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษา	4.27	0.88
2.4.6 มีการเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยแนวการสอน เอกสารตำรา สื่อ วิธีการสอน และวิธีการวัดประเมินผล	3.00	1.38
2.5 ปัจจัยเกื้อหนุน		
2.5.1 มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องแสดงผลงาน ห้องสมุด หอประชุม ห้องพยาบาล และห้องแนะแนว	3.50	1.33
2.5.2 มีขนาดพื้นที่และจำนวนห้องเพียงพอและสะอาดเรียบร้อย	2.77	1.34
2.5.3 มีการปรับปรุงบำรุงรักษาอาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ	2.90	1.30
2.5.4 มีอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนเครื่องอำนวยความสะดวกอย่างเพียง	2.72	1.42
2.5.5 มีคณะกรรมการดำเนินงานทุนการศึกษา	3.68	1.32
2.5.6 มีจำนวนหนังสือ ตำรา แยกตามสาขาวิชาต่อนักศึกษาอย่างพอเพียง	2.68	1.46
2.5.7 มีจำนวนแหล่งการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้	2.50	1.47
องค์ประกอบที่ 3 ตัวบ่งชี้คุณภาพ "กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา" ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในระดับใด		
3.1 กิจกรรมพัฒนานักศึกษา		

ตาราง 5 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสม $(\overline{X})$	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3.1.1 มีชมรมส่งเสริมการทำกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา	3.09	1.30
3.1.2 มีงบประมาณสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมพัฒนานักศึกษา	2.72	1.24
3.1.3 มีกิจกรรมพัฒนาที่สอดคล้องกับนโยบายของวิทยาลัย	3.09	1.19
3.1.4 มีกิจกรรมนักศึกษาที่ตอบสนองความต้องการและสร้างความรู้ประสบการณ์แก่นักศึกษา	3.31	1.28
3.1.5 มีระบบการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมนักศึกษา และนำผลการประเมินมาแก้ไขพัฒนา	2.72	1.24
3.2 ครู/อาจารย์ที่ปรึกษา		
3.2.1 มีที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา/ชมรม	3.63	1.43
3.2.2 มีการกำหนดภาระหน้าที่ของครู/อาจารย์ที่ปรึกษา	3.81	1.07
3.2.3 มีการดำเนินงานตามภาระหน้าที่	3.54	1.05
3.2.4 มีการประเมินผลและสรุปผลการปฏิบัติหน้าที่ของครู/อาจารย์ที่ปรึกษาการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา	3.09	1.19
3.2.5 นำผลการสรุปการดำเนินงานมาพัฒนาครู/อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา	2.72	1.16
องค์ประกอบที่ 4 ตัวบ่งชี้คุณภาพ "การวิจัยและงานสร้างสรรค์" ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในระดับใด		
4.1 นโยบายและการดำเนินงาน		

ตาราง 5 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสม $(\bar{X})$	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4.1.1 มีนโยบายและแผนงานที่สอดคล้องกับพันธกิจ	3.36	1.17
4.1.2 มีระบบการกลั่นกรองงานวิจัยและงานสร้างสรรค์	2.72	1.12
4.1.3 มีการส่งเสริม เผยแพร่ ผลงานวิจัยโดยการจัดพิมพ์การจัดการแสดงและอ้างอิง	2.40	1.33
4.1.4 มีแผนการพัฒนาอาจารย์และบุคลากรด้านการวิจัยตลอดปี	2.36	1.39
4.1.5 มีการจัดหาแหล่งทุนสนับสนุนงานวิจัย/งานสร้างสรรค์	2.36	1.36
4.2 ผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์		
4.2.1 มีผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ของครู/อาจารย์/นักศึกษา	2.27	1.31
4.2.2 มีการคัดเลือกและประกาศเกียรติคุณผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ดีเด่น	2.22	1.34
4.2.3 มีการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์ในด้านการเรียนการสอน	2.36	1.32
องค์ประกอบที่ 5 ตัวบ่งชี้คุณภาพ "การบริการทางวิชาการแก่สังคม" ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในระดับใด		
5.1 การบริการทางวิชาการแก่สังคม		
5.1.1 มีแผนงานและโครงสร้างซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจ	3.50	1.14
5.1.2 มีดำเนินงานตามแผนและโครงการ	3.31	1.17
5.1.3 มีระบบกำกับดูแลการดำเนินงานอย่างชัดเจน	3.09	1.30
5.1.4 มีระบบการประเมิน จัดทำรายงานและเผยแพร่		

ตาราง 5 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสม $(\bar{X})$	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
5.1.5 มีการปรับปรุงแผนงานและโครงการตามผลการประเมิน	2.68	1.20
องค์ประกอบที่ 6 ตัวบ่งชี้คุณภาพ "การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม" ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในระดับใด		
6.1 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม		
6.1.1 มีแผนงานและโครงการที่ส่งเสริมให้นักศึกษา ครู/อาจารย์ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	3.59	1.25
6.1.2 มีการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการ	3.31	1.20
6.1.3 มีระบบกำกับดูแลการดำเนินงาน	3.13	1.28
6.1.4 มีการประเมินผลและจัดทำรายงาน	2.81	1.22
6.1.5 นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาแผนงานและโครงการ	2.81	1.25
องค์ประกอบที่ 7 ตัวบ่งชี้คุณภาพ "การบริหารจัดการ" ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในระดับใด		
7.1 นโยบายการบริหารและเผยแพร่		
7.1.1 นโยบายการบริหารที่ชัดเจนและสอดคล้องกับพันธกิจ	3.40	1.00
7.1.2 บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย	3.04	1.29
7.1.3 มีแผนการดำเนินงาน	3.31	1.24
7.1.4 มีการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับแผนงานที่กำหนดไว้	2.77	1.23
7.1.5 มีการประเมินและปรับปรุงนโยบายและแผนอย่างต่อเนื่อง	2.68	1.17

ตาราง 5 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสม $(\overline{X})$	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
7.2 ระบบการบริหาร		
7.2.1 มีโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจนสอดคล้องกับสภาพวิทยาลัย	3.59	1.18
7.2.2 มีระบบการบริหารและระเบียบการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกภารกิจงาน	2.90	1.23
7.2.3 มีการบริหารโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมในการบริหาร	2.81	1.25
7.2.4 มีการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร	3.18	1.29
7.2.5 มีการวางแผนการใช้ทรัพยากร โดยยึดตามหลักเกณฑ์	2.68	1.28
7.3 บุคลากร		
7.3.1 มีระเบียบการคัดเลือกและปูนบำเหน็จรางวัลแก่บุคลากร	3.18	1.33
7.3.2 มีการกำหนดขอบข่ายงาน อำนาจและภาระหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจนในทุกระดับ	3.04	1.25
7.3.3 มีระบบพัฒนาบุคลากร	3.00	1.06
7.3.4 มีสวัสดิการที่ดีและยุติธรรมให้บุคลากรทุกระดับ	3.00	1.06
7.3.5 มีการติดตามการประเมินผลและปรับปรุงการทำงาน	2.59	1.33
องค์ประกอบที่ 8 ตัวบ่งชี้คุณภาพ “การเงินและงบประมาณ” ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในระดับใด		
8.1 ระบบบริหารการเงินและงบประมาณ		

ตาราง 5 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสม $(\overline{X})$	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
8.1.1 มีนโยบายและแผนการบริหารการเงินและงบประมาณ	3.04	1.25
8.1.2 มีระบบการจัดสรรงบประมาณ	3.09	1.37
8.1.3 มีการแสวงหาแหล่งเงินทุน	3.09	1.23
8.1.4 มีการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักศึกษา	2.90	1.23
8.1.5 มีการติดตาม ตรวจสอบการใช้งบประมาณ	2.81	1.25
องค์ประกอบที่ 9 ตัวบ่งชี้คุณภาพ "ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา" ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในระดับใด		
9.1 กิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา		
9.1.1 มีนโยบายและแผนการประกันคุณภาพการศึกษา	2.63	1.32
9.1.2 มีคณะกรรมการกำกับดูแลรับผิดชอบระบบการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก	2.59	1.33
9.1.3 มีการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	2.59	1.33
9.1.4 บุคลากรทุกระดับโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารระดับสูงเข้าใจ ให้ความสำคัญและร่วมมือในการประกันคุณภาพทางการศึกษา	2.63	1.32
9.1.5 มีการติดตามประเมินประโยชน์และประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพ	2.72	0.54
รวม	3.16	0.98

จากตาราง 5 พบว่า ตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลปโดยรวมมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.16) และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่สอดคล้องกัน (S.D. = 0.98) ตัวบ่งชี้ทั้งหมด 92 ตัวบ่งชี้ ส่วนใหญ่มีค่าความเหมาะสมในระดับปานกลาง รวม 55 ตัวบ่งชี้ (ร้อยละ 59.78) ตัวบ่งชี้ที่มีระดับความเหมาะสมในระดับมาก รวม 22 ตัวบ่งชี้ (ร้อยละ 23.91) ตัวบ่งชี้ที่มีระดับความเหมาะสมในระดับน้อยรวม 10 ตัวบ่งชี้ (ร้อยละ 10.86) ตัวบ่งชี้ที่มีระดับความเหมาะสมในระดับมากที่สุดรวม 5 ตัวบ่งชี้ (ร้อยละ 5.43) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย $(\overline{X})$ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่ามีตัวบ่งชี้ที่มีระดับความเหมาะสมผ่านเกณฑ์ที่กำหนด 41 ตัวบ่งชี้ คิดเป็นร้อยละ 44.56

การวิเคราะห์ข้อมูลคำตอบของผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 2

ในรอบนี้จะเป็นการวิเคราะห์หาค่าความเหมาะสม และค่าความสอดคล้องของคำตอบผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อกรอบความคิดตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 25 คน ได้ตอบแบบสอบถามทั้ง 82 ข้อ รวมทั้งการให้ข้อเสนอแนะที่กว้างขวาง และมีคุณค่าต่อการพัฒนาคุณภาพของตัวบ่งชี้ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ คือ ค่ามัธยฐาน (Median - Mdn.) แสดงถึงระดับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquatile Range - IR) แสดงถึงระดับความสอดคล้องของคำตอบผู้เชี่ยวชาญ ดังได้แสดงในตาราง 6

ตาราง 6 ค่าความเหมาะสมและค่าความสอดคล้องของความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าความเหมาะสม (Mdn.)	ค่าความสอดคล้อง (I.R.)
องค์ประกอบที่ 1 ตัวบ่งชี้ด้าน "ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนงาน" ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในระดับใด		
1.1 ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจ		
1.1.1 มีปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจเป็นลายลักษณ์อักษร	4	1.00
1.1.2 มีปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สอดคล้องกัน	4	1.00

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าความเหมาะสม (Mdn.)	ค่าความสอดคล้อง (I.R.)
1.1.3 มีวิสัยทัศน์ครอบคลุมภาระงานทั้ง 4 ด้าน (สอนวิจัย / สร้างสรรค์ บริการสังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม)	4	1.00
1.1.4 ภาระงานมีความสอดคล้องกับนโยบายและแนวปฏิบัติของหน่วยงานต้นสังกัด	4	1.00
1.1.5 ผู้บริหาร อาจารย์ส่วนใหญ่มีความเป็นผู้นำและวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สามารถชี้แนะและสำนึกในพันธกิจ	4	1.00
1.2 แผนงาน		
1.2.1 มีแผนงานเป็นลายลักษณ์อักษรครอบคลุมภารกิจงานทั้ง 4 ด้าน	4	1.00
1.2.2 มีแผนงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของวิทยาลัยอย่างชัดเจน	4	1.00
1.2.3 มีการจัดทำแผนงานโดยบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	4	1.00
1.2.4 มีการกำหนดแผนงานอย่างเป็นระบบ	4	1.00
1.2.5 มีการติดตาม ประเมินผล และนำผลมาปรับปรุงพัฒนา	4	1.00
องค์ประกอบที่ 2 ตัวบ่งชี้คุณภาพ "การเรียนการสอน" ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในระดับใด		
2.1 หลักสูตร		
2.1.1 มีหลักสูตรที่ผ่านเกณฑ์ที่ได้มาตรฐานของหน่วยงานที่รับผิดชอบ	4	1.00
2.1.2 มีหลักสูตรสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของวิทยาลัย	4	1.00
2.1.3 มีหลักสูตรสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ	4.5	1.25
2.1.4 มีคู่มือการใช้หลักสูตรทุกสาขา	4	1.00
2.1.5 มีความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตร	3.5	1.00

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าความเหมาะสม (Mdn.)	ค่าความสอดคล้อง (I.R.)
2.2 นักศึกษา		
2.2.1 มีการกำหนดเกณฑ์วิธีการคัดเลือกและแนวทางการรับนักศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตร	4	1.00
2.2.2 มีการกำหนดเกณฑ์การรับนักศึกษาที่ชัดเจนและนำไปสู่การปฏิบัติจริง	5	1.00
2.2.3 นักศึกษามีพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนและเรียนอย่างมีความสุข	3.5	1.00
2.2.4 นักศึกษามีความรู้ความสามารถด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย	4.5	1.00
2.2.5 นักศึกษามีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีเหมาะสมกับการเป็นครูศิลป	4	1.25
2.3 ครู / อาจารย์		
2.3.1 มีครู/อาจารย์ ที่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับหลักสูตร	4	1.00
2.3.2 มีการกำหนดจำนวนอาจารย์ต่อจำนวนนักศึกษาไว้อย่างชัดเจน	3.5	1.00
2.3.3 มีการกำหนดมาตรฐานภาระงานการปฏิบัติงานสอนและงานอื่น ๆ ต่อสัปดาห์	4	1.00
2.3.4 จำนวนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิการศึกษาปริญญาเอก : ปริญญาโท : ปริญญาตรี เป็นไปตามมาตรฐาน	3.5	1.00
2.3.5 จำนวนอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการศาสตราจารย์ : รองศาสตราจารย์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ : อาจารย์ 3	4	1.00
2.3.6 มีระบบการตอบแทนและยกย่องเชิดชูเกียรติครู/อาจารย์	4	1.00

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าความเหมาะสม (Mdn.)	ค่าความสอดคล้อง (I.R.)
2.4 กระบวนการเรียนการสอน		
2.4.1 มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร	4.5	1.00
2.4.2 หลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับเป้าหมายการผลิตนักศึกษา	4	1.00
2.4.3 มีการกำหนดแนวการสอนหรือ Course Syllabus ทุกรายวิชา	4	1.50
2.4.4 มีการจัดประสบการณ์วิชาชีพเพื่อพัฒนาทักษะของนักศึกษา	4	1.25
2.4.5 มีครู/อาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษา	4.5	1.00
2.4.6 มีการเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยแนวการสอน เอกสารต่าง ๆ สื่อ วิธีการสอน และวิธีการวัดประเมินผล	4	1.50
2.5 ปัจจัยเกื้อหนุน		
2.5.1 มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องแสดงผลงาน ห้องสมุด หอประชุม ห้องพยาบาล และห้องแนะแนว	5	1.00
2.5.2 มีขนาดพื้นที่และจำนวนห้องเพียงพอและสะอาดเรียบร้อย	3.5	1.25
2.5.3 มีการปรับปรุงบำรุงรักษาอาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ	4	1.00
2.5.4 มีอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน เครื่องอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอ	4	1.00
2.5.5 มีคณะกรรมการดำเนินงานทุนการศึกษา	4	1.00
2.5.6 มีจำนวนหนังสือ ตำรา แยกตามสาขาวิชาต่อนักศึกษาอย่างพอเพียง	4	1.00

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าความเหมาะสม (Mdn.)	ค่าความสอดคล้อง (I.R.)
องค์ประกอบที่ 3 ตัวบ่งชี้คุณภาพ "กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา" ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในระดับใด		
3.1 กิจกรรมพัฒนานักศึกษา		
3.1.1 มีชมรมส่งเสริมการทำกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา	4	1.00
3.1.2 มีงบประมาณสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมพัฒนานักศึกษา	4	1.00
3.1.3 มีกิจกรรมพัฒนาที่สอดคล้องกับนโยบายของวิทยาลัย	4	1.00
3.1.4 มีกิจกรรมนักศึกษาที่ตอบสนองความต้องการและสร้างความรู้ประสบการณ์แก่นักศึกษา	4	1.00
3.1.5 มีระบบการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมนักศึกษา และนำผลการประเมินมาแก้ไขพัฒนา	4	1.00
3.2 ครู/อาจารย์ที่ปรึกษา		
3.2.1 มีที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา / ชมรม	4	1.00
3.2.2 มีการกำหนดภาระหน้าที่ของครู / อาจารย์ที่ปรึกษา	4	1.00
3.2.3 มีการดำเนินงานตามภาระหน้าที่	4	1.00
3.2.4 มีการประเมินผลและสรุปผลการปฏิบัติหน้าที่ของครู/ อาจารย์ที่ปรึกษา การดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา	4	1.00
3.2.5 นำผลการสรุปการดำเนินงานมาพัฒนาครู/อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา	4	1.00

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าความเหมาะสม (Mdn.)	ค่าความสอดคล้อง (I.R.)
องค์ประกอบที่ 4 ตัวบ่งชี้คุณภาพ "การวิจัยและงานสร้างสรรค์" ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในระดับใด		
4.1 นโยบายและการดำเนินงาน		
4.1.1 มีนโยบายและแผนงานที่สอดคล้องกับพันธกิจ	4.5	1.00
4.1.2 มีระบบการกลั่นกรองงานวิจัยและงานสร้างสรรค์	4	1.00
องค์ประกอบที่ 5 ตัวบ่งชี้คุณภาพ "การบริการทางวิชาการแก่สังคม" ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในระดับใด		
5.1 การบริการทางวิชาการแก่สังคม		
5.1.1 มีแผนงานและโครงสร้างซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจ	3.5	1.25
5.1.2 มีการดำเนินงานตามแผนและโครงการ	4	1.00
5.1.3 มีระบบกำกับดูแลการดำเนินงานอย่างชัดเจน	4	1.25
5.1.4 มีระบบการประเมิน จัดทำรายงานและเผยแพร่	4	1.00
5.1.5 มีการปรับปรุงแผนงานและโครงการตามผลการประเมิน	4	1.00
องค์ประกอบที่ 6 ตัวบ่งชี้คุณภาพ "การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม" ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในระดับใด		
6.1 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม		
6.1.1 มีแผนงานและโครงการที่ส่งเสริมให้นักศึกษา ครู / อาจารย์ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	4	1.00
6.1.2 มีการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการ	4	1.25

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าความเหมาะสม (Mdn.)	ค่าความสอดคล้อง (I.R.)
6.1.3 มีระบบกำกับดูแลการดำเนินงาน	5	1.50
6.1.4 มีการประเมินผลและจัดทำรายงาน	4	1.25
6.1.5 นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาแผนงานและโครงการ	5	1.00
องค์ประกอบที่ 7 ตัวบ่งชี้คุณภาพ "การบริการจัดการ" ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในระดับใด		
7.1 นโยบายการบริหารและเผยแพร่		
7.1.1 มีนโยบายการบริหารที่ชัดเจนและสอดคล้องกับพันธกิจ	4	1.00
7.1.2 บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย	5	1.00
7.1.3 มีแผนการดำเนินงาน	4	1.00
7.1.4 มีการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับแผนงานที่กำหนดไว้	4	1.00
7.1.5 มีการประเมินและปรับปรุงนโยบายและแผนอย่างต่อเนื่อง	5	1.00
7.2 ระบบการบริหาร		
7.2.1 มีโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจนสอดคล้องกับสภาพวิทยาลัย	4	1.00
7.2.2 มีระบบการบริหารและระเบียบการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกภารกิจงาน	4	1.00
7.2.3 มีการบริหารโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมในการบริหาร	5	1.00
7.2.4 มีการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร	5	1.00
7.2.5 มีการวางแผนการใช้ทรัพยากร โดยยึดตามหลักเกณฑ์	4.5	1.25

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าความเหมาะสม (Mdn.)	ค่าความสอดคล้อง (I.R.)
7.3 บุคลากร		
7.3.1 มีระเบียบการคัดเลือกและปูนบำเหน็จรางวัลแก่บุคลากร	5	1.00
7.3.2 มีการกำหนดขอบข่ายงาน อำนาจและภาระหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจนในทุกระดับ	5	1.00
7.3.3 มีระบบพัฒนาบุคลากร	4	1.00
7.3.4 มีสวัสดิการที่ดีและยุติธรรมให้บุคลากรทุกระดับ	5	1.25
องค์ประกอบที่ 8 ตัวบ่งชี้คุณภาพ "การเงินและงบประมาณ" ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในระดับใด		
8.1 ระบบบริหารการเงินและงบประมาณ		
8.1.1 มีนโยบายและแผนการบริหารการเงินและงบประมาณ	4	1.00
8.1.2 มีระบบการจัดสรรงบประมาณ	4	1.00
8.1.3 มีการแสวงหาแหล่งเงินทุน	5	1.00
8.1.4 มีการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักศึกษา	4	1.25
8.1.5 มีการติดตาม ตรวจสอบการใช้งบประมาณ	4.5	1.25
องค์ประกอบที่ 9 ตัวบ่งชี้คุณภาพ "ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา" ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในระดับใด		
9.1 กิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา		
9.1.1 มีนโยบายและแผนการประกันคุณภาพการศึกษา	5	1.00

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าความเหมาะสม (Mdn.)	ค่าความสอดคล้อง (I.R.)
9.1.2 บุคลากรทุกระดับโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารระดับสูงเข้าใจ ให้ความสำคัญและร่วมมือในการประกันคุณภาพทางการศึกษา	5	1.00
9.1.3 มีการติดตาม ประเมินประโยชน์และประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพ	4	1.00

จากตาราง 6 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ตัวบ่งชี้ด้านปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และแผนงาน ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นดังนี้

1.1 ด้านปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก (Mdn. = 4.00) และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันในระดับสูง (IR = 1.00) ทุกข้อ

1.2 ด้านแผนงาน เห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก (Mdn. = 4.00) และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันในระดับสูง (IR = 1.00) ทุกข้อ

องค์ประกอบที่ 2 ตัวบ่งชี้ด้านการเรียนการสอน ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นดังนี้

2.1 ด้านหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุดทุกข้อ (Mdn. = 3.50 – 4.50) และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันในระดับที่สูง (IR = 1.00) เกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อ 2.1.3. เพียงข้อเดียวที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับปานกลาง (IR = 1.25)

2.2 ด้านนักศึกษา มีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด (Mdn. = 3.50 – 5.00) โดยพบว่า ข้อ 2.2.2 และข้อ 2.2.4 มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ส่วนค่าความสอดคล้องด้านความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญพบว่า ข้อ 2.2.5 เพียงข้อเดียวที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับปานกลาง (IR = 1.25) ส่วนข้ออื่น ๆ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องในระดับสูง (IR = 1.00)

2.3 ด้านครู/อาจารย์ มีความเหมาะสมในระดับมาก (Mdn. = 3.50 – 4.00) และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องในระดับสูง (IR = 1.00)

2.4 ด้านกระบวนการเรียนการสอน มีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด (Mdn. = 4.00 – 4.50) โดยพบว่าข้อ 2.4.1 และ 2.4.5 มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ส่วนค่าความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญพบว่า ข้อ 2.4.3 , 2.4.4 และข้อ 2.4.6 ที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับปานกลาง (IR = 1.25 - 1.50)

2.5 ด้านปัจจัยเกื้อหนุน มีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด (Mdn. = 3.50 – 5.00) โดยพบว่าข้อ 2.5.1 มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ส่วนค่าความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญพบว่า ข้อ 2.5.2 ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องในระดับปานกลาง (IR = 1.25)

องค์ประกอบที่ 3 ตัวบ่งชี้ด้านกิจกรรมการพัฒนานักศึกษา ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นดังนี้

3.1 ด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษา มีความเหมาะสมในระดับมากทุกข้อ (Mdn. = 4.00) ส่วนค่าความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญพบว่าอยู่ในระดับสูงทุกข้อ (IR = 1.00)

3.2 ด้านครู/อาจารย์ที่ปรึกษา มีความเหมาะสมในระดับมากทุกข้อ (Mdn. = 4.00) ส่วนค่าความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญพบว่าอยู่ในระดับสูงทุกข้อ (IR = 1.00)

องค์ประกอบที่ 4 ตัวบ่งชี้ด้าน การวิจัยและงานสร้างสรรค์ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นดังนี้

4.1 ด้านนโยบายและการดำเนินงาน มีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด (Mdn. = 4.00 – 4.50) โดยพบว่าข้อ 4.1.1 มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ส่วนค่าความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญพบว่าอยู่ในระดับสูง (IR = 1.00) ทุกข้อ

องค์ประกอบที่ 5 ตัวบ่งชี้ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นดังนี้

5.1 ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม มีความเหมาะสมในระดับมาก (Mdn. = 3.50 – 4.00) ส่วนค่าความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญพบว่า ข้อ 5.1.1 และข้อ 5.1.3 ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับปานกลาง (IR = 1.25)

องค์ประกอบที่ 6 ตัวบ่งชี้ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นดังนี้

6.1 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด (Mdn. = 4.00 – 5.00) โดยพบว่าข้อ 6.1.3 และข้อ 6.1.5 มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ส่วนค่าความสอดคล้องด้านความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญพบว่าข้อ 6.1.2, ข้อ 6.1.3 และข้อ 6.1.4 ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับปานกลาง (IR = 1.25 -1.50)

องค์ประกอบที่ 7 ตัวบ่งชี้ด้านการบริหารจัดการ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นดังนี้

7.1 ด้านนโยบายการบริหารและเผยแพร่ มีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด (Mdn. = 4.00 – 5.00) โดยพบว่าข้อ 7.1.2 และข้อ 7.1.5 มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ส่วนค่าความสอดคล้องผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับสูง (IR = 1.00) ทุกข้อ

7.2 ด้านระบบการบริหาร มีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด (Mdn. = 4.00 – 5.00) โดยพบว่าข้อ 7.2.1 และ ข้อ 7.2.2 มีความเหมาะสมในระดับมากเพียงสองข้อ ส่วนค่าความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญพบว่า ข้อ 7.2.5 ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับปานกลาง (IR = 1.25) เพียงข้อเดียว

7.3 ด้านบุคลากร มีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด (Mdn. = 4.00 – 5.00) โดยพบว่า ข้อ 7.3.3. มีความเหมาะสมในระดับมากเพียงข้อเดียว ส่วนค่าความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญพบว่าข้อ 7.3.4 ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับปานกลาง (IR = 1.25)

องค์ประกอบที่ 8 ตัวบ่งชี้ด้าน การเงินและงบประมาณ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นดังนี้

8.1 ด้านระบบบริหารการเงินและงบประมาณ มีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด (Mdn. = 4.00 – 5.00) โดยพบว่าข้อ 8.1.3 และข้อ 8.1.5 มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ส่วนค่าความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญพบว่า ข้อ 8.1.4 และข้อ 8.1.5 ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับปานกลาง (IR = 1.25)

องค์ประกอบที่ 9 ตัวบ่งชี้ด้าน ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นดังนี้

9.1 กิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา มีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด (Mdn. = 4.00 – 5.00) โดยพบว่าข้อ 9.1.1 และข้อ 9.1.4 มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ส่วนค่าความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญพบว่าข้อ 9.1.2 และข้อ 9.1.3 ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องในระดับปานกลาง (IR = 1.25)

การวิเคราะห์ข้อมูลคำตอบของผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 3

การวิเคราะห์หาค่าระดับความเหมาะสม (Mdn.) และค่าความสอดคล้อง (IR) ของความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป แบบสอบถามในรอบสุดท้ายนี้ ผู้เชี่ยวชาญจะได้รับทราบผลย้อนกลับของกลุ่มในแต่ละข้อคำถาม ทั้งระดับความเหมาะสม (*) ระดับความสอดคล้องกันของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (↔ และค่า IR) รวมทั้งคำตอบของผู้เชี่ยวชาญ (V) ในรอบที่ 2 เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นยืนยันคำตอบเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบใหม่ได้ โดยข้อที่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่ม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้แสดงในตาราง 7

ตาราง 7 ค่าความเหมาะสมและค่าความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป ในรอบที่ 3

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าความเหมาะสม (Mdn.)	ค่าความสอดคล้อง (I.R.)
องค์ประกอบที่ 1 ตัวบ่งชี้ด้าน "ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนงาน" ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในระดับใด		
1.1 ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจ		
1.1.1 มีปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจเป็นลายลักษณ์อักษร	5	1.00
1.1.2 มีปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สอดคล้องกัน	5	1.00
1.1.3 มีวิสัยทัศน์ครอบคลุมภาระงานทั้ง 4 ด้าน (สอนวิจัย / สร้างสรรค์ บริการสังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม)	5	1.00
1.1.4 ภาระงานมีความสอดคล้องกับนโยบายและแนวปฏิบัติของหน่วยงานต้นสังกัด	4	1.00
1.1.5 ผู้บริหาร อาจารย์ส่วนใหญ่มีความเป็นผู้นำและมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สามารถชี้แนะและสำนึกในพันธกิจ	5	1.00
1.2 แผนงาน		
1.2.1 มีแผนงานเป็นลายลักษณ์อักษรครอบคลุมภารกิจงานทั้ง 4 ด้าน	5	1.00
1.2.2 มีแผนงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของวิทยาลัยอย่างชัดเจน	5	1.00

ตาราง 7 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าความเหมาะสม (Mdn.)	ค่าความสอดคล้อง (I.R.)
1.2.3 มีการจัดทำแผนงานโดยบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	5	1.00
1.2.4 มีการกำหนดแผนงานอย่างเป็นระบบ	5	1.00
1.2.5 มีการติดตาม ประเมินผล และนำผลมาปรับปรุงพัฒนา	5	1.00
องค์ประกอบที่ 2 ตัวบ่งชี้คุณภาพ “การเรียนการสอน” ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในระดับใด		
2.1 หลักสูตร		
2.1.1 มีหลักสูตรที่ผ่านเกณฑ์ที่ได้มาตรฐานของหน่วยงานที่รับผิดชอบ	5	1.00
2.1.2 มีหลักสูตรสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของวิทยาลัย	5	1.00
2.1.3 มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ	5	1.00
2.1.4 มีคู่มือการใช้หลักสูตรทุกสาขา	5	1.00
2.1.5 มีความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตร	5	1.00
2.2 นักศึกษา		
2.2.1 มีการกำหนดเกณฑ์วิธีการคัดเลือกและแนวทางการรับนักศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตร	5	1.00
2.2.2 มีการกำหนดเกณฑ์การรับนักศึกษาที่ชัดเจนและนำไปสู่การปฏิบัติจริง	5	1.00
2.2.3 นักศึกษามีพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนและเรียนอย่างมีความสุข	5	1.00
2.2.4 นักศึกษามีความรู้ความสามารถด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย	5	1.00
2.2.5 นักศึกษามีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีเหมาะสมกับการเป็นครูศิลปะ	5	1.00

ตาราง 7 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าความเหมาะสม (Mdn.)	ค่าความสอดคล้อง (I.R.)
2.3 ครู / อาจารย์		
2.3.1 มีครู/อาจารย์ที่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับหลักสูตร	5	1.00
2.3.2 มีการกำหนดจำนวนอาจารย์ต่อจำนวนนักศึกษาไว้อย่างชัดเจน	4	1.00
2.3.3 มีการกำหนดมาตรฐานภาระงานการปฏิบัติงานสอนและงานอื่น ๆ ต่อสัปดาห์	5	1.00
2.3.4 จำนวนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิการศึกษาปริญญาเอก : ปริญญาโท : ปริญญาตรี เป็นไปตามมาตรฐาน	4	1.00
2.3.5 จำนวนอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการศาสตราจารย์ : รองศาสตราจารย์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ : อาจารย์ 3	4	1.00
2.3.6 มีระบบการตอบแทนและยกย่องเชิดชูเกียรติครู/อาจารย์	5	1.00
2.4 กระบวนการเรียนการสอน		
2.4.1 มีการจัดการเรียนการสอนตรงตามหลักสูตร	5	1.00
2.4.2 หลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับเป้าหมายการผลิตนักศึกษา	5	1.00
2.4.3 มีการกำหนดแนวการสอนหรือ Course Syllabus ทุกรายวิชา	5	1.00
2.4.4 มีการจัดประสบการณ์วิชาชีพเพื่อพัฒนาทักษะของนักศึกษา	5	1.00
2.4.5 มีครู/อาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษา	5	1.00

ตาราง 7 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าความเหมาะสม (Mdn.)	ค่าความสอดคล้อง (I.R.)
2.4.6 มีการเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยแนวการสอน เอกสารตำรา สื่อ วิธีการสอน และวิธีการวัดประเมินผล	5	1.00
2.5 ปัจจัยเกื้อหนุน		
2.5.1 มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องแสดงผลงาน ห้องสมุด ห้องประชุม ห้องพยาบาล และห้องแนะแนว	5	1.00
2.5.2 มีขนาดพื้นที่และจำนวนห้องเพียงพอและสะอาดเรียบร้อย	4	1.00
2.5.3 มีการปรับปรุง บำรุงรักษาอาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ	4	1.00
2.5.4 มีอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน เครื่องอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอ	5	1.00
2.5.5 มีคณะกรรมการดำเนินงานทุนการศึกษา	5	1.00
2.5.6 มีจำนวนหนังสือ ตำรา แยกตามสาขาวิชาต่อนักศึกษาอย่างพอเพียง	5	1.00
องค์ประกอบที่ 3 ตัวบ่งชี้คุณภาพ "กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา" ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในระดับใด		
3.1 กิจกรรมพัฒนานักศึกษา		
3.1.1 มีชมรมส่งเสริมการทำกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา	5	1.00
3.1.2 มีงบประมาณสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมพัฒนานักศึกษา	5	1.00
3.1.3 มีกิจกรรมพัฒนาที่สอดคล้องกับนโยบายของวิทยาลัย	5	1.00

ตาราง 7 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าความเหมาะสม (Mdn.)	ค่าความสอดคล้อง (I.R.)
3.1.4 มีกิจกรรมนักศึกษาที่ตอบสนองความต้องการและสร้างความรู้ ประสบการณ์แก่นักศึกษา	5	1.00
3.1.5 มีระบบการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมนักศึกษา และนำผลการประเมินมาแก้ไขพัฒนา	5	1.00
3.2 ครู/อาจารย์ที่ปรึกษา		
3.2.1 มีที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา / ชมรม	5	1.00
3.2.2 มีการกำหนดภาระหน้าที่ของครู / อาจารย์ที่ปรึกษา	5	1.00
3.2.3 มีการดำเนินงานตามภาระหน้าที่	5	1.00
3.2.4 มีการประเมินผลและสรุปผลการปฏิบัติหน้าที่ของครู/ อาจารย์ที่ปรึกษา การดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา	5	1.00
3.2.5 นำผลการสรุปการดำเนินงานมาพัฒนาครู/อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา	5	1.00
องค์ประกอบที่ 4 ตัวบ่งชี้คุณภาพ "การวิจัยและงานสร้างสรรค์" ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในระดับใด		
4.1 นโยบายและการดำเนินงาน		
4.1.1 มีนโยบายและแผนงานที่สอดคล้องกับพันธกิจ	5	1.00
4.1.2 มีระบบการกลั่นกรองงานวิจัยและงานสร้างสรรค์	5	1.00
องค์ประกอบที่ 5 ตัวบ่งชี้คุณภาพ "การบริการทางวิชาการแก่สังคม" ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในระดับใด		
5.1 การบริการทางวิชาการแก่สังคม		

ตาราง 7 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าความเหมาะสม (Mdn.)	ค่าความสอดคล้อง (I.R.)
5.1.1 มีแผนงานและโครงสร้างซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจ	5	1.00
5.1.2 มีการดำเนินงานตามแผนและโครงการ	5	1.00
5.1.3 มีระบบกำกับดูแลการดำเนินงานอย่างชัดเจน	5	1.00
5.1.4 มีระบบการประเมิน จัดทำรายงานและเผยแพร่	5	1.00
5.1.5 มีการปรับปรุงแผนงานและโครงการตามผลการประเมิน	5	1.00
องค์ประกอบที่ 6 ตัวบ่งชี้คุณภาพ "การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม" ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในระดับใด		
6.1 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม		
6.1.1 มีแผนงานและโครงการที่ส่งเสริมให้นักศึกษา ครู / อาจารย์ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	5	1.00
6.1.2 มีการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการ	5	1.00
6.1.3 มีระบบกำกับดูแลการดำเนินงาน	5	1.00
6.1.4 มีการประเมินผลและจัดทำรายงาน	5	1.00
6.1.5 นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาแผนงานและโครงการ	5	1.00
องค์ประกอบที่ 7 ตัวบ่งชี้คุณภาพ "การบริหารจัดการ" ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในระดับใด		
7.1 นโยบายการบริหารและเผยแพร่		
7.1.1 มีนโยบายการบริหารที่ชัดเจนและสอดคล้องกับพันธกิจ	5	1.00
7.1.2 บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย	5	1.00

ตาราง 7 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าความเหมาะสม (Mdn.)	ค่าความสอดคล้อง (I.R.)
7.1.3 มีแผนการดำเนินงาน	5	1.00
7.1.4 มีการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับแผนงานที่กำหนดไว้	5	1.00
7.1.5 มีการประเมินและปรับปรุงนโยบายและแผนอย่างต่อเนื่อง	5	1.00
7.2 ระบบการบริหาร		
7.2.1 มีโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจนสอดคล้องกับสภาพวิทยาลัย	5	1.00
7.2.2 มีระบบการบริหารและระเบียบการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกภารกิจงาน	5	1.00
7.2.3 มีการบริหารโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมในการบริหาร	5	1.00
7.2.4 มีการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร	5	1.00
7.2.5 มีการวางแผนการใช้ทรัพยากรโดยยึดตามหลักเกณฑ์	5	1.00
7.3 บุคลากร		
7.3.1 มีระเบียบการคัดเลือกและปูนบำเหน็จรางวัลแก่บุคลากร	5	1.00
7.3.2 มีการกำหนดขอบข่ายงาน อำนาจและภาระหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจนในทุกระดับ	5	1.00
7.3.3 มีระบบพัฒนาบุคลากร	5	1.00
7.3.4 มีสวัสดิการที่ดีและยุติธรรมให้บุคลากรทุกระดับ	5	1.00

ตาราง 7 (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้	ค่าความเหมาะสม (Mdn.)	ค่าความสอดคล้อง (I.R.)
องค์ประกอบที่ 8 ตัวบ่งชี้คุณภาพ "การเงินและงบประมาณ" ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในระดับใด		
8.1 ระบบบริหารการเงินและงบประมาณ		
8.1.1 มีนโยบายและแผนการบริหารการเงินและงบประมาณ	5	1.00
8.1.2 มีระบบการจัดสรรงบประมาณ	5	1.00
8.1.3 มีการแสวงหาแหล่งเงินทุน	5	1.00
8.1.4 มีการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักศึกษา	5	1.00
8.1.5 มีการติดตาม ตรวจสอบการใช้งบประมาณ	5	1.00
องค์ประกอบที่ 9 ตัวบ่งชี้คุณภาพ "ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา" ต่อไปนี้มีความเหมาะสมในระดับใด		
9.1 กิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา		
9.1.1 มีนโยบายและแผนการประกันคุณภาพการศึกษา	5	1.00
9.1.2 บุคลากรทุกระดับโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารระดับสูงเข้าใจ ให้ความสำคัญและร่วมมือในการประกันคุณภาพทางการศึกษา	5	1.00
9.1.3 มีการติดตาม ประเมินประโยชน์และประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพ	5	1.00

จากตาราง 7 การวิเคราะห์ข้อมูลตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป มีผลดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูล

องค์ประกอบที่ 1 ตัวบ่งชี้คุณภาพด้านปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนงาน ผู้เชี่ยวชาญให้ระดับค่าความเหมาะสมมากที่สุดทุกข้อ (Mdn. = 5.00) ยกเว้นข้อ 1.1.4

ภาระงานมีความสอดคล้องกับนโยบายและแนวปฏิบัติของหน่วยงานต้นสังกัด มีค่าความเหมาะสมมาก (Mdn. = 4.00) ส่วนค่าความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 ตัวบ่งชี้ มีความสอดคล้องกันในระดับสูงทุกข้อ (IR = 1.00)

องค์ประกอบที่ 2 ตัวบ่งชี้คุณภาพด้านการเรียนการสอน พบว่าด้านหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญให้ค่าระดับความเหมาะสมมากที่สุด (Mdn. = 5.00) ทุกข้อ ส่วนค่าความสอดคล้องทั้ง 5 ตัวบ่งชี้ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับสูง (IR = 1.00) ทุกข้อ ด้านนักศึกษา ผู้เชี่ยวชาญให้ค่าระดับความเหมาะสมมากที่สุด (Mdn. = 5.00) ทุกข้อ ส่วนค่าความสอดคล้องทั้ง 5 ตัวบ่งชี้ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับสูง (IR = 1.00) ทุกข้อ ด้านครู/อาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญให้ค่าระดับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ข้อ 2.3.1, 2.3.3, 2.3.6 ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด (Mdn. = 5.00) ข้อ 2.3.2, 2.3.4, 2.3.5 มีความเหมาะสมในระดับมาก (Mdn. = 4.00) ส่วนค่าความสอดคล้องทั้ง 6 ตัวบ่งชี้ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับสูง (IR = 1.00) ทุกข้อ ด้านกระบวนการเรียนการสอนตัวบ่งชี้ทุกข้อผู้เชี่ยวชาญให้ระดับค่าความเหมาะสมมากที่สุด (Mdn.= 5.00) และมีค่าความสอดคล้องกับในระดับสูง (IR = 1.00) ด้านปัจจัยเกื้อหนุน ผู้เชี่ยวชาญให้ค่าระดับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ข้อ 2.5.1, 2.5.4, 2.5.5 และ 2.5.6 ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด (Mdn.= 5.00) ส่วนข้อ 2.5.2 และ 2.5.3 มีความเหมาะสมในระดับมาก (Mdn.= 4.00) และมีค่าสอดคล้องกันในระดับสูง (IR = 1.00) ทุกข้อ

องค์ประกอบที่ 3 ตัวบ่งชี้คุณภาพด้าน กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา พบว่า ด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ตัวบ่งชี้ทุกข้อผู้เชี่ยวชาญให้ระดับความเหมาะสมมากที่สุด (Mdn.= 5.00) และมีค่าความสอดคล้องกันในระดับสูง (IR = 1.00) ทุกข้อ ด้านครู/อาจารย์ที่ปรึกษา ตัวบ่งชี้ทุกข้อผู้เชี่ยวชาญให้ระดับความเหมาะสมมากที่สุด (Mdn. = 5.00) และมีค่าความสอดคล้องกันในระดับสูง (IR = 1.00) ทุกข้อ

องค์ประกอบที่ 4 ตัวบ่งชี้คุณภาพด้าน การวิจัยและงานสร้างสรรค์ พบว่า ด้านนโยบายและการดำเนินงาน ตัวบ่งชี้ทุกข้อผู้เชี่ยวชาญให้ระดับความเหมาะสมมากที่สุด (Mdn. = 5.00) และมีค่าความสอดคล้องกันในระดับสูง (IR = 1.00) ทุกข้อ

องค์ประกอบที่ 5 ตัวบ่งชี้คุณภาพด้าน การบริการทางวิชาการแก่สังคม พบว่าด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม ตัวบ่งชี้ทุกข้อผู้เชี่ยวชาญให้ระดับความเหมาะสมมากที่สุด (Mdn. = 5.00) และมีค่าความสอดคล้องกันในระดับสูง (IR = 1.00) ทุกข้อ

องค์ประกอบที่ 6 ตัวบ่งชี้คุณภาพด้าน การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม พบว่า ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ตัวบ่งชี้ทุกข้อผู้เชี่ยวชาญให้ระดับความเหมาะสมมากที่สุด (Mdn. = 5.00) และมีค่าความสอดคล้องกันในระดับสูง (IR = 1.00) ทุกข้อ

องค์ประกอบที่ 7 ตัวบ่งชี้คุณภาพด้านการบริหารจัดการ พบว่า ด้านนโยบายการบริหารและเผยแพร่ ตัวบ่งชี้ทุกข้อผู้เชี่ยวชาญให้ระดับความเหมาะสมมากที่สุด (Mdn. = 5.00)

และมีค่าความสอดคล้องกันในระดับสูง (IR = 1.00) ด้านระบบการบริหาร ตัวบ่งชี้ทุกข้อ ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (Mdn. = 5.00) ส่วนค่าความสอดคล้อง ผู้เชี่ยวชาญ เห็นว่ามีความสอดคล้องด้านความคิดในระดับสูง (IR = 1.00) ทุกข้อ ด้านบุคลากร ตัวบ่งชี้ทั้ง 4 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (Mdn. = 5.00) ส่วนค่าความสอดคล้องทั้ง 4 ข้อ มีความสอดคล้องทางความคิดของผู้เชี่ยวชาญในระดับสูง (IR = 1.00)

องค์ประกอบที่ 8 ตัวบ่งชี้คุณภาพ ด้านการเงินและงบประมาณ พบว่า ด้านระบบบริหารการเงินและงบประมาณ ตัวบ่งชี้ทั้ง 5 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (Mdn. = 5.00) ส่วนค่าความสอดคล้องทั้ง 5 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดสอดคล้องกันในระดับสูง (IR = 1.00)

องค์ประกอบที่ 9 ตัวบ่งชี้คุณภาพด้านระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ตัวบ่งชี้กิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้ง 3 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (Mdn. = 5.00) ส่วนค่าความสอดคล้องทั้ง 3 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันในระดับสูง (IR = 1.00)

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป

วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพทางวิชาการ ของวิทยาลัยนาฏศิลป

วิธีดำเนินการ

เป็นการสนทนากลุ่มของผู้บริหารวิทยาลัย ที่ประกอบด้วยคณะผู้บริหาร จำนวน 7 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจกรรม หัวหน้าภาควิชาสามัญ หัวหน้าภาควิชาดุริยางค์ไทย หัวหน้าภาควิชาศิลปสากล โดยมีการบันทึกผลการสนทนาตามแบบที่กำหนดไว้ การสนทนากลุ่มแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ

1 ด้านวัตถุประสงค์ของการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐาน
2. ด้านความเหมาะสมในการนำตัวดัชนีชี้วัดคุณภาพมากำหนดเป็นเกณฑ์มาตรฐาน
3. ด้านการนำเกณฑ์ไปใช้
4. ด้านวิธีการตรวจสอบ

รายละเอียดดังแสดงในตาราง 8 - ตาราง 11

ตาราง 8 ความคิดเห็นจากการสนทนากลุ่มด้านวัตถุประสงค์ของการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานของวิทยาลัยนาฏศิลป

คำถาม	คำตอบครั้งที่ 1	คำตอบครั้งที่ 2
- ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพทางวิชาการอย่างไร	- เห็นด้วยกับวัตถุประสงค์เพราะจะทำให้วิทยาลัยนาฏศิลปได้รับรู้ว่าการจัดการศึกษามีคุณภาพมากน้อยเพียงไร เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องให้มีความสมบูรณ์	ยังยืนยันคำตอบเดิมไม่เปลี่ยนแปลง

จากตาราง 8 แสดงว่าผู้บริหาร ส่วนใหญ่เห็นว่าวัตถุประสงค์ของการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานของวิทยาลัยนาฏศิลปเป็นรูปแบบที่ดี สามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้

ตาราง 9 ความคิดเห็นจากการสนทนากลุ่มด้านความเหมาะสมในการนำตัวดัชนี วัดคุณภาพมากำหนดเป็นเกณฑ์มาตรฐาน

คำถาม	คำตอบครั้งที่ 1	คำตอบครั้งที่ 2
- ท่านเห็นด้วยหรือไม่ในการนำเอาตัวบ่งชี้ที่ได้จากการสอบถามผู้เชี่ยวชาญทั้ง 25 คน โดยได้นำค่าทางสถิติมาพิจารณาได้ตัวดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลปรวมทั้งสิ้น 82 ตัวบ่งชี้/มากำหนดเป็นเกณฑ์มาตรฐาน	- เห็นด้วยกับการที่จะนำเอาตัวบ่งชี้ที่พัฒนามาจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 25 คน เพราะถือว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือสูง และคงจะได้พิจารณาไตร่ตรองมาเป็นอย่างดีแล้วในการที่จะกำหนดเกณฑ์ตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ	ยังยืนยันคำตอบเดิม
- ตัวบ่งชี้ทั้ง 82 ตัว เหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดมาตรฐานทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลปหรือไม่	- มีความเหมาะสมและสอดคล้องในระดับที่ยอมรับได้	ควรมีการเพิ่มรายละเอียดของตัวบ่งชี้หรือตัววัดให้ชัดเจนกว่านี้

จากตาราง 9 แสดงว่าผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นว่า มีความเหมาะสมที่จะนำตัวบ่งชี้ที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมากำหนดเป็นเกณฑ์มาตรฐาน เพราะได้มีกระบวนการในการพิจารณาไตร่ตรองมาเป็นอย่างดี ในการที่จะกำหนดเกณฑ์ตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ และมีข้อเสนอแนะว่าควรมีการเพิ่มรายละเอียดของตัวบ่งชี้ให้ชัดเจนกว่านี้

ตาราง 10 ความคิดเห็นจากการสนทนากลุ่มด้านการนำเกณฑ์ไปใช้

คำถาม	คำตอบครั้งที่ 1	คำตอบครั้งที่ 2
- การมีเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลปจะช่วยให้การจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลปบรรลุเป้าหมายหรือไม่เพียงไร	- น่าจะช่วยให้การจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป มีคุณภาพสูงขึ้นและช่วยให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายได้ง่ายขึ้น มีความสำเร็จเป็นอย่างดี	ยังยืนยันคำตอบเดิม
- การจัดกิจกรรมตามลักษณะตัวบ่งชี้คุณภาพเป็นแนวทางดำเนินการที่ถูกต้อง เหมาะสมหรือไม่	- การจัดกิจกรรมตามลักษณะตัวบ่งชี้คุณภาพเป็นแนวทางที่ถูกและเหมาะสม - แต่ควรกำหนดตัวบ่งชี้คุณภาพให้ครอบคลุมผลผลิตหรือคุณลักษณะของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาให้มากขึ้นและชัดเจนมากกว่านี้	ยังยืนยันคำตอบเดิม

จากตาราง 10 แสดงว่าผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นว่า ควรจัดกิจกรรมตามลักษณะตัวบ่งชี้คุณภาพเพื่อให้ครอบคลุมผลผลิต หรือคุณลักษณะของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาให้มากขึ้นและต้องมีความชัดเจนมากกว่านี้ จะช่วยทำให้การจัดการศึกษาของวิทยาลัยมีคุณภาพสูงขึ้น นอกจากนี้จะช่วยทำให้การดำเนินการจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลปบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

ตาราง 11 ความคิดเห็นจากการสนทนากลุ่มด้านวิธีการตรวจสอบ

คำถาม	คำตอบครั้งที่ 1	คำตอบครั้งที่ 2
- วิธีการประเมินคุณภาพที่กำหนดไว้ในรูปแบบเหมาะสม สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงหรือไม่ ถ้าไม่เหมาะสมควรปรับปรุงอย่างไร	- ปฏิบัติได้จริง แต่ต้องใช้ความพยายามในการจูงใจบุคลากรภายในวิทยาลัยให้มีความมั่นคงและไม่คิดว่าเป็นการจับผิด เพราะส่วนใหญ่มักจะเกิดความเข้าใจผิดว่า การประเมินคุณภาพเป็นการจับผิด จึงเกิดความวิตกกังวล	ยังยืนยันคำตอบเดิมไม่มีการเปลี่ยนแปลง
- วิธีตรวจสอบคุณภาพโดยการใช้ วิธีประเมินคุณภาพตามแนวทางที่กำหนดมีความเหมาะสมหรือไม่ ถ้าไม่เหมาะสมจะปรับปรุงอย่างไร	- มีความเหมาะสมดีแล้ว แต่การแบ่งเกณฑ์การประเมินน่าจะเป็น 5 = คุณภาพสูงมาก 4 = คุณภาพสูง 3 = คุณภาพปานกลาง 2 = คุณภาพต่ำ 1 = คุณภาพต่ำมาก (เกณฑ์ผ่านคือ ตั้งแต่ 3 ขึ้นไป)	เกณฑ์การประเมินส่วนใหญ่ใช้ได้ดี

จากตาราง 11 แสดงว่า คณะผู้บริหารเห็นว่าวิธีการตรวจสอบ เป็นวิธีที่ปฏิบัติได้จริง มีความเหมาะสมดี แต่ต้องใช้ความพยายามในการที่จะจูงใจบุคลากรให้เปลี่ยนความคิดเสียใหม่ว่าการประเมินเป็นการแก้ไขข้อบกพร่องมิใช่เป็นการจับผิดในการทำงาน

ผลสรุปการสนทนากลุ่ม เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป สรุปเป็นเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพทางวิชาการ ดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพทางวิชาการ

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ				
		5	4	3	2	1
1. ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และ แผนงาน	1. มีปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจ เป็นลายลักษณ์อักษร 2. มีปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สอดคล้องกัน 3. มีวิสัยทัศน์ครอบคลุมภาระงานทั้ง 4 ด้าน (สอน วิจัย/สร้างสรรค์ บริการสังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม) 4. ภาระงานมีความสอดคล้องกับนโยบายและแนวปฏิบัติของหน่วยงานต้นสังกัด 5. มีแผนงานเป็นลายลักษณ์อักษร ครอบคลุมภารกิจงานทั้ง 4 ด้าน 6. มีแผนงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของวิทยาลัยอย่างชัดเจน 7. มีการกำหนดแผนงานอย่างเป็นระบบ 8. มีการจัดทำแผนงานโดยบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม 9. มีการติดตาม ประเมินผล และนำผลมาปรับปรุงพัฒนา					
2. การคัดเลือกนักศึกษา	1. มีการกำหนดเกณฑ์การรับนักศึกษาที่ชัดเจนและนำไปสู่การปฏิบัติจริง 2. มีการกำหนดเกณฑ์วิธีการคัดเลือกและแนวทางการรับนักศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตร					

ตาราง 12 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ				
		5	4	3	2	1
3. ด้านคุณภาพอาจารย์	1. จำนวนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิการศึกษาปริญญาเอก : ปริญญาโท : ปริญญาตรีเป็นไปตามมาตรฐาน 2. จำนวนอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการ ศาสตราจารย์ : รองศาสตราจารย์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ : อาจารย์ 3 3. มีการกำหนดมาตรฐานภาระงาน การปฏิบัติงานสอนและงานอื่นๆ ต่อสัปดาห์ 4. มีการกำหนดจำนวนอาจารย์ต่อจำนวนนักศึกษาไว้อย่างชัดเจน					
4. ด้านการเงินและงบประมาณ	1. มีนโยบายและแผนการบริหารการเงินและงบประมาณ 2. มีระบบการจัดสรรงบประมาณ 3. มีการแสวงหาแหล่งเงินทุน 4. มีการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักศึกษา 5. มีการติดตามตรวจสอบการใช้งบประมาณ					
5. ด้านปริมาณและคุณภาพของทรัพยากร	1. มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องแสดงผลงาน ห้องสมุด หอประชุม ห้องพยาบาล และห้องแนะแนว 2. มีขนาดพื้นที่และจำนวนห้องเพียงพอและสะอาดเรียบร้อย 3. มีการปรับปรุงบำรุงรักษาอาคารสถานที่อย่างมีระบบ 4. มีจำนวนหนังสือ ตำราแยกตามสาขาวิชาต่อนักศึกษาอย่างเพียงพอ					

ตาราง 12 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ				
		5	4	3	2	1
	5. มีอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนเครื่องอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอ					
6. ด้านภาวะผู้นำ	1. ผู้บริหาร อาจารย์ ส่วนใหญ่มีความเป็นผู้นำและมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สามารถชี้แนะและสำนึกในพันธกิจ					
7. ด้านทุนสนับสนุนงานวิจัย	1. มีการจัดหาแหล่งทุนสนับสนุนงานวิจัยงาน/สร้างสรรค์					
8. ด้านเจ้าหน้าที่บุคลากรช่วยวิชาการ	1. มีการกำหนดขอบข่ายงาน อำนาจและภาระหน้าที่ของบุคลากรชัดเจนทุกระดับ 2. มีระบบพัฒนาบุคลากร 3. มีการติดตามการประเมินผลและติดตามการทำงาน					
9. ด้านบรรยากาศองค์กร	1. มีการบริหารโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมในการบริหาร 2. มีระเบียบการคัดเลือกและปูนบำเหน็จรางวัลแก่บุคลากร 3. มีการตอบแทนและยกย่องเชิดชูเกียรติครูอาจารย์ 4. มีสวัสดิการที่ดีและยุติธรรมสำหรับบุคลากรทุกระดับ 5. มีการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร					
10. ด้านการบริหารและจัดองค์การ	1. มีโครงสร้างองค์การที่ชัดเจนสอดคล้องกับสภาพวิทยาลัย 2. มีระบบการบริหารและระเบียบการปฏิบัติการที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกภารกิจ					

ตารางที่ 12 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ				
		5	4	3	2	1
	3. มีนโยบายการบริหารงานที่ชัดเจนและสอดคล้องกับพันธกิจ 4. มีการกำหนดขอบข่ายงาน อำนาจและภาระหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจนทุกระดับ 5. บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย 6. มีแผนการดำเนินงาน 7. มีการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับแผนงานที่กำหนดไว้ 8. มีการประเมินและปรับปรุงนโยบายและแผนอย่างต่อเนื่อง					
11. ด้านหลักสูตรและกิจกรรมทางวิชาการ	1. มีหลักสูตรสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของวิทยาลัย 2. มีหลักสูตรสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ 3. มีหลักสูตรที่ผ่านเกณฑ์ที่ได้มาตรฐานของหน่วยงานที่รับผิดชอบ 4. มีคู่มือการใช้หลักสูตรทุกสาขา 5. มีความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตร					
12. ด้านการสอน	1. มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร 2. หลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับเป้าหมายการผลิตนักศึกษา 3. มีครู/อาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษา					

ตารางที่ 12 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ				
		5	4	3	2	1
	4. มีการเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย แนวการสอน เอกสาร ตำรา สื่อ วิธีการสอน และวิธีการวัดประเมินผล 5. มีการกำหนดแนวการสอนหรือ Course Syllabus ทุกรายวิชา 6. มีการจัดประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อพัฒนาทักษะของนักศึกษา					
13. ด้านกิจกรรมเสริมวิชาการ	1. มีกิจกรรมพัฒนาที่สอดคล้องกับนโยบายของวิทยาลัย 2. มีงบประมาณสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมพัฒนานักศึกษา 3. มีกิจกรรมนักศึกษาที่ตอบสนองความต้องการและสร้างความรู้ประสบการณ์แก่นักศึกษา 4. มีชมรมส่งเสริมการทำกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา 5. มีระบบการติดตาม ประเมินผลการจัดกิจกรรมนักศึกษา และนำผลการประเมินมาแก้ไขพัฒนา 6. นักศึกษามีพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนและเรียนอย่างมีความสุข					
14. ด้านงานบุคลากรนักศึกษา	1. มีงานบุคลากรนักศึกษา/ชมรม 2. มีการกำหนดภาระหน้าที่ของครู/อาจารย์ที่ปรึกษา 3. มีการดำเนินงานตามภาระหน้าที่					

ตารางที่ 12 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ				
		5	4	3	2	1
	4. มีการประเมินผลและสรุปการปฏิบัติหน้าที่ของครู/อาจารย์ที่ปรึกษาการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา 5. นำผลสรุปการดำเนินงานมาพัฒนาครู/อาจารย์ ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา					
15. ด้านงานวิจัย	1. มีนโยบายและแผนงานที่สอดคล้องกับพันธกิจ 2. มีผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ของครู/อาจารย์นักศึกษา 3. มีระบบการกลั่นกรองงานวิจัยและงานสร้างสรรค์					
16. ด้านบริการวิชาการ	1. มีแผนงานและโครงสร้างซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจ 2. มีระบบกำกับดูแลการดำเนินงานอย่างชัดเจน 3. มีการดำเนินงานตามแผนและโครงการ 4. มีระบบการประเมิน จัดทำรายงานและเผยแพร่ 5. มีการปรับปรุงแผนงานและโครงการตามผลการประเมิน					
17. ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	1. มีแผนงานและโครงการที่ส่งเสริมให้นักศึกษา ครู/อาจารย์ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 2. มีระบบกำกับดูแลการดำเนินงาน 3. มีการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการ					

ตารางที่ 12 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ				
		5	4	3	2	1
	4. มีการประเมินผลและจัดทำรายงาน 5. นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาแผนงานและโครงการ					
18. ด้านการประเมินสถาบัน	1. มีนโยบายและแผนการประกันคุณภาพการศึกษา 2. บุคลากรทุกระดับโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารระดับสูงเข้าใจ ให้ความสำคัญและร่วมมือในการประกันคุณภาพทางการศึกษา 3. มีการติดตาม ประเมินประโยชน์และประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพ					
19 ด้านความรู้ความสามารถของนักศึกษา	1. นักศึกษามีความรู้ความสามารถด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย 2. นักศึกษามีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีเหมาะสมกับการเป็นครูศิลปะ					

จากตาราง 12 แสดงว่า ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานโดยกำหนดให้มี 19 มาตรฐาน 84 ตัวบ่งชี้ ซึ่งประกอบด้วย มาตรฐานที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนงาน มีตัวบ่งชี้ รวม 9 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 2 การคัดเลือกนักศึกษา มีตัวบ่งชี้รวม 2 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 3 คุณภาพอาจารย์ มีตัวบ่งชี้รวม 4 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 4 การเงินและงบประมาณ มีตัวบ่งชี้รวม 5 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 5 ปริมาณและคุณภาพของทรัพยากรมี ตัวบ่งชี้รวม 5 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 6 ภาวะผู้นำ มีตัวบ่งชี้ 1 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 7 ทุนสนับสนุนงานวิจัย มีตัวบ่งชี้ 1 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 8 เจ้าหน้าที่บุคลากรช่วยวิชาการ มีตัวบ่งชี้รวม 3 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 9 บรรยากาศองค์กร มีตัวบ่งชี้รวม 5 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 10 การบริหารและการจัดองค์การ มีตัวบ่งชี้รวม 8 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 11 หลักสูตรและกิจกรรมทางวิชาการ มีตัวบ่งชี้รวม 5 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 12 ด้านการสอน มีตัวบ่งชี้รวม 6 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 13 กิจกรรมเสริมวิชาการ มีตัวบ่งชี้รวม 6 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 14 งานบุคลากรนักศึกษา มีตัวบ่งชี้รวม 5 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 15 งานวิจัย มีตัวบ่งชี้รวม 3 ตัวบ่งชี้ มาตรฐาน

ที่ 16 บริการวิชาการ มีตัวบ่งชี้รวม 5 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 17 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีตัวบ่งชี้รวม 5 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 18 การประเมินสถาบัน มีตัวบ่งชี้รวม 3 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 19 ความรู้ความสามารถของนักศึกษา มีตัวบ่งชี้รวม 2 ตัวบ่งชี้

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านวิชาการซึ่งจะเป็นเกณฑ์ในการชี้วัดคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีของวิทยาลัยนาฏศิลป และเพื่อพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพทางวิชาการ เพื่อกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีของวิทยาลัยนาฏศิลป

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นอาจารย์หรือผู้บริหารในวิทยาลัยนาฏศิลปกรุงเทพฯ เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารวิชาการและด้านการเรียนการสอน ซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้

1. มีประสบการณ์การสอนในวิทยาลัยนาฏศิลปกรุงเทพฯ ไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือ
2. มีผลงานด้านวิชาการ เช่น เขียนตำรา ทำวิจัย เขียนบทความที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพนาฏศิลปและดนตรี หรือ
3. เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ตั้งแต่ อาจารย์ 2 ระดับ 7 อาจารย์ 3 ระดับ 8 และอาจารย์ 3 ระดับ 9 หรือ
4. เป็นผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลปกรุงเทพฯ หรือบริหารวิชาการ ได้แก่ ผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจกรรม หัวหน้าภาควิชา หรือ หัวหน้าหมวดสาขา หรือ
5. เป็นผู้มีประสบการณ์โดยเคยเป็นอาจารย์ หรือ ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลปกรุงเทพฯ

ขั้นตอนการวิจัย แบ่งตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลปโดยศึกษาเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา การพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านวิชาการ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ อาจารย์ 3 ระดับ 8 และ อาจารย์ 3 ระดับ 9 ซึ่งมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป รวม 5 คน เพื่อได้ข้อมูลมาจัดทำโครงร่างแบบสอบถาม นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ วินิจฉัย และคัดเลือก เพื่อได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ สำหรับนำไปสอบถามกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป โดยใช้เทคนิคเดลฟาย กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารวิชาการและด้านการเรียนการสอนประกอบด้วย ผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลปกรุงเทพฯ อาจารย์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรวม 25 คน

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป โดยใช้เทคนิคการสนทนาแบบ Focus Group รวม 7 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจกรรม หัวหน้าภาควิชาสามัญ หัวหน้าภาควิชาดุริยางค์ไทย และหัวหน้าภาควิชาศิลปสากล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. แบบสอบถาม สำหรับสอบถามผู้เชี่ยวชาญ เรื่องระดับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ มี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ และตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 9 องค์ประกอบ คือ

องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจและแผนงาน

องค์ประกอบที่ 2 การเรียนการสอน

องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา

องค์ประกอบที่ 4 การวิจัยและงานสร้างสรรค์

องค์ประกอบที่ 5 การบริการทางวิชาการแก่สังคม

องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

องค์ประกอบที่ 7 การบริหารจัดการ

องค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณ

องค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา

2. บันทึกผลการสนทนาของผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีข้อคำถามแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านวัตถุประสงค์ของการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐาน
2. ด้านความเหมาะสมในการนำตัวดัชนีวัดคุณภาพมากำหนดเป็นเกณฑ์มาตรฐาน
3. ด้านการนำเกณฑ์ไปใช้
4. ด้านวิธีการตรวจสอบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งใช้วัดระดับความคิดเห็นและเจตคติตามแบบของไลเคอร์ต (Likert) นำมาหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคำตอบแต่ละหัวข้อหลักและหัวข้อย่อย เพื่อให้ทราบความคิดเห็นโดยรวมและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละหัวข้อว่ามีความเหมาะสมที่จะนำมากำหนดเป็นเกณฑ์การประเมินคุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลปในระดับใด

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าในรอบที่2 ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ จะถูกนำมาหาค่ามัธยฐาน (Mdn.) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) เพื่อใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาในการตอบแบบสอบถามรอบที่ 3 และนำผลที่ได้จากการสรุปในรอบที่ 3 มาใช้ในการอภิปรายผลการวิจัย

3. สรุปผลจากการดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป ปรากฏผลดังนี้

1. การศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ พบว่า

1.1.ผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ รองลงมา คือ หัวหน้าหมวดวิชา ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้เชี่ยวชาญภายนอก ผู้อำนวยการวิทยาลัย และหัวหน้าภาควิชา ตามลำดับ มีวุฒิปริญญาโท และปริญญาตรีจำนวนใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ 2 ระดับ 7 รองลงมาคืออาจารย์ 3 ระดับ 8 สังกัดภาควิชานาฏศิลป ดุริยางค์ไทย ศิลปสากล และภาควิชาสามัญในสัดส่วนเท่า ๆ กัน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ การสอนในวิทยาลัยนาฏศิลป์ตั้งแต่ 26 - 30 ปี 21 - 25 ปี และ 31 ปีขึ้นไปตามลำดับ

1.2 การกำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน พิจารณาให้ความคิดเห็นเพื่อหาค่าดัชนีความแม่นตรงเชิงเนื้อหา (IC) เพื่อได้องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ตามเกณฑ์ที่กำหนดมาปรับปรุงเพื่อใช้เป็นแบบสอบถาม นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารและด้านการสอนจำนวน 25 คน พิจารณาให้ค่าระดับความเหมาะสม โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย 3 รอบ ปรากฏผลดังนี้

รอบที่ 1 แบบสอบถามประกอบด้วยตัวบ่งชี้จำนวน 92 ข้อ พบว่ามีความเหมาะสมโดยรวมในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.16) และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่สอดคล้องกัน (S.D.= 0.98) ตัวบ่งชี้ที่มีระดับความเหมาะสมในระดับมากที่สุด รวม 5 ตัวบ่งชี้ (ร้อยละ 5.43)

มีความเหมาะสมในระดับมากรวม 22 ตัวบ่งชี้ (ร้อยละ 23.91) มีความเหมาะสมในระดับปานกลางรวม 55 ตัวบ่งชี้ (ร้อยละ 59.78) มีความเหมาะสมในระดับน้อยรวม 10 ตัวบ่งชี้ (ร้อยละ 10.86) เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนดพบว่า มีตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมผ่านเกณฑ์ 41 ตัวบ่งชี้ (ร้อยละ 44.56)

รอบที่ 2 แบบสอบถามประกอบด้วย ตัวบ่งชี้จำนวน 82 ข้อ พบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 27 ข้อ (ร้อยละ 32.93) และมีความเหมาะสมในระดับมาก 55 ข้อ (ร้อยละ 67.07) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกันในระดับสูง 64 ข้อ (ร้อยละ 78.05) และสอดคล้องกันในระดับปานกลาง 18 ข้อ (ร้อยละ 21.95)

รอบที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการจำนวน 82 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 76 ข้อ ร้อยละ (ร้อยละ 92.68) และมีความเหมาะสมในระดับมาก 6 ข้อ (ร้อยละ 7.32) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกันในระดับสูง 82 ข้อ (ร้อยละ 100.00)

1.3 องค์ประกอบในการประเมินคุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ คือ

1. ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจและแผนงาน
2. การเรียนการสอน
3. กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา
4. การวิจัยและงานสร้างสรรค์
5. การบริการทางวิชาการแก่สังคม
6. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
7. การบริหารจัดการ
8. การเงินและงบประมาณ
9. ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบทั้ง 9 ด้าน มีความเหมาะสม ครอบคลุมภารกิจของวิทยาลัยนาฏศิลป และในแต่ละองค์ประกอบจะมีตัวบ่งชี้ในแต่ละด้านดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจและแผนงาน ประกอบด้วย 10 ตัวบ่งชี้คือ 1) มีปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจ เป็นลายลักษณ์อักษร 2) ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจที่สอดคล้องกัน 3) มีวิสัยทัศน์ครอบคลุมการทำงานทั้ง 4 ด้าน (สอน วิจัย/สร้างสรรค์ บริการสังคม และทำนุบำรุงวัฒนธรรม) 4) ภาระงานมีความสอดคล้องกับนโยบายและแนวปฏิบัติของหน่วยงานต้นสังกัด 5) ผู้บริหาร อาจารย์ส่วนใหญ่มีความเป็นผู้นำและมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลสามารถชี้แนะและสำนึกในพันธกิจ 6) มีแผนงานเป็นลายลักษณ์อักษรครอบคลุมภารกิจงานทั้ง 4 ด้าน 7) มีแผนงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ

8) มีการจัดทำแผนงานโดยบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม 9) มีการกำหนดแผนงานอย่างเป็นระบบ และ 10) มีการติดตาม ประเมินผล และนำผลมาปรับปรุงและพัฒนา

องค์ประกอบที่ 2 การเรียนการสอน ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 5 องค์ประกอบ คือ

2.1 ด้านหลักสูตร มี 5 ตัวบ่งชี้ คือ 1) มีหลักสูตรที่ผ่านเกณฑ์ที่ได้มาตรฐานของหน่วยงานที่รับผิดชอบ 2) มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของวิทยาลัย 3) มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ 4) มีคู่มือการใช้หลักสูตรทุกสาขา 5) มีความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตร

2.2 ด้านนักศึกษา มี 5 ตัวบ่งชี้ คือ 1) มีการกำหนดเกณฑ์วิธีการคัดเลือกและแนวทางการรับนักศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตร 2) มีการกำหนดเกณฑ์การรับนักศึกษาที่ชัดเจนและนำไปสู่การปฏิบัติจริง 3) นักศึกษามีพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนและเรียนอย่างมีความสุข 4) นักศึกษามีความรู้ความสามารถ ด้านพุทธิพิสัย ทักษะนิสัย และจิตพิสัย 5) นักศึกษามีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดี เหมาะสมกับการเป็นครูศิลปะ

2.3 ด้านครู/อาจารย์ มี 6 ตัวบ่งชี้คือ 1) มีครู/อาจารย์ที่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับหลักสูตร 2) มีการกำหนดจำนวนอาจารย์ต่อจำนวนนักศึกษาไว้อย่างชัดเจน 3) มีการกำหนดมาตรฐานภาระงานการปฏิบัติงานสอนและงานอื่น ๆ ต่อสัปดาห์ 4) จำนวนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิการศึกษา ปริญญาเอก : ปริญญาโท : ปริญญาตรี เป็นไปตามมาตรฐาน 5) จำนวนอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการ ศาสตราจารย์ : รองศาสตราจารย์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ : อาจารย์ 3 และ 6) มีระบบการตอบแทนและยกย่องเชิดชูเกียรติครู/อาจารย์

2.4 ด้านกระบวนการเรียนการสอน มี 6 ตัวบ่งชี้ คือ 1) มีการจัดการเรียนการสอนตรงตามหลักสูตร 2) หลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับเป้าหมายการผลิตนักศึกษา 3) มีการกำหนดแนวการสอนหรือ Course Syllabus ทุกรายวิชา 4) มีการจัดประสบการณ์วิชาชีพเพื่อพัฒนาทักษะของนักศึกษา 5) มีครู/อาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษา 6) มีการเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย แนวการสอน เอกสารตำรา สื่อ วิธีการสอน และวิธีการวัดประเมินผล

2.5 ด้านปัจจัยเกื้อหนุน มี 6 ตัวบ่งชี้ คือ 1) มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องแสดงผลงาน ห้องสมุด ห้องประชุม ห้องพยาบาลและห้องแนะแนว 2) มีขนาดพื้นที่และจำนวนห้องเพียงพอและสะอาดเรียบร้อย 3) มีการปรับปรุงบำรุงรักษาอาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ 4) มีอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน เครื่องอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอ 5) มีคณะกรรมการดำเนินงานทุนการศึกษา 6) มีจำนวนหนังสือตำรา แยกตามสาขาวิชา ต่อนักศึกษาอย่างพอเพียง

องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 2 องค์ประกอบ

3.1 ด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษา มี 5 ตัวบ่งชี้ คือ 1) มีชมรมส่งเสริมการทำกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา 2) มีงบประมาณสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมพัฒนานักศึกษา 3) มีกิจกรรมพัฒนาที่สอดคล้องกับนโยบายของวิทยาลัย 4) มีกิจกรรมนักศึกษาที่ตอบสนองความต้องการและสร้างความรู้ ประสบการณ์แก่นักศึกษา 5) มีระบบการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมนักศึกษา และ นำผลการประเมินมาแก้ไขพัฒนา

3.2 ครู/อาจารย์ที่ปรึกษา มี 5 ตัวบ่งชี้คือ 1) มีที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา/ชมรม 2) มีการกำหนดภาระหน้าที่ของครู/อาจารย์ที่ปรึกษา 3) มีการดำเนินงานตามภาระหน้าที่ 4) มีการประเมินผลและสรุปผลการปฏิบัติหน้าที่ของครู/อาจารย์ที่ปรึกษาการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา 5) นำผลการสรุปการดำเนินงานมาพัฒนาครู/อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา

องค์ประกอบที่ 4 การวิจัยและงานสร้างสรรค์ มี 2 ตัวบ่งชี้คือ

1) มีนโยบายและแผนงานที่สอดคล้องกับพันธกิจ
2) มีระบบการกลั่นกรองงานวิจัย และงานสร้างสรรค์

องค์ประกอบที่ 5 การบริการทางวิชาการแก่สังคมมี 5 ตัวบ่งชี้คือ

1) มีแผนงานและโครงสร้างซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจ
2) มีการดำเนินการตามแผนและโครงการ
3) มีระบบกำกับดูแลการดำเนินงานอย่างชัดเจน
4) มีระบบการประเมินจัดทำรายงานและเผยแพร่
5) มีการปรับปรุงแผนงาน และโครงการตามผลการประเมิน

องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มี 5 ตัวบ่งชี้ คือ

1) มีแผนงานที่ส่งเสริมให้นักศึกษา ครู/อาจารย์ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
2) มีการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการ
3) มีระบบกำกับดูแลการดำเนินงาน
4) มีการประเมินผลและจัดทำรายงาน
5) นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาแผนงานและโครงการ

องค์ประกอบที่ 7 การบริหารจัดการ ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ คือ

7.1 ด้านนโยบายการบริหารและเผยแพร่ มี 5 ตัวบ่งชี้ คือ 1) มีนโยบายการบริหารที่ชัดเจนและสอดคล้องกับพันธกิจ 2) บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย

3) มีแผนการดำเนินงาน 4) มีการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับแผนงานที่กำหนดไว้ 5) มีการประเมินและปรับปรุงนโยบายและแผนงานอย่างต่อเนื่อง

7.2 ด้านระบบการบริหาร มี 5ตัวบ่งชี้ คือ 1) มีโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจนสอดคล้องกับสภาพวิทยาลัย 2) มีระบบการบริหารและระเบียบการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกภารกิจงาน 3) มีการบริหารโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมในการบริหาร 4) มีการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร 5) มีการวางแผนการใช้ทรัพยากรโดยยึดตามหลักเกณฑ์

7.3 ด้านบุคลากร มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ 1) มีระเบียบการคัดเลือกและปูนบำเหน็จรางวัลแก่บุคลากร 2) มีการกำหนดขอบข่ายงาน อำนาจและภาระหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจนในทุกระดับ 3) มีระบบพัฒนาบุคลากร 4) มีสวัสดิการที่ดีและยุติธรรมให้บุคลากรทุกระดับ

องค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณ มี 5 ตัวบ่งชี้คือ

1) มีนโยบายและแผนการบริหารการเงินและงบประมาณ
2) มีระบบการจัดสรรงบประมาณ
3) มีการแสวงหาแหล่งเงินทุน
4) มีการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษา
5) มีการติดตามตรวจสอบการใช้งบประมาณ

องค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ

1) มีนโยบายและแผนการประกันคุณภาพการศึกษา
2) บุคคลากรทุกระดับโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารระดับสูงเข้าใจ ให้ความสำคัญและร่วมมือในการประกันคุณภาพทางการศึกษา
3) มีการติดตามประเมินประโยชน์และประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพ

2. การสนทนากลุ่ม Focus Group เพื่อกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพทางวิชาการเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องการจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป ให้มีคุณภาพที่สูงขึ้น นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่ยังเห็นด้วยกับความคิดในการนำตัวดัชนีวัดคุณภาพที่ได้จากการวิจัยซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณามาแล้วจำนวน 3 รอบ มาเป็นมาตรฐานซึ่งกำหนดได้ 19 มาตรฐานคือ มาตรฐานที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจและแผนงาน 9 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 2 การคัดเลือกนักศึกษา 2 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 3 คุณภาพอาจารย์ 4 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 4 การเงินและงบประมาณ 5 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 5 ปริมาณและคุณภาพของทรัพยากร 5 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 6 ภาวะผู้นำ 1 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 7 ทุนสนับสนุนงานวิจัย 1 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 8 เจ้าหน้าที่บุคลากร

ช่วยวิชาการ 3 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 9 บรรยากาศองค์กร 5 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 10 การบริหารและการจัดการ องค์การ 9 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 11 หลักสูตรและกิจกรรมทางวิชาการ 5 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 12 การสอน 6 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 13 กิจกรรมเสริมวิชาการ 6 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 14 งานบุคลากรนักศึกษา 5 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 15 งานวิจัย 3 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 16 บริการวิชาการ 5 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 17 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 5 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 18 การประเมินสถาบัน 3 ตัวบ่งชี้ และมาตรฐานที่ 19 ความรู้ความสามารถของนักศึกษา 2 ตัวบ่งชี้

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป ประกอบด้วยขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 เป็นการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป ขั้นตอนที่ 2 เป็นการกำหนดดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลปตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และขั้นตอนที่ 3 เป็นการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพทางวิชาการ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิจัยขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องในเรื่องของการกำหนดองค์ประกอบ และดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการจำนวน 82 ดัชนี ที่มีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุดซึ่งมีความสำคัญต่อการนำไปพัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีของวิทยาลัยนาฏศิลปให้มีคุณภาพสูงขึ้น สอดคล้องกับแนวทางประกันคุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 48 ที่เน้นให้แต่ละสถาบันการศึกษาแต่ละสถาบันมีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 31) และสอดคล้องแนวความคิดของทริทส์เชอร์ (Tritscher. 1981 : 204) ที่กล่าวว่าดัชนีบ่งชี้เป็นสภาพที่คาดหวังหรือระดับความสำเร็จที่ประสงค์ให้เกิดขึ้นในการดำเนินงาน โดยสามารถใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาเปรียบเทียบข้อมูลว่าเกิดขึ้นในการดำเนินงานหรือไม่ ซึ่งแฮริสัน (Harrison. 1996 : 204) ได้เสนอแนวคิดว่า การสร้างและพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพ เป็นการสร้างและพัฒนาเกณฑ์มาตรฐาน อันเป็นกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา ทำให้สถานศึกษามีข้อมูลพื้นฐาน (Baseline data) ที่จะใช้ในการประกันคุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถาบันได้เป็นอย่างดี ดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการจะช่วยให้สถาบันอุดมศึกษามีประสิทธิภาพในการบริหารการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ และดัชนีบ่งชี้เป็นเครื่องมืออีกประเภทหนึ่งที่ใช้ในการตรวจสอบและประเมินคุณภาพ โดยผู้ตรวจสอบจะดูว่ามีการปฏิบัติตามที่ตัวบ่งชี้ระบุไว้หรือไม่ มีหลักฐานแสดงว่ามีปฏิบัติตามตัวบ่งชี้หรือไม่ และผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติเป็นไปตามที่กำหนดในจุดมุ่งหมายหรือไม่ ดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลปที่ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาความ

เหมาะสมทั้ง 3 รอบนี้ มี 9 องค์ประกอบ คือ 1) ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนงาน 2) การเรียนการสอน 3) กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา 4) การวิจัยและงานสร้างสรรค์ 5) การบริการทางวิชาการแก่สังคม 6) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 7) การบริหารจัดการ 8) การเงินและงบประมาณ 9) ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา และครอบคลุมตัวแปรตาม คือ ได้ดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป จำนวน 82 ดัชนี แบ่งเป็นดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านวิชาการอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 75 ดัชนี อยู่ในระดับดีจำนวน 7 ดัชนี ในการอภิปรายผลครั้งนี้ ผู้วิจัยกล่าวถึงเฉพาะดัชนีที่เด่น ๆ ที่ได้จากการวิจัยซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนการสอนและการบริหารจัดการวิทยาลัยนาฏศิลป ได้แก่

ดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ ได้แก่ มีปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจ เป็นลายลักษณ์อักษร วิทยาลัยนาฏศิลปให้ความสำคัญต่อการสร้างและพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ ซึ่งได้แก่ ปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งสถาบันการศึกษาทุกแห่งจำเป็นต้องมี ปรัชญา วิสัยทัศน์ ตลอดจนพันธกิจของงาน เพื่อเป็นเข็มทิศหรือแนวทางในการที่จะดำเนินการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ในปรัชญา หรือวิสัยทัศน์ นอกจากนี้ยังจำเป็นต้องมีภารกิจงานเพื่อให้งานแต่ละฝ่ายดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสมบูรณ์

ด้านผู้บริหารและครูอาจารย์ ซึ่งส่วนใหญ่มีความเป็นผู้นำและวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สามารถชี้แนะและสำนึกในพันธกิจ ถือว่าส่งผลต่อคุณภาพทางวิชาการในแง่ที่ว่า สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้นผู้บริหารและครู อาจารย์ต้องมีวิสัยทัศน์ หรือมองการณ์ไกลว่า วิทยาลัยในอนาคตควรเป็นเช่นไร ผู้บริหารจะต้องมองบริบททางสังคมและนำบริบทนั้นมาเป็นองค์ประกอบในการผลิตนักศึกษาเพื่อให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถและยืนหยัดอยู่ในโลกท่ามกลางการแข่งขันในอนาคตได้อย่างมั่นคง (รุ่ง แก้วแดง. 2542 : 7 -24) การที่จะทำให้ผู้บริหารเกิดวิสัยทัศน์ (Envisioning) จึงถือว่าเป็นกลยุทธในการพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านวิชาการที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก (Irizarry. 1996 : Abstract) นอกจากนั้นผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลปต้องมีภาวะผู้นำที่เน้นย้ำความเป็นเลิศด้านวิชาการ มิใช่ตั้งวิทยาลัยขึ้นมาเพื่อเน้นกิจกรรมอย่างอื่น นอกเหนือจากความเป็นเลิศด้านวิชาการ

ด้านการออกแบบหลักสูตร หลักสูตรมีจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ที่เด่นชัด หลักสูตรที่นำมาจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยนาฏศิลป ได้ผ่านการพิจารณาอย่างละเอียดจากกระทรวงศึกษาธิการ โดยกระทรวงศึกษาธิการจะต้องพิจารณาให้ความเห็นชอบ จึงอาจกล่าวได้ว่าหลักสูตรที่นำมาจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยนาฏศิลปนั้น นอกจากมีวัตถุประสงค์ที่เด่นชัดแล้ว ยังเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ มุ่งเน้นให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของวิทยาลัย และตรงตามมาตรฐานวิชาชีพ มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ทั้งนี้เพราะหลักสูตรเป็นยุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จที่ต้องการ และเป็นแนวทางปฏิบัติของผู้สอนในการจัด

ประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (ปรียาพร วงษ์อนุตรโรจน์. 2535 : 38-39)

ด้านนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการด้านนักศึกษา ประกอบด้วย พฤติกรรมด้านความรู้ ทักษะ และจิตพิสัย อันเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดแก่นักศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป นอกจากนี้นักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลปต้องแสดงพฤติกรรมในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนและเรียนอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 ซึ่งทางรัฐบาลภายใต้การนำของ พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร ได้ประกาศไว้ในคราวแถลงวิสัยทัศน์ด้านการจัดการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 :26) และคุณลักษณะที่สำคัญด้านนักศึกษาอีกประการหนึ่ง คือ ต้องมีคุณธรรม และจริยธรรมที่ดี เหมาะสมกับการเป็นครูศิลปะ การเป็นครูศิลปะที่ดีนั้น ผู้เป็นครูจะต้องรักและเข้าใจผู้เรียน รู้จักนำเทคนิคกลยุทธต่าง ๆ มาใช้ในการสอน ซึ่งดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการข้อนี้ ผู้เชี่ยวชาญ 25 คน จากวิทยาลัยนาฏศิลป มีความเห็นสอดคล้องกันในระดับสูงมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในทางการปฏิบัติ ผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้น ส่วนใหญ่มีความคาดหวังต่อนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลปปัจจุบันและในอนาคต ให้ประพฤติปฏิบัติตามแนวทางที่ศิษย์เก่าของวิทยาลัยนาฏศิลปได้ปฏิบัติมา อันเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมในสังคมวิทยาลัยนาฏศิลป

ดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป ครอบคลุมภารกิจในการผลิตนักศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป รวม 82 ตัวบ่งชี้ ซึ่งแต่ละข้อมีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุดและผู้เชี่ยวชาญทั้ง 25 คน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับที่เป็นที่ยอมรับได้ทุกข้อ ดัชนีบ่งชี้ที่ผ่านการวิจัยนี้เมื่อนำไปใช้ในวิทยาลัยนาฏศิลปแต่ละแห่งยังสามารถปรับเปลี่ยนให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์และบริบทของในแต่ละวิทยาลัยได้

ผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 3 เป็นผลสรุปจากการสนทนากลุ่มเรื่องการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประกันคุณภาพ พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในเรื่องของการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป โดยมีความเห็นว่าในสภาพสังคมปัจจุบันคุณภาพเป็นเรื่องที่สำคัญและมีความจำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องจัดดำเนินการโดยให้นับเป็นภาระงานด้านหนึ่งในการบริหารการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยนี้ที่มีวัตถุประสงค์หรือความมุ่งหมายในการวิจัยเพื่อกำหนดเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการอันจะทำให้วิทยาลัยนาฏศิลปได้ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ นอกจากนั้นผู้ทรงคุณวุฒิยังได้พิจารณาตัวบ่งชี้ที่ได้จากการวิจัยการพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลปเพื่อนำมาเป็นกรอบในการพิจารณาเกณฑ์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เสนอแนะว่า ตัวบ่งชี้ที่ได้จากการวิจัยนี้ได้ผ่านกระบวนการในการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ 3 รอบ และมีระดับความเหมาะสมที่จะนำไปใช้อยู่ในระดับมากถึงมาก

ที่สุด ดังนั้นจึงมีความเหมาะสมที่จะได้นำตัวบ่งชี้เหล่านี้มาพิจารณาเข้าเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยซึ่งที่ประชุมได้ตกลงเป็นมติให้มีมาตรฐานคุณภาพวิชาการ 19 มาตรฐาน 84 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย มาตรฐานที่ 1 ด้านปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจและแผนงาน มี 9 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 2 ด้านการคัดเลือก มี 2 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 3 ด้านคุณภาพอาจารย์ มี 4 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 4 ด้านการเงินและงบประมาณ มี 5 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 5 ด้านปริมาณและคุณภาพของทรัพยากร มี 6ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 6 ด้านภาวะผู้นำ มี 1 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 7 ด้านทุนสนับสนุนงานวิจัย มี 1 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 8 ด้านเจ้าหน้าที่บุคลากรวิชาการ มี 3 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 9 ด้านบรรยากาศองค์กร มี 5 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 10 ด้านบริหารและการจัดการองค์กร มี 9 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 11 ด้านหลักสูตรและกิจกรรมวิชาการ มี 5 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 12 ด้านการสอน มี 6 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 13 ด้านกิจกรรมเสริมวิชาการมี 6 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 14 ด้านบุคลากรนักศึกษา มี 5ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 15 ด้านงานวิจัย มี 8 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 16 ด้านบริการวิชาการ มี 5 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 17 ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มี 5 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 18 ด้านการประเมินสถาบัน มี 3 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 19 ด้านความรู้ความสามารถของนักศึกษา มี 2 ตัวบ่งชี้ เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพทางวิชาการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการประเมินคุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลปและหากวิทยาลัยนาฏศิลปในส่วนภูมิภาคแห่งใดต้องการจะปรับเปลี่ยนเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับความพร้อมของแต่ละสถาบันก็สามารถทำได้และเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องทำ เพราะแม้แต่ในสถาบันเดียวกัน การตรวจสอบและการประเมินในแต่ละปีก็จะต้องมีการปรับปรุงพัฒนาเกณฑ์ให้สูงขึ้นตามศักยภาพความพร้อมและความจำเป็นของสถาบันในแต่ละท้องถิ่น

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป ผู้วิจัยได้พบปัญหาที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ด้านหลักสูตร เมื่อพิจารณาความมุ่งหมายของหลักสูตรของวิทยาลัยนาฏศิลป พบว่า มีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการผลิตนักศึกษาที่เน้นความเป็นเลิศทางวิชาการทั้งด้านวิชาสามัญและวิชาศิลปะ แต่ในทางปฏิบัติจริงพบว่าวิทยาลัยนาฏศิลปไม่สามารถผลิตนักศึกษาให้ก้าวไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการได้ เนื่องจากทางวิทยาลัยมีภาระงานด้านการแสดงที่เฉลี่ยแล้วปรากฏว่า ใน 1 สัปดาห์มีกิจกรรมการแสดงอย่างน้อย 2 ครั้ง ซึ่งในการแสดงแต่ละครั้งจะต้องมีการเตรียมความพร้อมด้านการแสดง นั่นหมายความว่าต้องมีการซ้อมการแสดง และเวลาที่นำไปใช้ในการฝึกซ้อมก็มักจะคาบเกี่ยวกับเวลาการฝึกทักษะในสาขาวิชาเอกของนักศึกษา เป็นผลให้นักศึกษาต้องเสียเวลาในการเรียนและการฝึกปฏิบัติทักษะของตนเอง เรียนไม่ทันเพื่อนในชั้นเรียน เวลาที่จะฝึกฝนก็มีน้อยจนกลายเป็นความเบื่อหน่ายและในที่สุดก็กลายเป็นความอ่อนแอทางวิชาการ ดังนั้นการที่จะทำให้การจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป

เป็นไปตามความมุ่งหมายของหลักสูตร วิทยาลัยจะต้องจำกัดการรับกิจกรรมการแสดงให้เหมาะสม โดยกำหนดเป็นปริมาณการรับการแสดงคิดเป็นเปอร์เซ็นต์จำนวนประมาณ 30 เปอร์เซนต์ และในส่วนเวลาที่เหลือควรจะมุ่งเน้นด้านการเรียนการสอนเพื่อผลิตนักศึกษาให้มีความเรื่องเลิศทางวิชาการตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

2. ด้านการประกันคุณภาพ ครูอาจารย์ในวิทยาลัยนาฏศิลปยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการประกันคุณภาพ ส่วนใหญ่เมื่อทราบว่าจะต้องมีการประเมินคุณภาพทางวิชาการก็วิตกกังวลเกรงว่าการประเมินคุณภาพทางวิชาการเป็นกระบวนการในการจับผิดในเรื่องของการทำงาน ดังนั้นจึงเป็นภาระของวิทยาลัยโดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาต้องพยายามสร้างความเข้าใจให้เกิดแก่ครูอาจารย์ว่า การประเมินแท้จริงเป็นกระบวนการตรวจสอบเพื่อหาข้อผิดพลาดและข้อบกพร่องในการจัดการศึกษาเพื่อนำข้อผิดพลาดที่พบมาพัฒนาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่แต่ละสถานศึกษาได้กำหนดไว้ และเพื่อเป็นการรองรับการตรวจสอบจากหน่วยงานตรวจสอบของรัฐที่จะต้องดำเนินการตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษาทุกแห่ง เพื่อให้ทราบว่าการจัดการศึกษาได้มาตรฐานตามเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนดไว้หรือไม่ หากไม่ได้มาตรฐาน ก็จะได้ดำเนินการแก้ไขเพื่อให้ได้มาตรฐาน ในกรณีที่ได้มาตรฐานผ่านเกณฑ์ ก็จะต้องพยายามรักษามาตรฐานหรือพัฒนามาตรฐานให้สูงขึ้นซึ่งจะสะท้อนความมีคุณภาพของระบบการจัดการและระบบบุคลากร ดังนั้นระบบการประเมินการตรวจสอบจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการที่จะรับรู้ถึงศักยภาพของระบบการจัดการและระบบบุคลากรของสถานศึกษาแต่ละแห่ง จึงมิใช่เรื่องที่น่ากังวลหรือเป็นสิ่งที่น่ากลัวในเรื่องของการประเมินตรวจสอบ แต่จะเป็นสิ่งที่ดีซึ่งจะทำให้เกิดการรับรู้ได้ว่าสถานศึกษานั้นๆ มีคุณภาพหรือไม่มีคุณภาพ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเข้าใจและการให้ความสำคัญในเรื่องการประกันคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาว่ามีมากน้อยเพียงใด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป เป็นการวางพื้นฐานในการประกันคุณภาพและการวิจัยที่นำไปสู่การหาลักษณะมาตรฐาน สำหรับการจัดการศึกษาภายในวิทยาลัยนาฏศิลป ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางที่จะทำการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้

1. การศึกษาเพื่อพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลปที่เจาะลึก ในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง เช่น การเรียนการสอนในสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย หรือการเรียนการสอนในสาขาวิชาดุริยางค์ไทย เป็นต้น

2. การศึกษาเพื่อพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการในด้านการรับนักศึกษาหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชา เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์. (2539, ตุลาคม - ธันวาคม). " แนวคิดการพัฒนาอาชีวศึกษาเอกชนเพื่อการรับรองมาตรฐานคุณภาพ," *วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา*. 8 (20) : 23 - 25.

เกษม วัฒนชัย. (2539, กรกฎาคม). " การประกันคุณภาพทางวิชาการ," *จุลสารพัฒนาการเรียนการสอน*.15 (30) : 11 - 12.

เข็มทอง ศิริแสงเลิศ. (2540) *การวิเคราะห์ระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

จำเริญรัตน์ เจือจันทร์. (2543). *การพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพด้านวิชาการของมหาวิทยาลัยเอกชน*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

เฉลิมชัย หาญกล้า. (2543) . "การประกันคุณภาพการศึกษา," *การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการบริหารฐานโรงเรียนเชิงคุณภาพทั้งองค์กร*. หน้า 55-65. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ชนาธิป พรกุล. (2540, สิงหาคม). "การประกันคุณภาพการศึกษา," *เอกสารสัมมนาวิชาการประกันคุณภาพการศึกษา ISO 9000*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชนิตา รักษ์พลเมือง. (2528, มกราคม-มีนาคม) . "การวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)," *วิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. 9(9) : 89-101.

ชมพันธ์ กุญชร ณ อยุธยา. (2530). *เอกสารการพัฒนาหลักสูตร*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ..

ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2537). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดิลก ดิลกานนท์. (2537). *วิจัย 521 : วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทราวิโรฒ.

เดือนจิตต์ จิตต์อารีย์ . (2537, สิงหาคม - กันยายน). "การใช้เทคนิคเดลฟายในการวางแผนของสถาบันอุดมศึกษา," *ข่าวสารวิจัยการศึกษา* . 17 (6) : 3-8.

ทวีศักดิ์ ระมิงค์วงศ์. (2540). *ดัชนีบ่งชี้วัดคุณภาพบัณฑิตศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา*. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ทบวงมหาวิทยาลัย. (2538. 8 เมษายน). หนังสือที่ ทม.0205 (2) 936 เรื่อง *การบริหารคุณภาพทั้งองค์กร.* กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย.

_____ . (2539). *แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544 .* กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์.

เบญญพร มหาพิรุณ. (2541). *แนวโน้มการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาระดับอุดมศึกษาในปี 2545.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเหนือ. อัดสำเนา.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). *การบริหารงานวิชาการ.* กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ,

ประเสริฐ สุทธิประสิทธิ์. (2541, เมษายน). "การจัดตั้งระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่ปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมในสถาบันอุดมศึกษาไทย (Implementing the Practiceable Education Quality Assurance System in Thailand's Higher Education Institutions,)" *อนุสารอุดมศึกษา.* ปีที่ 24 (238) : 13-21.

พรชุลี อาชวอำรุง. "เกณฑ์การประเมินสถาบันอุดมศึกษาไทย," *เอกสารประกอบการสัมมนาสมาคมเกียรตินิยมการศึกษาแห่งประเทศไทย.* จัดโดยมหาวิทยาลัยศรีปทุม ณ โรงแรมรอยัลริเวอร์, กรุงเทพฯ .

ไพบูลย์ เปานิล. (2543). *การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีการศึกษาสถาบันราชภัฏ.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

ภิญโญ สาธร. (2526). *หลักการบริหารการศึกษา.* กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

รุ่ง แก้วแดง. (2542, 16 กันยายน). "สหัสวรรษใหม่ : การศึกษากับสังคม," ใน *ศึกษาศาสตร์.* กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 17 (7 - 24).

วันชัย ศิริชนะ. (2539). *การประกันคุณภาพทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา.* กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย.

วิจิตร ศรีสอ้าน. (2518). *หลักการอุดมศึกษา.* กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์ และโยธิน แสวงดี. (2531) . *การสัมมนากลุ่ม : เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพ.* กรุงเทพฯ : ชมรมวิจัยเชิงคุณภาพ สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศรีนวล สถิตวิทยานันท์. (2542). *การพัฒนารูปแบบการประเมินตนเองด้านการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในสถาบันการศึกษาพยาบาล.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุพจน์ เอี้ยงกุญชร. (2540, 16 กรกฎาคม). "ผู้บริหารมหาวิทยาลัยกับการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา," *มติชน.* หน้า 5.

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ. (2539). *เอกสารประกอบคำบรรยายทางวิชาการ เรื่องการประกันคุณภาพทางวิชาการในระดับอุดมศึกษา.* กรุงเทพฯ : กองบริการการศึกษา สำนักอธิการบดี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. (ม.ป.ป.) . *ISO 9000 มอก. - ISO 9000 : มาตรฐานระบบคุณภาพ.* กรุงเทพฯ : กองส่งเสริมและฝึกอบรม กระทรวงอุตสาหกรรม.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2539) . *แผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 8 พ.ศ.2540 - 2544.* กรุงเทพฯ.

———— . (2541). *รายงานการวิจัยประเด็นระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ : การอุดมศึกษา.* กรุงเทพฯ.

_____ . (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.* กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

———— . (2544). *รายงานการวิเคราะห์เปรียบเทียบนโยบายการศึกษาของพรรคการเมืองกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.* กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

สมกูล ถาวรกิจ. (2543). *รูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. (2540) . *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาสถาบันราชภัฏ.* กรุงเทพฯ : บริษัท แอล.ที.เพรส จำกัด.

สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา. (2540, 11 มิถุนายน) "การประกันคุณภาพการศึกษา," *เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาฝ่ายวิชาการ.*

หน่วยศึกษานิเทศก์. (2539). "ปัจจัยที่มีผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษา," *ผลการประชุมสัมมนา Quality Assurance Workshop ณ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.* สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.

อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์. (2536). *การพัฒนาดัชนีสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

———— . (2540 พฤศจิกายน). "แนวคิดในการประกันคุณภาพทางวิชาการ ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน," *ในวารสารวิชาการ APHEIT JOURNAL สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย.* 4 (1) : 33-41.

อดุลย์ วิริยเวชกุล. (ม.ป.ป.). *ข้อเสนอแนวทางการประกันคุณภาพทางวิชาการ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.* กรุงเทพฯ .

อมรวิชช์ นาครทรรพ. (2540) .*รายงานวิจัยเรื่องในกระแสแห่งคุณภาพ.* กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

อัจฉรา วัฒนาณรงค์. (2539). *รายงานวิจัย เรื่อง การควบคุมคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย.* กรุงเทพฯ .

อุทุมพร จามรมาน. (2541, เมษายน - มิถุนายน). "รูปแบบการประกันคุณภาพการอุดมศึกษาและตัวบ่งชี้ผลการประกันคุณภาพ," ใน *Chulalongkorn Review.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 10 (39) : 88-107.

Ashworth, Allan and Harvey, Roger C. (1994). *Assessing Quality in Further and Higher Education.* Jessica and Kingsley Publishers.

Asheroft, Kate and Foreman - Peek, Lorraine (1996). "Quality Standards and the Reflective Tutor," in *Quality Assurance in Education.* West Yorkshire : MEB. University Press, 4(4) : 17-25.

Bacani, Cesar. (1997, May). "Asia's Search for Excellence," *Asiaweek.* 23 (20) : 34-44.

_____ . (1998, May). "Secrets of Success," *Asiaweek.* 24 (19) : 36-59.

_____ . (1999, April). "Asia's Top University," *Asiaweek.* 25 (16) : 46-65.

Barnett, Ronald. (1994). *Improving Higher Education : Total Quality Care.* Buckingham : SRHE & Open University Press.

Blumin, M.F. (1988). *Assessing Quality of Community College : Dimensions,* Criteria and Indicators. Ph. D. Dissertation, Cornell University.

Burrill, C.W. and Ledolter, J. (1998). *Achieving Quality through Continual Improvement.* New York : John Willey & Sons.

Bornyard, John Michale. (1996, July). "Forcasting the Emerging Role of the Teacher in Total Quality Management Context in School," *Dissertation Abstracts International.* 57 (1) : 40 - A.

Carnahan, F. (1989). *Identifying Determinant of Quality for Public Two - year Colleges.* Ph. D. Dissertation, University of North Texas.

Cheng, Yin Cheong and Tam, Wai Ming. (1997). "Multi Models of Quality in Education," in *Quality Assurance in Education.* West Yorkshire : MCB University Press, 5 (1) : 22 - 31.

Crosby, P.B. (1979). *Quality Is Free.* New York : Mcgraw - Hill.

Curtis, Susane Jean. (1997, February). "Quality Appraisal of Higher Education Research : An Action Oriented, Process - based Alternative to Performance Indicators," *Dissertation Abstracts International* . 57 (8) : 3413 - A.

Deming, W.E. (1986). *Out of the Crisis.* Cambridge, Mass : Massachusetts Institute of Technology.

Ellis, R. (1993). Quality Assurance for University Teaching : Issues and Approaches. In R . Ellis (ed.), *Quality Assurance for University Teaching, pp.3-15.* Great Britain : Open University Press.

Fazio S.Linda. (1998). "The Delphi : Education and Assessment in Institutional Goal setting ," *Evaluation Study : Review Annual.* 2 : 187-297.

Feigenbaum, A.V. (1983). *Total Quality Control. 3rd ed.* New York : Mcgraw - Hill.

Grimm, Laurence G. (1993). *Statistical Application for the Behavioral Sciences.* New York : John Willey and sons Inc.

Harrison, Colin. (1996). "Academic support Services," in *Higher Education Management : the Key Elements.* P. 192 - 204. Buckingham : The Society for Research into Higher Education and Open University Press.

Ishikawa, K. (1985). *What Is Total Quality Control ?.* Translated by D.J.Lu.Englewood Cliffs, N.J. : Prentice - Hall.

Nationally Recognized Accrediting Agencies and Associations Department of Education,(1995). *Accreditation in The United States of America.* Office of Postsecondary Education U.S.A. Draft.

Parson, Carl. (1994). *Quality Improvement in Education.* London : David Fulton Publishing.

Trischer, D. (1981) "Strategies for Assessing Performance at your Own Institution," in *Institutional Assessment for Self-Improvement : New Directions for Institutional Research.* Edited by Miller, R.I. London : Jossy-Bass.

Vice Presidents for Academic Affairs Rajabhat Institues. (1996). *TQM : Total Quality .* California State University, Cal., U.S.A. : 12 - 19.

Yarbrough, M.M. (1983, September). "The Perceptions of Community and Junior College President, Self - Study Steering Committee Chairpersons, and Faculty toward the Self-Study in the Accreditation Process" Unpublished Doctoral Dissertation. University of Alabama," *Dissertation Abstract International.* 44 (9) : 2965 - A.

ภาคผนวก ก.

บัญชีรายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นายประเมษฐ์ บุณยะชัย	วุฒิการศึกษา	ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต
	ตำแหน่งหน้าที่	อาจารย์ 3 ระดับ 8
	สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยนาฏศิลป
2. นายสมศักดิ์ ทัดติ	วุฒิการศึกษา	ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต
	ตำแหน่งหน้าที่	อาจารย์ 3 ระดับ 8
	สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยนาฏศิลป
3. นายโพธิพรรณ พานิช	วุฒิการศึกษา	การศึกษามหาบัณฑิต
	ตำแหน่งหน้าที่	อาจารย์ 3 ระดับ 8
	สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยนาฏศิลป
4. นางยุพา ประเสริฐยิ่ง	วุฒิการศึกษา	ครุศาสตร์มหาบัณฑิต
	ตำแหน่งหน้าที่	รองอธิการฝ่ายวิชาการ
	สถานที่ทำงาน	สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
5. นางรจนา สุนทรานนท์	วุฒิการศึกษา	การศึกษามหาบัณฑิต
	ตำแหน่ง	อาจารย์ 3 ระดับ 8
	สถานที่ทำงาน	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

ภาคผนวก ข.

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม เรื่อง ระดับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์จะสอบถามความคิดเห็นของท่าน เพื่อกำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป ผู้ตอบแบบสอบถามจะประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ รวม 5 คน คำตอบของท่านจะนำไปประมวลผลเป็นภาพรวมความสอดคล้องความคิดเห็นร่วมกับผู้ตอบคนอื่น ๆ เพื่อสรุปกำหนดเป็นองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลปะต่อไป

เพื่อประกอบการพิจารณาของท่าน ขอเสนอนิยามศัพท์เฉพาะของ "ตัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ" ของวิทยาลัยนาฏศิลป ดังนี้

1. ตัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ หมายถึง คุณลักษณะที่เป็นตัวบ่งบอกคุณภาพทางวิชาการ ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันไปตามลักษณะคุณภาพแต่ละด้าน

2. องค์ประกอบ หมายถึง ปัจจัยที่กำหนดคุณภาพทางวิชาการในแต่ละด้าน

3. องค์ประกอบ หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพทางวิชาการ ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งขององค์ประกอบหลักทั้ง 9 ด้าน และจะช่วยให้การพิจารณาวิเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณภาพสามารถสนองต่อคุณภาพทางวิชาการ

4. ตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ หมายถึง คุณลักษณะที่เป็นตัวบ่งบอกคุณภาพทางวิชาการ ซึ่งใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีลักษณะแตกต่างกันไปตามลักษณะคุณภาพแต่ละด้าน

คำชี้แจงการแสดงความคิดเห็น

การแสดงความคิดเห็นต่อ "ตัวบ่งชี้คุณภาพ" ของ "องค์ประกอบย่อย" ในแต่ละองค์ประกอบ คือ **ใช่ ไม่แน่ใจ** และ **ไม่ใช่**

โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านว่า ตัวบ่งชี้คุณภาพในการพิจารณานั้น มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นเกณฑ์ประเมินคุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป โดยการกำหนดคำตอบว่า

ใช่ เมื่อแน่ใจว่ามีความเหมาะสมและสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ไม่ใช่ เมื่อแน่ใจว่าไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ไม่แน่ใจ เมื่อไม่สามารถตัดสินว่าเหมาะสมสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะหรือไม่

องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนงาน

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่
1.1 ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจ	1. มีปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจเป็นลายลักษณ์อักษร			
	2. มีปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สอดคล้องกัน			
	3. ครอบคลุมภารกิจหลักทั้ง 4 ด้าน (สอน วิจัย/สร้างสรรค์ บริการสังคมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม)			
	4. มีการเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ			
	5. มีกลไกที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาโดยบุคลากรมีส่วนร่วม			
1.2 แผนงาน	1. มีแผนงานเป็นลายลักษณ์อักษร ครอบคลุมภารกิจ			
	2. มีแผนงานที่สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจของวิทยาลัย			
	3. มีการจัดทำแผนโดยบุคลากรมีส่วนร่วม			
	4. มีแผนงานที่เป็นระบบชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้			
	5. มีการติดตาม ประเมินผล และนำผลมาปรับปรุง			

องค์ประกอบที่ 2 การเรียนการสอน

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่
2.1 หลักสูตร	1. มีหลักสูตรที่ผ่านเกณฑ์ที่ได้มาตรฐานของหน่วยงานที่รับผิดชอบ			
	2. มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจของวิทยาลัย			
	3. มีหลักสูตรสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ			
	4. มีการประเมินหลักสูตรทุก 3 ปี และนำผลมาปรับปรุง			
2.2 นักศึกษา	1. มีการกำหนดคุณสมบัติของนักศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตร			
	2. มีระบบการคัดเลือกที่ชัดเจน โปร่งใส และสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวง			
	3. มีการประเมินระบบการคัดเลือกนักศึกษา และนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข			
	4. มีการติดตามและประเมินคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาและนำผลมาใช้ปรับปรุงการจัดการศึกษา			
2.3 ครู/อาจารย์	1. มีครู/อาจารย์ที่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับหลักสูตร			
	2. มีระบบการคัดเลือกครู/อาจารย์ที่มีความโปร่งใส			
	3. มีการกำหนดภาระงาน ผลงานทางวิชาการของครู/อาจารย์ชัดเจน			
	4. มีระบบการพัฒนาทางวิชาการและการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู/อาจารย์			
	5. มีระบบการตอบแทนและยกย่องเชิดชูเกียรติครู/อาจารย์			

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่
2.4 กระบวนการเรียนการสอน	1. มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร			
	2. มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ			
	3. มีการจัดประสบการณ์วิชาชีพเพื่อพัฒนาทักษะของนักศึกษา			
	4. มีครู/อาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษา			
	5. มีการประเมินการสอนโดยนักศึกษา ผู้บริหาร และนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน			
2.5 ปัจจัยเกื้อหนุน	1. มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องแสดงผลงาน ห้องสมุด หอประชุม ห้องพยาบาล และห้องแนะแนว			
	2. มีอาคารและสถานที่เพียงพอและเหมาะสม			
	3. มีหน่วยงานสนับสนุนรับผิดชอบอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน			
	4. มีอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนเพียงพอและเหมาะสม			
	5. มีคณะกรรมการดำเนินงานทุนการศึกษา			
	6. มีการประเมินและพัฒนาปัจจัยเกื้อหนุน			

องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่
3.1 กิจกรรมพัฒนานักศึกษา	1. มีนโยบายการพัฒนานักศึกษา			
	2. มีหน่วยงานพัฒนานักศึกษา			
	3. มีกิจกรรมพัฒนาที่สอดคล้องกับนโยบายของวิทยาลัย			
	4. มีองค์กร / ชมรม / เครือข่าย นักศึกษาดำเนินงาน			
	5. มีการประเมินผลการดำเนินงานต่าง ๆ และนำผลการประเมินมาแก้ไขปรับปรุง			
3.2 ครู/อาจารย์ ที่ปรึกษา	1. มีที่ปรึกษาสโมสร / กิจกรรม / ชมรม			
	2. มีการกำหนดภาระหน้าที่ของครู / อาจารย์ที่ปรึกษา			
	3. มีการดำเนินงานตามภาระหน้าที่			
	4. มีการติดตาม ประเมินผล และสรุปผลการดำเนินงานของครู / อาจารย์ที่ปรึกษา			
	5. มีการนำผลการสรุปการดำเนินงานมาพัฒนากิจกรรมการให้คำปรึกษา			

องค์ประกอบที่ 4 การวิจัยและงานสร้างสรรค์

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่
4.1 นโยบายและการดำเนินงาน	1. มีนโยบายและแผนงานที่สอดคล้องกับพันธกิจ			
	2. มีคณะกรรมการพิจารณาการวิจัย/งานสร้างสรรค์			
	3. มีการดำเนินงานตามแผนงาน			
	4. มีการจัดหาแหล่งทุนสนับสนุนงานวิจัย / งานสร้างสรรค์			
	5. มีการติดตาม ประเมินการดำเนินงานวิจัย /งานสร้างสรรค์			
4.2 ผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์	1. มีผลงานวิจัย / งานสร้างสรรค์ของครู/อาจารย์/นักศึกษา			
	2. มีแผนงานเผยแพร่ผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์			
	3. มีการคัดเลือกและประกาศเกียรติคุณผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ดีเด่น			
	4. มีการตีพิมพ์ เผยแพร่ผลงานวิจัย / งานสร้างสรรค์			
	5. มีการนำผลงานวิจัย/ งานสร้างสรรค์ไปใช้			

องค์ประกอบที่ 5 การบริหารทางวิชาการแก่สังคม

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่
5.1 การบริการทางวิชาการแก่สังคม	1. มีแผนงานและโครงสร้างซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจ			
	2. มีการดำเนินงานตามแผน			
	3. มีการควบคุมกำกับการดำเนินงาน			
	4. มีการประเมินผล จัดทำรายงานและเผยแพร่			
	5. มีการปรับปรุงแผนงานและโครงการตามผลการประเมิน			

องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่
6.1 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	1. มีแผนงานและโครงการที่ส่งเสริมให้นักศึกษา ครู/อาจารย์ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม			
	2. มีการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการ			
	3. มีการควบคุมกำกับการดำเนินงาน			
	4. มีการประเมินผลและจัดทำรายงาน			
	5. มีการปรับปรุงแผนงานและโครงการตามผลการประเมิน			

องค์ประกอบที่ 7 การบริหารจัดการ

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่
7.1 นโยบายการบริหารและเผยแพร่	1. มีนโยบายการบริหารที่ชัดเจนและสอดคล้องกับพันธกิจ			
	2. บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย			
	3. มีแผนการดำเนินงาน			
	4. มีการปฏิบัติงานอย่างสอดคล้องกับแผนที่วางไว้			
	5. มีการประเมินและปรับปรุงนโยบายและแผนอย่างต่อเนื่อง			
7.2 ระบบการบริหาร	1. มีโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจน			
	2. มีระบบการบริหารและระเบียบการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกภารกิจหลัก			
	3. มีการบริหารโดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากร			
	4. มีรายงานการประเมินผลการบริหารงานและประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรทราบ			

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่
	5. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงระบบบริหารงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ			
7.3 บุคลากร	1. มีระเบียบการคัดเลือกและ ปูนบำเหน็จรางวัลแก่บุคลากร			
	2. มีการกำหนดขอบข่ายงาน อำนาจและภาระหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจนในทุกระดับ			
	3. มีระบบพัฒนาบุคลากร			
	4. มีสวัสดิการที่ดีและยุติธรรมให้บุคลากรทุกระดับ			
	5. มีการติดตามการประเมินผลและปรับปรุงการทำงาน			

องค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณ

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่
8.1 ระบบบริหารการเงินและงบประมาณ	1. มีนโยบายและแผนการบริหารการเงินและงบประมาณ			
	2. มีระบบการจัดสรรงบประมาณ			
	3. มีการแสวงหาแหล่งเงินทุน			
	4. มีการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักศึกษา			
	5. มีการติดตาม ตรวจสอบการใช้งบประมาณ			

องค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่
9.1 กิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา	1. มีนโยบายและแผนการประกันคุณภาพการศึกษา			
	2. มีองค์กรหรือคณะกรรมการรับผิดชอบ			
	3. มีการดำเนินงานตามแผน			
	4. บุคลากรทุกระดับโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารระดับสูงเข้าใจ และให้ความสำคัญต่อการประกันคุณภาพการศึกษา			
	5. มีการติดตามประเมิน ประโยชน์ และประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพและปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามสภาวะ			

แบบสอบถาม

1	2	3

เรื่อง ระดับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ เพื่อใช้ทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มอาจารย์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เกี่ยวกับตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป โดยพิจารณาตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการที่เหมาะสม และจะได้นำผลการพิจารณาไปเป็นตัวดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ เพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลปต่อไป

แบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ประกอบด้วย สถานที่ทำงาน วุฒิทางการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์ในการสอน

ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการทั้ง 9 องค์ประกอบ ซึ่งจะนำไปเป็นตัวดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ เพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป ประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนงาน
องค์ประกอบที่ 2 การเรียนการสอน
องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา
องค์ประกอบที่ 4 การวิจัยและงานสร้างสรรค์
องค์ประกอบที่ 5 การบริการทางวิชาการแก่สังคม
องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
องค์ประกอบที่ 7 การบริหารจัดการ
องค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณ
องค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา

คำอธิบาย

เพื่อประกอบการพิจารณาของท่าน ขอเสนอนิยามศัพท์เฉพาะของ “ดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ” ของวิทยาลัยนาฏศิลป ดังนี้

1. ดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ หมายถึง คุณลักษณะที่เป็นตัวบ่งบอกคุณภาพทางวิชาการ ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันไปตามลักษณะคุณภาพแต่ละด้าน

2. องค์ประกอบ หมายถึง ปัจจัยที่กำหนดคุณภาพทางวิชาการในแต่ละด้าน

3. องค์ประกอบย่อย หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพทางวิชาการ ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งขององค์ประกอบหลักทั้ง 9 ด้าน และจะช่วยให้การพิจารณาวิเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณภาพ สามารถสนองต่อคุณภาพทางวิชาการ

ตอนที่ 1
ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. สถานที่ทำงาน.....
   ภาควิชา.....

2. วุฒิทางการศึกษา
   - ☐ 2.1 ปริญญาตรี สาขา.....
   - ☐ 2.2 ปริญญาโท สาขา.....
   - ☐ 2.2 ปริญญาเอก สาขา.....

3. ตำแหน่งปัจจุบัน
   - ☐ 3.1 ผู้อำนวยการวิทยาลัย
   - ☐ 3.2 ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัย
   - ☐ 3.3 หัวหน้าภาค
   - ☐ 3.4 หัวหน้าหมวด
   - ☐ 3.5 อาจารย์
   - ☐ 3.6 ผู้เชี่ยวชาญ

4. ตำแหน่งทางวิชาการ
   - ☐ 4.1 อาจารย์ 3 ระดับ 9
   - ☐ 4.2 อาจารย์ 3 ระดับ 8
   - ☐ 4.3 อาจารย์ 2 ระดับ 7

5. ประสบการณ์การสอนในวิทยาลัยนาฏศิลป
   - ☐ 5.1 15 ปี – 20 ปี
   - ☐ 5.2 21 ปี – 25 ปี
   - ☐ 5.3 26 ปี – 30 ปี
   - ☐ 5.4 มากกว่า 30 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2
ความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นการสอบถามความคิดเห็นว่า ตัวบ่งชี้คุณภาพแต่ละตัวมีความเหมาะสมและสามารถบ่งชี้ในระดับใด
2. การแสดงความคิดเห็นได้กำหนดระดับความคิดเห็นไว้ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

3. กรุณาเลือกตอบตามระดับความคิดเห็นโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นตั้งแต่ 5 4 3 2 1 ตามลำดับ

ตัวอย่าง

องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนงาน

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
1.1 ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจ	1. มีปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจเป็นลายลักษณ์อักษร	✓				
	2. มีปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สอดคล้องกัน		✓			
	3. มีปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ ครอบคลุมภารกิจหลักทั้ง 4 ด้าน (สอน วิจัย/สร้างสรรค์ บริการสังคมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม)			✓		

1. องก์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนงาน

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
1.1 ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจ	1. มีปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจเป็นลายลักษณ์อักษร						☐ 4
	2. มีปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สอดคล้องกัน						☐ 5
	3. มีปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ ครอบคลุมภารกิจหลักทั้ง 4 ด้าน (สอน วิจัย/สร้างสรรค์ บริการสังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม)						☐ 6
	4. มีความสอดคล้องกับนโยบายและแนวปฏิบัติของหน่วยงานต้นสังกัด						☐ 7
	5. ผู้บริหาร อาจารย์ส่วนใหญ่มีความเป็นผู้นำและวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สามารถชี้แนะและสำนึกในพันธกิจ						☐ 8
1.2 แผนงาน	1. มีแผนงานเป็นลายลักษณ์อักษร ครอบคลุมภารกิจงานทั้ง 4 ด้าน						☐ 9
	2. มีแผนงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของวิทยาลัยอย่างชัดเจน						☐ 10
	3. มีการจัดทำแผนงานโดยบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม						☐ 11
	4. มีการจัดทำแผนงานอย่างเป็นระบบ						☐ 12
	5. มีแผนงานการติดตาม ประเมินผล และนำผลมาปรับปรุงพัฒนา						☐ 13

องค์ประกอบที่ 2 การเรียนการสอน

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
2.1 หลักสูตร	1. มีหลักสูตรที่ผ่านเกณฑ์ที่ได้มาตรฐานของหน่วยงานที่รับผิดชอบ						☐ 14
	2. มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจของวิทยาลัย						☐ 15
	3. มีหลักสูตรสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ						☐ 16
	4. มีคู่มือการใช้หลักสูตรทุกสาขา						☐ 17
	5. มีความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตร						☐ 18
2.2 นักศึกษา	1. มีการกำหนดเกณฑ์วิธีการคัดเลือกและแนวทางการรับนักศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตร						☐ 19
	2. มีการกำหนดเกณฑ์การรับนักศึกษาที่ชัดเจนและนำไปสู่ปฏิบัติจริง						☐ 20
	3. นักศึกษามีพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนและเรียนอย่างมีความสุข						☐ 21
	4. นักศึกษามีความรู้ความสามารถด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย						☐ 22
	5. นักศึกษามีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีเหมาะสมกับการเป็นครูศิลปะ						☐ 23

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
2.3 ครู/อาจารย์	1. มีครู/อาจารย์ที่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับหลักสูตร						☐ 24
	2. มีการกำหนดจำนวนอาจารย์ต่อจำนวนนักศึกษาไว้อย่างชัดเจน						☐ 25
	3. มีการกำหนดมาตรฐานภาระงานการปฏิบัติงานสอนและงานอื่น ๆ ต่อสัปดาห์						☐ 26
	4. จำนวนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิการศึกษาปริญญาเอก : ปริญญาโท : ปริญญาตรี เป็นไปตามมาตรฐาน						☐ 27
	5. จำนวนอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการ ศาสตราจารย์ : รองศาสตราจารย์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ : อาจารย์ 3						☐ 28
	6. มีระบบการตอบแทนและยกย่องเชิดชูเกียรติครู/อาจารย์						☐ 29
2.4 กระบวนการเรียนการสอน	1. มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร						☐ 30
	2. หลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับเป้าหมายการผลิตนักศึกษา						☐ 31
	3. มีการกำหนดแนวการสอนหรือ Course Syllabus ทุกรายวิชา						☐ 32
	4. มีการจัดประสบการณ์วิชาชีพเพื่อพัฒนาทักษะของนักศึกษา						☐ 33
	5. มีครู/อาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษา						☐ 34

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
	6. มีการเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบประกอบด้วยแนวการสอน เอกสารตำรา สื่อ วิธีการสอน และวิธีการวัดประเมินผล						☐ 35
2.5 ปัจจัยเกื้อหนุน	1. มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องแสดงผลงาน ห้องสมุด หอประชุม ห้องพยาบาล และห้องแนะแนว						☐ 36
	2. มีขนาดพื้นที่และจำนวนห้องมากพอ และสะอาดเรียบร้อย						☐ 37
	3. มีการปรับปรุงบำรุงรักษาอาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ						☐ 38
	4. มีอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน เครื่องอำนวยความสะดวก อย่างเพียงพอ						☐ 39
	5. มีคณะกรรมการดำเนินงานทุนการศึกษา						☐ 40
	6. มีจำนวนหนังสือ ตำราแยกตามสาขาวิชาต่อนักศึกษาอย่างพอเพียง						☐ 41
	7. มีจำนวนแหล่งการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้						☐ 42

องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
3.1 กิจกรรมพัฒนานักศึกษา	1. มีชมรมส่งเสริมการทำกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา						☐ 43
	2. มีงบประมาณสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมพัฒนานักศึกษา						☐ 44
	3. มีกิจกรรมพัฒนาที่สอดคล้องกับนโยบายของวิทยาลัย						☐ 45
	4. มีกิจกรรมนักศึกษาตอบสนองความต้องการและสร้างความรู้ประสบการณ์แก่นักศึกษา						☐ 46
	5. มีระบบการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมนักศึกษาและนำผลการประเมินมาแก้ไขพัฒนา						☐ 47
3.2 ครู/อาจารย์ ที่ปรึกษา	1. มีที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา / ชมรม						☐ 48
	2. มีการกำหนดภาระหน้าที่ของครู / อาจารย์ที่ปรึกษา						☐ 49
	3. มีการดำเนินงานตามภาระหน้าที่						☐ 50
	4. มีการประเมินผล และสรุปผลการปฏิบัติหน้าที่ของครู / อาจารย์ที่ปรึกษา การดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา						☐ 51
	5. นำผลสรุปการดำเนินงานมาพัฒนาครู/อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมกนักศึกษา						☐ 52

องค์ประกอบที่ 4 การวิจัยและงานสร้างสรรค์

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
4.1 นโยบายและการดำเนินงาน	1. มีนโยบายและแผนงานที่สอดคล้องกับพันธกิจ						☐ 53
	2. มีระบบการกลั่นกรองงานวิจัยและงานสร้างสรรค์						☐ 54
	3. มีการส่งเสริมเผยแพร่ผลงานวิจัย โดยการจัดพิมพ์ การจัดการแสดงและอ้างอิง						☐ 55
	4. มีแผนการพัฒนาอาจารย์และบุคลากรด้านการวิจัยตลอดปี						☐ 56
	5. มีการจัดหาแหล่งทุนสนับสนุนงานวิจัย/งานสร้างสรรค์						☐ 57
4.2 ผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์	1. มีผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ของครู/อาจารย์/นักศึกษา						☐ 58
	2. มีการคัดเลือกและประกาศเกียรติคุณผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ดีเด่น						☐ 59
	3. มีการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์ในด้านการเรียนการสอน						☐ 60

องค์ประกอบที่ 5 การบริการทางวิชาการแก่สังคม

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
5.1 การบริการทางวิชาการแก่สังคม	1. มีแผนงานและโครงสร้างซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจ						☐ 61
	2. มีการดำเนินงานตามแผนและโครงการ						☐ 62
	3. มีระบบการกำกับดูแลการดำเนินงานอย่างชัดเจน						☐ 63
	4. มีระบบการประเมิน จัดทำรายงานและเผยแพร่						☐ 64
	5. มีการปรับปรุงแผนงานและโครงการ ตามผลการประเมิน						☐ 65

องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
6.1 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	1. มีแผนงานและโครงการที่ส่งเสริมให้นักศึกษา ครู/อาจารย์ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม						☐ 66
	2. มีการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการ						☐ 67
	3. มีระบบกำกับดูแลการดำเนินงาน						☐ 68
	4. มีการประเมินผลและจัดทำรายงาน						☐ 69
	5. นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาแผนงานและโครงการ						☐ 70

องค์ประกอบที่ 7 การบริหารจัดการ

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
7.1 นโยบายการบริหารและเผยแพร่	1. นโยบายการบริหารที่ชัดเจนและสอดคล้องกับพันธกิจ						☐ 71
	2. บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย						☐ 72
	3. มีแผนการดำเนินงาน						☐ 73
	4. มีการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับแผนงานที่กำหนดไว้						☐ 74
	5. มีการประเมินและปรับปรุงนโยบายและแผนอย่างต่อเนื่อง						☐ 75
7.2 ระบบการบริหาร	1. มีโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจนสอดคล้องกับสภาพวิทยาลัย						☐ 76
	2. มีระบบการบริหารและระเบียบการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกภารกิจงาน						☐ 77
	3. มีการบริหารโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมในการบริหาร						☐ 78
	4. มีการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร						☐ 79
	5. มีการวางแผนการใช้ทรัพยากรโดยยึดตามหลักเกณฑ์						☐ 80
7.3 บุคลากร	1. มีระเบียบการคัดเลือกและปูนบำเหน็จรางวัลแก่บุคลากร						☐ 81
	2. มีการกำหนดขอบข่ายงานอำนาจและภาระหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจนในทุกระดับ						☐ 82

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
	3. มีระบบพัฒนาบุคลากร						☐ 83
	4. มีสวัสดิการที่ดีและยุติธรรมให้บุคลากรทุกระดับ						☐ 84
	5. มีการติดตามการประเมินผลและปรับปรุงการทำงาน						☐ 85

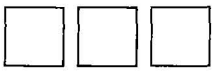
องค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณ

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
8.1 ระบบบริหารการเงินและงบประมาณ	1. มีนโยบายและแผนการบริหารการเงินและงบประมาณ						☐ 86
	2. มีระบบการจัดสรรงบประมาณ						☐ 87
	3. มีการแสวงหาแหล่งเงินทุน						☐ 88
	4. มีการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักศึกษา						☐ 89
	5. มีการติดตามตรวจสอบการใช้งบประมาณ						☐ 90

องค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
9.1 กิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา	1. มีนโยบายและแผนการประกันคุณภาพการศึกษา						☐ 91
	2. มีคณะกรรมการกำกับดูแลรับผิดชอบระบบการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก						☐ 92
	3. มีการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา						☐ 93
	4. บุคลากรทุกระดับโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารระดับสูงเข้าใจให้ความสำคัญและร่วมมือในการประกันคุณภาพทางการศึกษา						☐ 94
	5. มีการติดตามประเมินประโยชน์และประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพ						☐ 95

แบบสอบถาม

1 2 3

เรื่อง ระดับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ เพื่อใช้ทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มอาจารย์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เกี่ยวกับตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป โดยพิจารณาตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการที่เหมาะสม และจะได้นำผลการพิจารณาไปเป็นตัวดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ เพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์ต่อไป

แบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ประกอบด้วย สถานที่ทำงาน วุฒิทางการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์ในการสอน

ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการทั้ง 9 องค์ประกอบ ซึ่งจะนำไปเป็นตัวดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ เพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป ประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนงาน

องค์ประกอบที่ 2 การเรียนการสอน

องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา

องค์ประกอบที่ 4 การวิจัยและงานสร้างสรรค์

องค์ประกอบที่ 5 การบริการทางวิชาการแก่สังคม

องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

องค์ประกอบที่ 7 การบริหารจัดการ

องค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณ

องค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา

คำอธิบาย

เพื่อประกอบการพิจารณาของท่าน ขอเสนอนิยามศัพท์เฉพาะของ "ดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ" ของวิทยาลัยนาฏศิลป ดังนี้

1. ดัชนีบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ หมายถึง คุณลักษณะที่เป็นตัวบ่งบอกคุณภาพทางวิชาการ ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันไปตามลักษณะคุณภาพแต่ละด้าน

2. องค์ประกอบ หมายถึง ปัจจัยที่กำหนดคุณภาพทางวิชาการในแต่ละด้าน

3. องค์ประกอบย่อย หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพทางวิชาการ ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งขององค์ประกอบหลักทั้ง 9 ด้าน และจะช่วยให้การพิจารณาวิเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณภาพ สามารถสนองต่อคุณภาพทางวิชาการ

ตอนที่ 1
ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. สถานที่ทำงาน.....

   ภาควิชา.....

2. วุฒิทางการศึกษา

   ☐ 2.1 ปริญญาตรี สาขา.....

   ☐ 2.2 ปริญญาโท สาขา.....

   ☐ 2.2 ปริญญาเอก สาขา.....

3. ตำแหน่งปัจจุบัน

   ☐ 3.1 ผู้อำนวยการวิทยาลัย

   ☐ 3.2 ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัย

   ☐ 3.3 หัวหน้าภาค

   ☐ 3.4 หัวหน้าหมวด

   ☐ 3.5 อาจารย์

   ☐ 3.6 ผู้เชี่ยวชาญ

4. ตำแหน่งทางวิชาการ

   ☐ 4.1 อาจารย์ 3 ระดับ 9

   ☐ 4.2 อาจารย์ 3 ระดับ 8

   ☐ 4.3 อาจารย์ 2 ระดับ 7

5. ประสบการณ์การสอนในวิทยาลัยนาฏศิลป

   ☐ 5.1 15 ปี – 20 ปี

   ☐ 5.2 21 ปี – 25 ปี

   ☐ 5.3 26 ปี – 30 ปี

   ☐ 5.4 มากกว่า 30 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2
ความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้คุณภาพทางวิชาการ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นการสอบถามความคิดเห็นว่า ตัวบ่งชี้คุณภาพแต่ละตัวมีความเหมาะสมและสามารถบ่งชี้ในระดับใด
2. การแสดงความคิดเห็นได้กำหนดระดับความคิดเห็นไว้ดังนี้
   - 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด
   - 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
   - 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง
   - 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย
   - 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด
3. กรุณาเลือกตอบตามระดับความคิดเห็นโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นตั้งแต่ 5 4 3 2 1 ตามลำดับ

ตัวอย่าง

องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนงาน

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
1.1 ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจ	1. มีปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจเป็นลายลักษณ์อักษร	✓				
	2. มีปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สอดคล้องกัน		✓			
	3. มีปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ ครอบคลุมภารกิจหลักทั้ง 4 ด้าน (สอน วิจัย/สร้างสรรค์ บริการสังคมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม)			✓		

1. องก์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนงาน

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
1.1 ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจ	1. มีปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจเป็นลายลักษณ์อักษร						☐ 4
	2. มีปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สอดคล้องกัน						☐ 5
	3. มีปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ ครอบคลุมภารกิจหลักทั้ง 4 ด้าน (สอน วิจัย/สร้างสรรค์ บริการสังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม)						☐ 6
	4. มีความสอดคล้องกับนโยบายและแนวปฏิบัติของหน่วยงานต้นสังกัด						☐ 7
	5. ผู้บริหาร อาจารย์ส่วนใหญ่มีความเป็นผู้นำและวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สามารถชี้แนะและสำนึกในพันธกิจ						☐ 8
1.2 แผนงาน	1. มีแผนงานเป็นลายลักษณ์อักษร ครอบคลุมภารกิจงานทั้ง 4 ด้าน						☐ 9
	2. มีแผนงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของวิทยาลัยอย่างชัดเจน						☐ 10
	3. มีการจัดทำแผนงานโดยบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม						☐ 11
	4. มีการจัดทำแผนงานอย่างเป็นระบบ						☐ 12
	5. มีแผนงานการติดตาม ประเมินผลและนำผลมาปรับปรุงพัฒนา						☐ 13

องค์ประกอบที่ 2 การเรียนการสอน

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
2.1 หลักสูตร	1. มีหลักสูตรที่ผ่านเกณฑ์ที่ได้มาตรฐานของหน่วยงานที่รับผิดชอบ						☐ 14
	2. มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจของวิทยาลัย						☐ 15
	3. มีหลักสูตรสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ						☐ 16
	4. มีคู่มือการใช้หลักสูตรทุกสาขา						☐ 17
	5. มีความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตร						☐ 18
2.2 นักศึกษา	1. มีการกำหนดเกณฑ์วิธีการคัดเลือกและแนวทางการรับนักศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตร						☐ 19
	2. มีการกำหนดเกณฑ์การรับนักศึกษาที่ชัดเจนและนำไปสู่ปฏิบัติจริง						☐ 20
	3. นักศึกษามีพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนและเรียนอย่างมีความสุข						☐ 21
	4. นักศึกษามีความรู้ความสามารถด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย						☐ 22
	5. นักศึกษามีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีเหมาะสมกับการเป็นครูศิลปะ						☐ 23

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
2.3 ครู/อาจารย์	1. มีครู/อาจารย์ที่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับหลักสูตร						☐ 24
	2. มีการกำหนดจำนวนอาจารย์ต่อจำนวนนักศึกษาไว้อย่างชัดเจน						☐ 25
	3. มีการกำหนดมาตรฐานภาระงานการปฏิบัติงานสอนและงานอื่น ๆ ต่อสัปดาห์						☐ 26
	4. จำนวนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิการศึกษาปริญญาเอก : ปริญญาโท : ปริญญาตรี เป็นไปตามมาตรฐาน						☐ 27
	5. จำนวนอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการ ศาสตราจารย์ : รองศาสตราจารย์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ : อาจารย์ 3						☐ 28
	6. มีระบบการตอบแทนและยกย่องเชิดชูเกียรติครู/อาจารย์						☐ 29
2.4 กระบวนการเรียนการสอน	1. มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร						☐ 30
	2. หลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับเป้าหมายการผลิตนักศึกษา						☐ 31
	3. มีการกำหนดแนวการสอนหรือ Course Syllabus ทุกรายวิชา						☐ 32
	4. มีการจัดประสบการณ์วิชาชีพเพื่อพัฒนาทักษะของนักศึกษา						☐ 33
	5. มีครู/อาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษา						☐ 34

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
	6. มีการเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบประกอบด้วยแนวการสอน เอกสารตำรา สื่อ วิธีการสอน และวิธีการวัดประเมินผล						☐ 35
2.5 ปัจจัยเกื้อหนุน	1. มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องแสดงผลงาน ห้องสมุด หอประชุม ห้องพยาบาล และห้องแนะแนว						☐ 36
	2. มีขนาดพื้นที่และจำนวนห้องมากพอ และสะอาดเรียบร้อย						☐ 37
	3. มีการปรับปรุงบำรุงรักษาอาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ						☐ 38
	4. มีอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน เครื่องอำนวยความสะดวก อย่างเพียงพอ						☐ 39
	5. มีคณะกรรมการดำเนินงานทุนการศึกษา						☐ 40
	6. มีจำนวนหนังสือ ตำราแยกตามสาขาวิชาต่อนักศึกษาอย่างพอเพียง						☐ 41

องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
3.1 กิจกรรมพัฒนานักศึกษา	1. มีชมรมส่งเสริมการทำกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา						☐ 42
	2. มีงบประมาณสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมพัฒนานักศึกษา						☐ 43
	3. มีกิจกรรมพัฒนาที่สอดคล้องกับนโยบายของวิทยาลัย						☐ 44
	4. มีกิจกรรมนักศึกษาตอบสนองความต้องการและสร้างความรู้ประสบการณ์แก่นักศึกษา						☐ 45
	5. มีระบบการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมนักศึกษาและนำผลการประเมินมาแก้ไขพัฒนา						☐ 46
3.2 ครู/อาจารย์ ที่ปรึกษา	1. มีที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา / ชมรม						☐ 47
	2. มีการกำหนดภาระหน้าที่ของครู / อาจารย์ที่ปรึกษา						☐ 48
	3. มีการดำเนินงานตามภาระหน้าที่						☐ 49
	4. มีการประเมินผล และสรุปผลการปฏิบัติหน้าที่ของครู / อาจารย์ที่ปรึกษา การดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา						☐ 50
	5. นำผลสรุปการดำเนินงานมาพัฒนาครู/อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา						☐ 51

องค์ประกอบที่ 4 การวิจัยและงานสร้างสรรค์

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
4.1 นโยบายและการดำเนินงาน	1. มีนโยบายและแผนงานที่สอดคล้องกับพันธกิจ						☐ 52
	2. มีระบบการกลั่นกรองงานวิจัยและงานสร้างสรรค์						☐ 53

องค์ประกอบที่ 5 การบริการทางวิชาการแก่สังคม

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
5.1 การบริการทางวิชาการแก่สังคม	1. มีแผนงานและโครงสร้างซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจ						☐ 54
	2. มีการดำเนินงานตามแผนและโครงการ						☐ 55
	3. มีระบบการกำกับดูแลการดำเนินงานอย่างชัดเจน						☐ 56
	4. มีระบบการประเมิน จัดทำรายงานและเผยแพร่						☐ 57
	5. มีการปรับปรุงแผนงานและโครงการ ตามผลการประเมิน						☐ 58

องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
6.1 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	1. มีแผนงานและโครงการที่ส่งเสริมให้นักศึกษา ครู/อาจารย์ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม						☐ 59
	2. มีการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการ						☐ 60
	3. มีระบบกำกับดูแลการดำเนินงาน						☐ 61
	4. มีการประเมินผลและจัดทำรายงาน						☐ 62
	5. นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาแผนงานและโครงการ						☐ 63

องค์ประกอบที่ 7 การบริหารจัดการ

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
7.1 นโยบายการบริหารและเผยแพร่	1. นโยบายการบริหารที่ชัดเจนและสอดคล้องกับพันธกิจ						☐ 64
	2. บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย						☐ 65
	3. มีแผนการดำเนินงาน						☐ 66
	4. มีการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับแผนงานที่กำหนดไว้						☐ 67
	5. มีการประเมินและปรับปรุงนโยบายและแผนอย่างต่อเนื่อง						☐ 68

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
7.2 ระบบการบริหาร	1. มีโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจนสอดคล้องกับสภาพวิทยาลัย						☐ 69
	2. มีระบบการบริหารและระเบียบการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกภารกิจงาน						☐ 70
	3. มีการบริหารโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมในการบริหาร						☐ 71
	4. มีการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร						☐ 72
	5. มีการวางแผนการใช้ทรัพยากรโดยยึดตามหลักเกณฑ์						☐ 73
7.3 บุคลากร	1. มีระเบียบการคัดเลือกและปูนบำเหน็จรางวัลแก่บุคลากร						☐ 74
	2. มีการกำหนดขอบข่ายงานอำนาจและภาระหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจนในทุกระดับ						☐ 75
	3. มีระบบพัฒนาบุคลากร						☐ 76
	4. มีสวัสดิการที่ดีและยุติธรรมให้บุคลากรทุกระดับ						☐ 77

องค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณ

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
8.1 ระบบบริหารการเงินและงบประมาณ	1. มีนโยบายและแผนการบริหารการเงินและงบประมาณ						☐ 78
	2. มีระบบการจัดสรรงบประมาณ						☐ 79
	3. มีการแสวงหาแหล่งเงินทุน						☐ 80
	4. มีการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักศึกษา						☐ 81
	5. มีการติดตามตรวจสอบการใช้งบประมาณ						☐ 82

องค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
9.1 กิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา	1. มีนโยบายและแผนการประกันคุณภาพการศึกษา						☐ 83
	2. บุคลากรทุกระดับโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารระดับสูงเข้าใจให้ความสำคัญและร่วมมือในการประกันคุณภาพทางการศึกษา						☐ 84
	3. มีการติดตามประเมินประโยชน์และประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพ						☐ 85

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นายชนัย วรรณะลี
วันเดือนปีเกิด	13 มีนาคม 2499
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	303/1 ซอยรามคำแหง 61 ถนนรามอินทรา แขวงท่าแร้ง เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร 10230
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์ 2 ระดับ 7
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ภาควิชานาฏศิลป์ไทย วิทยาลัยนาฏศิลป กรุงเทพฯ 10200
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2519	ประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูง จาก วิทยาลัยนาฏศิลป กรุงเทพ
พ.ศ.2521	ศึกษาศาสตร์บัณฑิต คณะนาฏศิลป์และดุริยางค์ จาก วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา
พ.ศ.2538	การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการอุดมศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ.2545	การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการอุดมศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ